TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

YIL 40 • SAYI 140

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

Telekomcular Derneği: 2011'in en iyi süreli yayını

Etkileşimli tematik sözlükler ve sosyal medya

Populer sosyal medya siteleri
2012 için teknoloji kehanetleri

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

YIL 40 • SAYI 140

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

→ TBD YÖNETİM KURULU

Turhan Menteş, Lütfi Varoğlu, Levent Berkman, Koray Özer, Kemal Karakoçak, Türker Gülüm, Serdar Bilecen, Ekrem Yener, Necati Etlacakuş, Aslıhan Tüfekçi, Erdem Erkul

→ TÜRKİYE BİLİŞİM DERGİSİ ADINA

Turhan Menteş Eser ve İmtiyaz Sahibi ve Sorumlusu, Müdür

→ YAYIN YÖNETMENİ

Koray Özer

→ EDİTÖRLER

Aslıhan Bozkurt Haber, **İ. İlker Tabak** Genel, **Mehmet Ali Köksal** Hukuk,
Selçuk Özdemir Eğitim, **Mukaddes Burhan** Savunma Bilişimi, **Görkem Çetin** Özgür Yazılım, **Talat Postacı** KOBİ,
Mehmet Yılmazer Kamu BİB, **Erdem Erkul** E-Devlet, **İzzet Gökhan Özbilgin** Güvenlik
Nihal Sandıkçı Müzik.

→ YAZI KURULU

Atilla Yardımcı, Coşkun Dolanbay, Eşref Küçük, Levent Karadağ, Makbule Çubuk, Mehmet Pektaş, Necdet Kesmez, Nezih Kuleyin, Nihat Yurt, Onur Fenar, Serdar Gunizi, Veysi İşler, Yasemin Altun, Serdar Biroğul, Ersin Taşçı, Ayfer Niğdelioğlu

→ GÖRSEL TASARIM

Mehmet Pektaş

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ
Genel Merkez: Çetin Emeç Bulvarı, 4. Cadde No:3/11-12 06450 A. Öveçler-Ankara
Tel. 0312 479 3462, Faks: 0312 479 3467, e-posta: tbd-merkez@tbd.org.tr

Yazılarla ilgili her türlü hukuki sorumluluk yazarlara aittir.

→ İÇİNDEKİLER

03 .... Künye
04 .... İçindekiler
06 .... Yayın Yönetmeninden - Koray Özer
10 .... Bilişim Dergisi'ne "en iyi süreli yayın" ödülü
12 .... Engelliye yüzde 25 ucuz internet
14 .... 7 bin site tepki gösterdi, ABD SOPA'yı askıya aldı

Dosya Etkileşimli tematik sözlükler ve sosyal medya

16 .... Bilgiyi, " kümülatif bir biçimde oluşturup paylaşan" siteler: etkileşimli sözlükler
20 .... Sözlük sitelerinin sayısı 100'ü aştı
22 .... **Dr. Özgür Uçkan**: Sözlükler: Türkiye İnternet kültürünün vazgeçilmezi
28 .... **Ekşi Sözlük'ün sahibi Sedat Kapanoğlu:**
Her tür eleştiri yayılsın ki insanlar, "zırva eleştiri" ile "hakkaniyetli övgü" skalasını ölçebilir hale gelsinler
36 .... **İnci Sözlük'ün en eski yöneticisi Gürkan Dündar:**
İnternet, ansiklopedilerden uzaklaşmamızı ve bir tık ile birçok bilgiye ulaşmamızı sağlıyor
44 .... **Uludağ Sözlük moderatörü Gökhan Gürleyendağ:**
Tek mücadelemiz; gelecek nesillere milyonlarca bilgi içeren bir kaynak bırakmak
54 .... **İHL Sözlük'ün sahibi Said Ercan:**
Sanallaşan insan, gündem hakkında fikirlerini sözlük aracılığı ile belirtmeyi tercih ediyor
60 .... **Bilgi Sözlük'ün kurucusu Bülent Cumhur Erol:**
Sitelere toplumda gösterilen ilgi çok tatmin edici, emeklerimizin tam karşılığı da budur

70 .... Ufkun ötesi - İstanbul her şey olmamalı - Nezih Kuleyin
72 .... 2012 için teknoloji kehanetleri
78 .... 2011'in teknoloji olayları
79 .... ABD'den İran'a, "sanal büyükelçilik"
80 .... Simge - Taş, Kağıt, Makas - İ. İlker Tabak
82 .... Müzik: Sevdiğine kavuşamazsan aşk olur - Nihal Sandıkçı
86 .... e-endüstri - Windows Phone dengeleri bozacak - Eylem Cülcüloğlu
88 .... Artık herkes istediği alan adını alabilecek
90 .... Download (İndirme) Toplumundan Upload (Yükleme) Toplumuna:
Bir Keskin Bıçak - Doç.Dr. Selçuk Özdemir
92 .... 2. Sosyal Medya Ödülleri verildi
94 .... Sosyal medya, ihtiyaç ve hedefe göre seçilmeli - Yrd. Doç. Dr. Poyraz Gürson
128 .. Sosyal medyanın kamu hizmetine katabilecekleri; Veri analizi - Hüseyin Oktay
130 .. Üç soru - üç cevap:
Büyük Yoga Üstadı Paramahamsa Yogaçarya Maha Yogi Akif Manaf - Arzu Kılıç
136 .. TBD İstanbul'dan "Dijital İstanbul Yaşam Semineri"
138 .. Microsoft'tan on-line uygulama geliştirme okulu
140 .. TÜDOF'un ilk yönetimi belirlendi
142 .. Yargıtay'a teknolojik donanımlı yeni bina
144 .. 2011 Bilimkurgu Öykü Yarışması İkincisi: CENNET

72
2012 için teknoloji kehanetleri

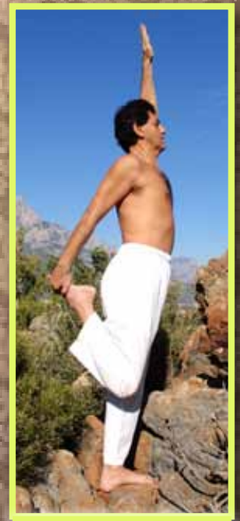

130
Paramahamsa Yogaçarya Maha Yogi Akif Manaf

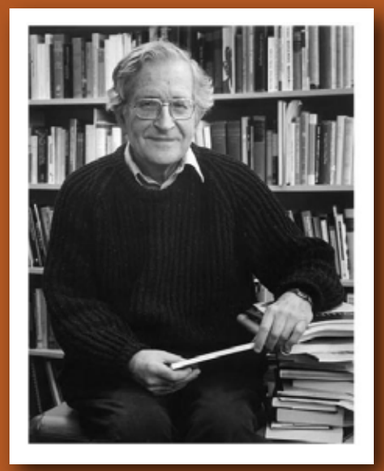

Merhaba
Noam Chomsky'ye göre bebekler, dili doğuştan getirdikleri yeteneklerle öğrenirler. Değişik ırklardaki bebeklerin dil öğrenirken hep aynı aşamalardan geçmesi, bu tezin öne sürdüğü kanıtlardan biridir. Chomsky, ayrıca, dilin en sıradan kullanımının bile yenileştirici, merak unsurunu cezbettirici bir yanı olduğunu söyler. Çünkü her insanın kendine özgü deneyimleri vardır ve bu deneyimler dil yoluyla paylaşıldıkça diğer insanlara ilginç gelir. Jaques Monod'sa "Rastlantı ve Kaos" adlı kitabında (Dost Kitapevi, 1997), insanların dil yoluyla iletişiminin (simgesel veya sesle) hayvanlardaki oyunla iletişime karşılık geldiğini belirtir...

"Dil ötesi" bir iletişim şekli olan sosyal medyanın bu kadar ilgi çekici olması, Chomsky'nin söylediği gibi, biraz da veri giricilerin içeriğe kişisel deneyimlerini katmasından kaynaklanıyor. Sosyal medyayı çekici kılan diğer yansa, sosyal medya araçlarının yenilik ve eğlence konusunda çıtayı çok yukarılara taşımasında ve Monad'ın işaret ettiği "oyun"un gereklerini yerine getirmesinde aranabilir. Kısa bir zaman dilimi içinde kültürünü "az paylaşan" insandan, mahremiyetler de dahil, çok paylaşan insanlar haline gelerek dünyayı yarı şaka yarı ciddi bir terapi grubuna çevirmemize de aslında sosyal medyanın getirilerinden biri olarak düşünülebilir...

Bu ayki dosya konumuz sosyal medya araçlarının yüzaklarından biri olan etkileşimli (katılımcı, interaktif veya çevrimiçi de denebiliyor) tematik sözlükler. Dünyadaki ilk örneklerinden birinin Türkiye'de ortaya çıkması (Ekşisözlük), ziyaretçi sayısı açısından ilk yüzde yer almaları, binlerce kişinin katkı vermesi, özgürlükçü, çok sesli ve eğlenceli bir sosyal medya aracı olmaları, bu tür sözlükleri inceleme nedenlerimizden bazıları... Dosyamızda, Ekşi Sözlük, İnci Sözlük, İHL Sözlük, Bilgi Sözlük ve Uludağ Sözlük yetkilileriyle yapılan söyleşileri ve Yrd. Doç. Dr. Poyraz Gürson'la Dr. Özgür Uçkan'ın keyifli iki yazısını okuyabilirsiniz.

Paramahamsa Yogaçarya Maha Yogi Akif Manaf'le (adından da anlaşılacağı üzere yoga üstadı) yaptığımız söyleşinin de ilginizi çekeceğini umuyoruz.

Ayrıca bu sayımızda Nihal Sandıkçı'nın 14 Şubat nedeniyle "Sevdiğine Kavuşamazsan Aşk Olur" başlıklı yazısını hem okuyabilir hem de "izleyebilirsiniz". Bu sayımızda ilk kez bir yazarımız, yazısını kamera karşısında okuyarak kayıt etti. Doğrusu ben bu vidoeyu izlemekten büyük keyif aldım. İleride bu tür uygulamalarımızı artıracağımızı söyleyebilirim.

Son olarak Telekomcular Derneği'nin 2011 "En İyi Süreli Yayın" ödülünü Bilişim Dergisi kazandı. Telekomcular Derneği'nden yapılan duyuruda, ödülün "özgün ve kapsamlı içerik, kaliteden taviz vermeyen tasarım ve her sayıda bir konuyu alıp irdeleyen dosyalar" için verildiği bildirildi. Sevincimizi paylaşıyor, yorum/eleştirileriniz ve gittikçe artan okunma sayımız için sizlere de çok teşekkür ediyorum.

Saygı ve sevgilerimle
Koray Özer

Koray Özer
koray.ozer@tbd.org.tr

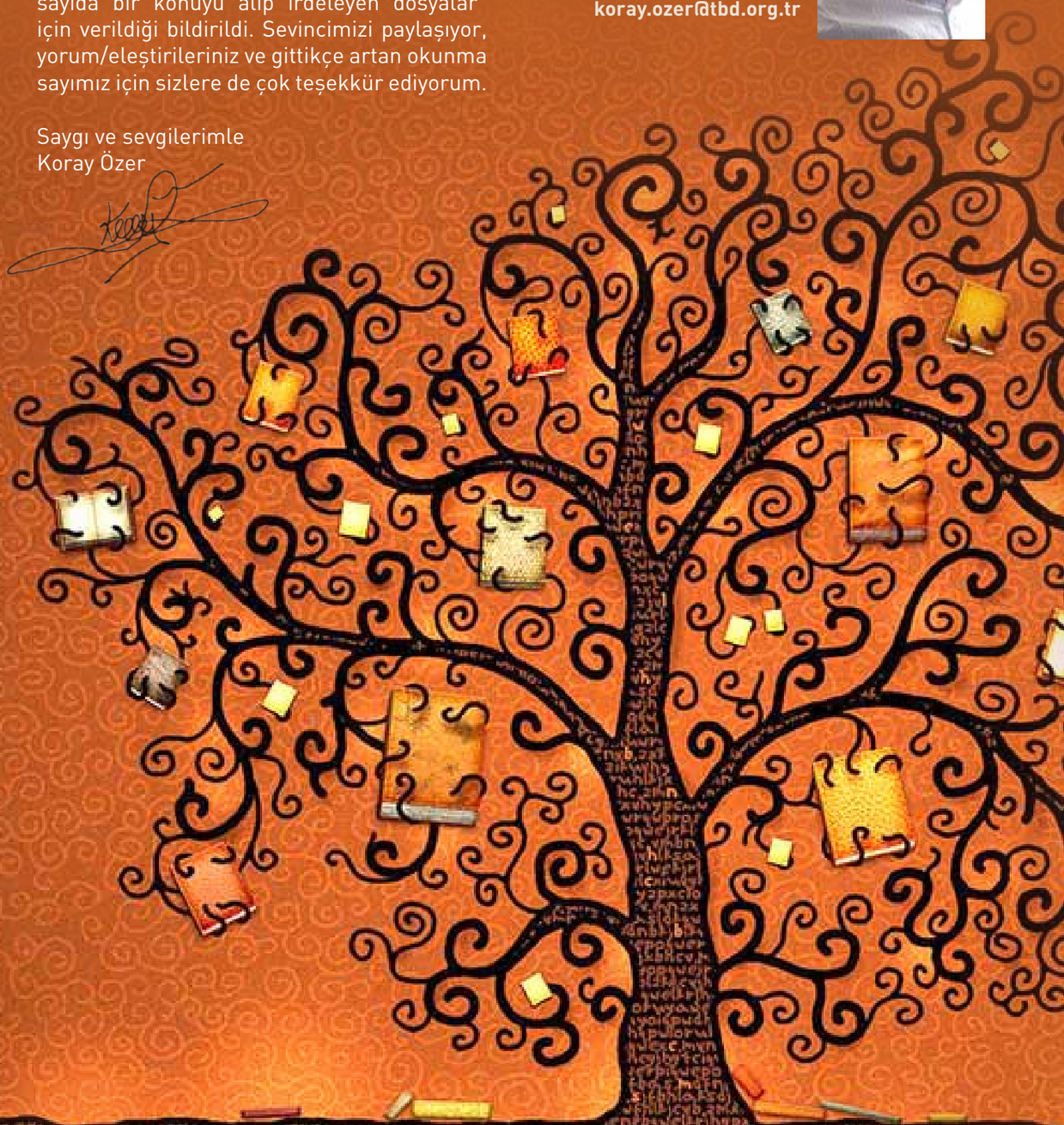

Lütfen Not Alınız!
19. BİMY
Bilgi İşlem Merkezi
Yöneticileri Semineri
29 Mart - 01 Nisan 2012
Antalya - Gloria Golf Hotel
Bilişim 2012
29.Ulusal Bilişim
Kurultayı
21 - 23 Kasım 2012
JW Marriott Hotel - Ankara
14. Kamu-BİB
Kamu Bilgi İşlem
Merkezi Yöneticileri
Semineri
10 - 13 Mayıs 2012
Antalya - Gloria Golf Hotel

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ
T.C. ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
BTK
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ
VE İLETİŞİM KURUMU
BiMY '19
Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
29 Mart -01 Nisan 2012 Gloria Golf Resort Hotel ANTALYA
Bilişim Teknolojileri ve
Gelecek Öngörüleri
www.tbd.org.tr

Bilişim Dergisi'ne "en iyi süreli yayın" ödülü

Telekomcular Derneği'nin 12 kategoride verdiği, "2011 Yılının En İyileri" ödüllerinde Bilişim Dergisi, "2011 Yılının Süreli Yayını" seçildi.

Türkiye'nin bilişim sektöründeki en eski ve kişisel üyeliğe açık ilk sivil toplum kuruluşu (STK) olan Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD), aylık dergisi BİLİŞİM Dergisi, 40. yaşına ödül alarak girdi. Telekomcular Derneği tarafından, bu yıl ikincisi gerçekleştirilen "Telekomcular Derneği Ödülleri"nde kazananlar ve kategorileri belli oldu. Telekomcular Derneği, "Sektörde ve sektörü ilgilendiren sahalarda çalışma yapanların; en başarılıları, en fedakârları ve en üretkenleri, kısacası 'En İyi'leri"ni belirledi. Özgün ve kapsamlı içeriği, kaliteden taviz vermeyen tasarımı, her sayıda bir konuyu alıp irdeleyen "Dosya"'ları ile BİLİŞİM Dergisi, 2011 yılının "en iyi süreli yayını" olmaya hak kazandı. Bilişim sektörünün en saygın, ilk ve tek bağımsız yayını olan BİLİŞİM, 40. yılında sektörün en iyi süreli yayını oldu. 12 kategoride verilen "Telekomcular Derneği Ödülleri", Şubat ayı içinde gerçekleştirilecek törende verilecek.

Ağustos 2009'dan beri her ayın ilk haftasında elektronik ortamda yayınlanan "Bilişim Kültürü Dergisi" BİLİŞİM, Şubat 2012 itibariyle 140. sayısına ulaştı. TBD üyeleri, iş dünyası ve tüm sektör ilgilileri olmak üzere binlerce bilişim profesyoneline düzenli bir şekilde ulaşan BİLİŞİM, bilişim profesyonellerinin buluşma adresi ve sektörün ilk yayını. Özel, kamu ve akademik çevrelerden geniş bir profesyonel okur tabanına seslenmeyi hedefleyen BİLİŞİM, her ay saygın akademik makalelere, sektörün önemli konularının tüm yönleriyle irdelendiği dosya yazılarına ve bilişim dünyasından haberlere yer veriyor. 1971'den beri, "Bilişim teknik bilimini ülke kalkınması için bir araç olarak kullanan" ve "bilişim kültürünü" yaymaya çalışan TBD'nin aynı vizyonla yayınlanan dergisi BİLİŞİM, yayın hayatında yenilikçi ve etkileşimli uygulamalara sahip. Ülkemizdeki iddialı birçok dergiden henüz bir kısmının adım atabildiği digital dergi yayıncılığındaki farklı versiyonları uygulamayı sürdüren BİLİŞİM, İPad ortamındaki sınırlı digital dergiler arasına girdi. BİLİŞİM, Pdf, flash, İPhone uygulamalarının ardından İPad ortamında da yayınlanıyor.

"Telekomcular Derneği Ödülleri"nin 12 kategoride verdiği "2010 yılının En İyileri" ödüllerini almaya hak kazananlar ve kategorileri (Alfabetik sırayla) şöyle:

2011 YILININ BİLİŞİM YAZARI: CENK YAPICI
2011 YILININ BİLİŞİM HABER SİTESİ: BILTEKHABER.COM
2011 YILININ KİTABI: MAVİ GÖZLÜ ANILAR-İBRAHİM NOYAN
2011 YILININ KÖŞE YAZARI: YALÇIN BAYER
2011 YILININ OPERATÖRÜ: SUPERONLİNE
2011 YILININ SİVİL TOPLUM ÖRGÜTÜ: MOBBİNG İLE MÜCADELE DERNEĞİ
2011 YILININ SİYASET ADAMLARI: MUHARREM İNCE, MUSTAFA ÖZTÜRK, SİNAN OGAN
2011 YILININ SÜRELİ YAYINI: BİLİŞİM DERGİSİ
2011 YILININ TELEKOMCUSU: HASAN YILMAZ (ŞEHİT BABASI)
2011 YILININ TÜKETİCİ KÖŞESİ/SİTESİ/ÖRGÜTÜ: TÜKETİCİ HAKLARI DERNEĞİ
2011 YILININ YÖNETİCİSİ: SERPİL TİMURAY
VEFA ÖDÜLÜ: MÜNİR ÇAĞAVİ

Engelliye yüzde 25 ucuz internet

Şubat'tan itibaren özür oranı yüzde 40 ve üzerinde olan engellilere, 6 DSL İnternet, indirimli verilecek.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından yapılan çalışmalar sonucunda engelli vatandaşların İnternet'e daha düşük fiyatlarla erişiminin önü açıldı. BTK'nın İnternet sayfasında yer alan Kurul kararına göre, engelli kullanıcılara sunulacak DSL İnternet hizmeti için mevcut ücretlerde yüzde 25 indirim yapıldı. 1 Şubat 2012 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek uygulamaya göre, özür oranı yüzde 40 ve üzerinde olan engelliler 6 DSL İnternet paketini indirimli olarak alabilecekler.

Uygulamadan hem ilk defa abone olacak hem de halen DSL İnternet abonesi olan engelli kullanıcılar yararlanabilecek. İndirimden faydalanmak isteyen engelli vatandaşların veya birinci dereceden yakınlarının özürlülük oranını gösteren belge ile abonesi oldukları ya da olacakları İnternet servis sağlayıcıya (ISS) başvurmaları gerekiyor.
Özür oranı yüzde 40 ve üzerinde olan engellilerin indirimli olarak alabilecekleri 6 DSL İnternet paketi şöyle:

Erişim Hızı Kota

1 Mb/sn 1GB
1 Mb/sn 2GB
1 Mb/sn 4GB
8 Mb/sn;ye kadar 4GB
8 Mb/sn;ye kadar 6GB
8 Mb/sn;ye kadar Limitsiz(25GB AKN)

İşte örnek fiyat tablosu

Paket	Fiyatı (TL)	İndirimli (TL)
1 Mbit/1GB kota	20.90	15.7
1 Mbit/2GB kota	24.90	18.7
8 Mbit'e kadar/4GB	29	21.8
8 Mbit'e kadar/6GB	32	24
8 Mbit'e kadar/limitsiz*	59	44.3

** 25GB adil kullanım limiti.*
-Piyasadaki ADSL fiyatları baz alınmıştır.

7 bin site tepki gösterdi, ABD SOPA'yı askıya aldı

İnternet'e korsanlıkla mücadeleyi öngören SOPA'yı 7 bin site protesto etti, ülke çapındaki tepkinin ardından Amerikan Kongresi, yasa tasarısını askıya aldığını açıkladı.

ABD Temsilciler Meclisi'ndeki Çevrimiçi Korsanlığı Durdurma Yasası (Stop Online Piracy Act-SOPA) ve Senato'ya sunulan Entellektüel Mülkiyetin Korunması Yasası (Protect Intellectual Property Act-PIPA), ülke çapında büyük tepki dalgasına yol açtı. Tepkiler üzerine Amerikan Senatosu, İnternet'te korsanlıkla mücadeleyi öngören yasa tasarısını askıya aldığını duyurdu. Wikipedia, BoingBoing ve Minecraft, ABD'nin İnternet'i sansürlemek için görüştüğü iki yasa teklifini protesto için sayfalarını karartırken Google, Reddit, WordPress, TwitPic, Cheezburger, Mozilla gibi internet şirketleri de sayfalarında değişik eylemlerle protesto gerçekleştirdiler.

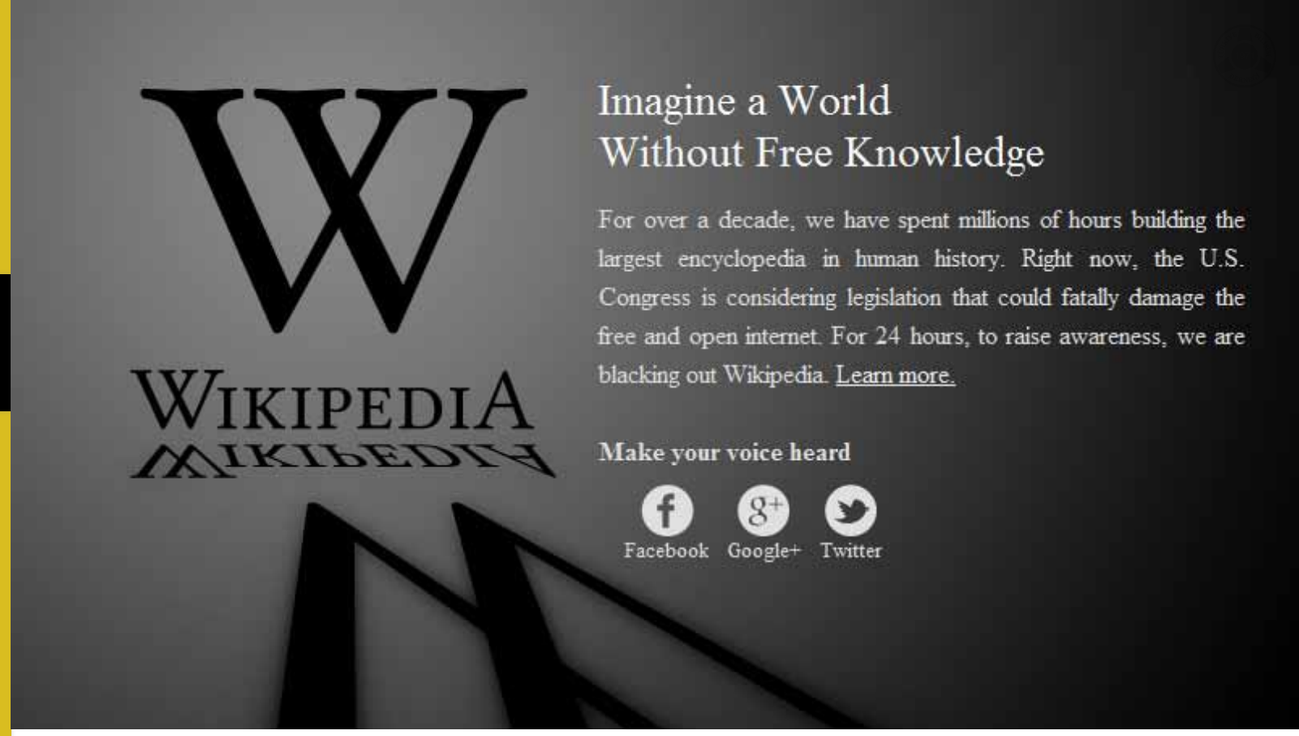

Wikipedia'nın kurucusu Jimmy Wales, "SOPA'nın savunucuları, karşıtlarını korsanlığı savunan ya da mümkün kılmaya çalışan kişiler olarak gösteriyorlar. Ancak bu doğru değil. Yasa tasarısı o kadar kötü hazırlanmış ki, korsanlığı durdurmakla ilgisi olmayan şeyleri de etkileyecek" dedi.

Film ve müzik endüstrisi tasarıyı destekleyen gruplar arasında yer alırken, Google, Yahoo, Twitter, eBay, AOL gibi teknoloji şirketleri yasa tasarısına karşı çıktı.

SOPA'nın yasallaşmasını savunan senatör Lamar Smith, yasa teklifinden yerel bloglar ve sosyal paylaşım sitelerinin zarar görmeyeceğini iddia etti. Söz konusu yasalar doğrudan Wikipedia'ya zarar vermemesine rağmen en büyük protesto eylemi bu siteden geldi. Sitenin kurucusu Wikipedia Vakfı, ABD'deki SOPA ve PIPA'nın yasalaşması halinde özgür ve açık İnternet'in büyük zarar göreceğini açıkladı.

Yasa tasarısına yönelik protestolar ABD Kongresi'nde de kısa zamanda yankı buldu, kimi Kongre üyeleri İnternet sitelerinin eylemlerine katılarak, kendi kişisel web sayfalarını karartttı. Birçok Temsilciler Meclisi üyesi de Twitter üzerinden tasarıya muhalefetlerini dile getirdi.

Yasaların, telif haklarını ihlal eden malzemeleri içeren sitelere girişi engellemeyi hedeflediği belirtiliyor. Tasarının yasalaşması halinde, telif hakları ihlal edilen içerik sahipleri ve hükümet, korsanlıkla ilişkilendirilen İnternet sitelerinin kapatılması için mahkeme kararı çıkarılması talebinde bulunabilecekler. Bu sitelere reklam verenlerin, para aktarımına hizmet edenlerin ve internet hizmeti sağlayanlarının da ülke dışında faaliyet gösteren "korsan siteler"le bağları engellenecek.

Türkiye'de ise tasarıya karşı yürütülen kampanyaya destek verenler internettutulması.com isimli sitede bir araya geldi.

Bilgiyi, " kümülatif bir biçimde oluşturup paylaşan" siteler:

Etkileşimli sözlükler

On yılı aşkın bir süredir hayatımıza giren, dünyada benzeri bulunmayan ve Türkiye'nin sosyal medyaya yaptığı özgün bir katkı olan sözlükler, İnternet'te bilgiye en çok ulaşılan platformlara dönüşmüş durumda. 100'ü aşkın site, bir rekabete neden olurken bu rekabetin doğru ve yaygın ile etkilediği kullanıcı sayısına göre değişeceği belirtiliyor.

Aslıhan Bozkurt - Serdar Biroğul

Bilişim Dergisi olarak Şubat sayımızda, dünyada fazla benzeri bulunmayan ancak Türkiye'de özellikle son yıllarda İnternet'te bilginin en çok paylaşıldığı platformlara dönüşen "Etkileşimli (katılımcı, çevrimiçi, interaktif olarak da adlandırılıyor bu tür siteler) sözlük" sitelerini inceledik. Sayfalarımızda "herkesin düşüncesini, hissettiğini, paylaşmak istediklerini yasalar çerçevesinde insanlarla paylaştıkları yer" olarak bilinen, "bilgi, olay, gelişme vs. gibi şeyleri yorumlayan" sitelerin konumu, ne zaman kurulduğu, amaç ve hedefleri, üye sayıları, içerikleri, çalışma düzenleri, geleceklerine ilişkin öngörülerini yansıtmayı hedefledik. Türkiye'de "bilgi, olay, gelişme vs. gibi şeyleri yorumlayan" sitelerin mevcut durumu, eksikliklerinin yanı sıra önümüzdeki fırsatlara işaret edip farkındalık yaratmayı amaçladığımız dosya sayfalarımız için İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Elemanı Dr. Özgür Uçkan, "Sözlükler: Türkiye İnternet kültürünün vazgeçilmezi... " başlıklı yazı ile konuya ilişkin görüşlerini okurlarımızla paylaştı. Ayrıca gönderdiğimiz soruları yanıtlayarak Ekşi Sözlük'tenSedat Kapanoğlu, İnci Sözlük'ten Gürkan Dündar, İHL Sözlük'ten Said Ercan, Uludağ Sözlük moderatörlerinden Gökhan Gürleyendağ ve Bilgi Sözlük'ün kurucusu Bülent Cumhur Erol dosyamıza katkı verdiler.

Günümüzde bilindiği gibi bilgiye çoğu kez İnternet'ten ulaşılıyor ve anlamı bilinmeyen her şey, kitaplıklardaki sözlükler yerine İnternet'ten öğreniliyor. Her türlü bilgi arama çabası, İnternet'ten çok sayıda seçenekle karşılaşıyor. Genellikle gençler tarafından

kurulan "Etkileşimli sözlük ve klonlarının çokluğu bir yandan eleştirilirken bir yandan da sözlüklerin, herhangi bir forum sitesinden çok daha yararlı ve işlevsel olduğu, bilgilerin daha organize, temiz ve sade olduğu belirtiliyor. Söz konusu sitelerin çok sayıda seveni, okuyucusu ve izleyeni bulunuyor. Sözlükler, hızla genişleyen kullanıcı profili ile insanların hem birbirleri hem de bilgi ile olan etkileşimlerini arttırıyor.

Sözlük, "Bir dilin veya dillerin kelime haznesini, söyleyiş ve yazılış şekilleriyle veren, kelimenin kökünü esas alarak, bunların başka unsurlarla kurdukları sözleri ve anlamlarını, değişik kullanışlarını gösteren eser" şeklinde tanımlanırken etkileşimli sözlükler de, "Her türlü kelime, olay, durum ve kavram hakkında, kayıtlı yazarların yorumlarını içeren ve subjektif sunumlarıyla genişletilen katılımcı sözlük tarzında ağ sayfası" olarak tanımlanıyor."Üyelerin katkısıyla sürekli değişen ve artan içeriği amaçlayan, bir sözlük gibi belirli maddelerden oluşan web siteleri" olan sözlükler, "bilginin kümülatif bir biçimde oluşma, oluşturma, paylaşma ve kategorize eden" siteler olarak biliniyor. Bu nedenle katılımcı sözlüklerdeki bilgilerin doğru veya yanlış olarak değil de konu hakkında yapılmış bir öneri, bir fikir yürütme olarak görülmesi gerekiyor.

Gerek klon sözlüklerde gerekse de sözlük temelindeki yeni sitelerin, hedeften uzak ve belli çizgileri olmayan yapılardan uzak durması öneriliyor. Bir yapısı olmayan siteler, kendi varlıkları ve sözlük anlayışını zedeliyorlar. Günümüzde artık herkes, doğruluğuna bakmadan bilgi üretirken İnternet ve sözlük sitelerindeki bilgiler de kendilerini tekrarlar bir nitelik kazanıyor. Bu noktadan sonra doğru bilginin paylaşıldığı değişik biçimlere sahip sözlük yapılarının oluşturulması önem taşıyor. Çok sayıda sözlük temelini kullanan sitelerin olması, siteler arası bir rekabetinde ortaya çıkmasına neden oluyor. Bu rekabeti kimin kazanacağı ise, sitelerin sunduğu bilgi kalitesi (doğruluğu ve yaygınlığı) ile etkilediği kullanıcı sayısına göre değişecek. Sözlük siteleri; Genel Etkileşimli Sözlükler, Tematik Etkileşimli Sözlükler ve Üniversite Sözlükleri olarak üç başlıkta toplanıyor. Genel Etkileşimli Sözlükler, hemen her konuda görüş bildirip başlık açıyor. Ekşi, Uludağ, İtü, Kötü, Eko Sözlük bunlar arasında yer alıyor. Tematik Etkileşimli Sözlükler ise belli bir alana odaklanıyor ve geleceğin trendi olarak görülüyor. Sportif Sözlük, Siyasi Sözlük, Deniz Sözlük, Sinema Sözlük bu kategorinin bilinen örnekleri olarak sayılıyor. Üniversite Sözlükleri'nde de o okula özel dersler, hocalar vs gibi konularda bilgi paylaşılıyor. Seviyeli ve kaliteli ortamları nedeniyle çok yararlı bulunuyorlar. Bilkent Kampüs bu sözlüklere başarılı bir örnek olarak gösteriliyor.

İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Elemanı Dr. Uçkan, "Sözlükler: Türkiye İnternet kültürünün vazgeçilmezi... " başlıklı yazısında, sözlükleri, "Türkiye'nin küresel sosyal medya ortamına yaptığı özgün bir katkı", "internetin ana akım medyaya bıçkın bir cevabı" ve "geleneksel medyanın internetle imtihanının bizim coğrafyamızdaki en acı tecrübesi" olarak değerlendirdi. Uçkan, Türkiye sosyal medya ortamının ayrılmaz bir parçası olarak hayatlarını sürdüren sözlüklerin toplumu yansıttığı, derin muhalefet, nefret söylemi, eleştiri ve hakaretin yanında bilgi ve geyiği de barındırdığına işaret etti.

1999'da "çok eğlenceli" olacağını düşündüğü için Ekşi Sözlük'ü kuran Kapanoğlu, "Türkiye eleştiriye hazımsız, çarpık hukuki yapısı, baskıcı toplumu ve darbeden kalma apolitikliğinden dolayı bu tür bir siteden çok daha fazla fayda elde ediyor" diyerek toplumun tüm bireylerinin öncelikle eleştirel düşünce ve bakışa sahip olması gerektiğini vurguladı. Anonimliğin koruma altında olmamasının yasal süreçteki çarpıklık olduğunu bildiren Kapanoğlu, özgürlükçü yaklaşımın aklı başında bir kitleyle her mecrada ve her biçimde güzel yeşereceğine inandığının altını çizdi.
İnci Sözlük'ün en eski yöneticisi Dündar, planlı bir kuruluş olmadıkları, sansürcü zihniyetten bunalan birkaç İnternet kullanıcısının daha rahat olabileceği bir platform arayışıyla bir anda kurulduklarını anlattı. Sözlüklerin bilginin yanı sıra çokseslilik sağlayıp okuyucuların çok yönlü düşünmesine yol açtığına dikkat çeken Dündar, ansiklopedik, tarafsız ve doğru bilgi içerme kaygısı yaşamadıklarını sadece eğlendiklerini belirtti. Güncel bir haberin hızla aktarılması, yazarlar sayısının fazla olması ve arşivlenen bilginin basitçe bulunmasının sözlükleri cazip kıldığına değinen Uludağ Sözlük moderatörlerinden Gürleyendağ, fazla yazının değil kalıcı ve kaliteli bilgilerin sözlüğe aktarılmasının önemli olduğunun altını çizdi. Sözlüklerin, insanların düşünce yapısındaki dağınıklığı ya da bir hareketindeki yanlışı söylediğine işaret eden Gürleyendağ, gelecek nesillere milyonlarca bilgi içeren bir kaynak bırakmanın mücadelesini verdiklerini vurguladı.
Dünyada başka bir örneği bulunmayan sözlüklerin, sosyal medya kavramının içini layıkıyla dolduran en önemli İnternet projelerinin başında geldiğine işaret eden İHL Sözlük'ün sahibi Ercan, tamamen özgün bu projenin benimsendiği ve büyük bir ihtiyacı giderdiğini söyledi.
Sitelere gösterilen ilgiden memnun olan Bilgi Sözlük'ün kurucusu Erol ise, emeklerinin tam karşılığının alındığının altını çizdi. Gelecekte sansürün daha büyük bir sorun olacağı ve yasakçı zihniyetin büyüyeceğini düşünen Erol, insanların sokakta konuşulan şekilde yazılan yazıyı okumaktan memnun olduğunu ve sitelerin bu talebi yerine getirdiğini belirtti.

Sözlük sitelerinin **sayısı 103'ü aştı**

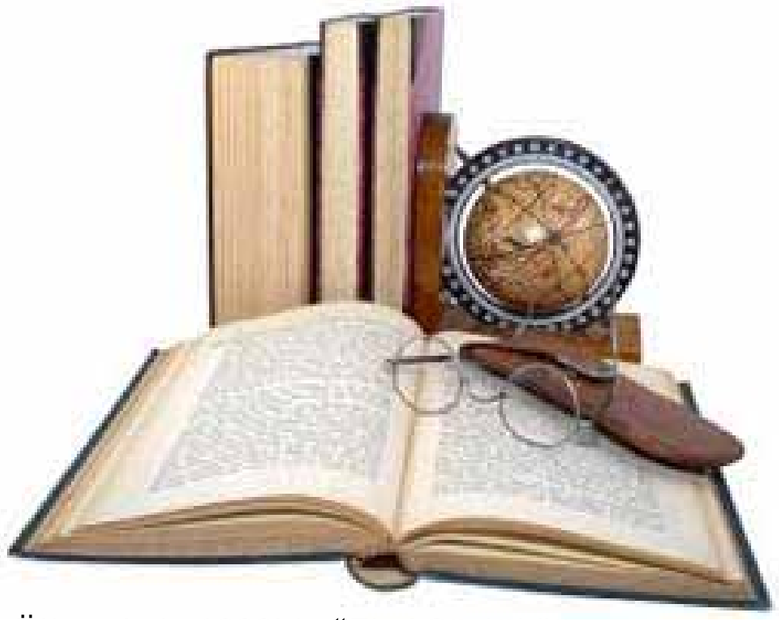

Ülkemizde 1999'da "Ekşi Sözlük"ün kurulmasıyla ortaya çıkan, günümüzde sayıları 100'ü aşan ve Türk İnternetine büyük katkı sağlayan sözlük sitelerinin en bilinenleri şöyle sıralanıyor:

Ekşi, Uludağ, İTÜ, İnci, İHL, Kötü, Cogito, GS, Sozluk.org, Deniz, Dolu, Meydan, İncefikir, Eko, Private, Bilgi, Antisourtimes, Mürteci, Yeditepe, BOUN, Galatasaray, Medya, İÜ, KOÜ, EÜ,GS, KTÜ, Anti Ekşi, SAÜ, Kirli, Son, Edebiyat, Hacettepe, FU, Bursa, DEÜ, İzmir, Ezik, ODTÜ, AÜ, PAÜ, Uykusuz, Vampircik ve Rahat.

Ekşi Sözlük

Sahibi	Sedat Kapanoğlu
Sloganı	Kutsal bilgi kaynağı
Site tipi	Etkileşimli sözlük çalışması
Başlama tarihi	15 Şubat 1999
Üye sayısı	458.381
Yazar sayısı	36.236
Kayıt	Yorum yazabilmek için gerekli

İnci Sözlük

Sahibi	Yazarlar
Admini	Serkan İnci
Sloganı	Altını şer, incisi ker
Site tipi	Etkileşimli sözlük çalışması
Başlama tarihi	16 Aralık 2009
Üye sayısı	192.646
Yazar sayısı	151.971
Kayıt	Tanım yazmamak yeterli

Uludağ Sözlük

Sahibi	smail Alpen
Sloganı	Tanımlanmadık tek bir kelime kalmayana kadar
Site tipi	Etkileşimli sözlük çalışması
Başlama tarihi	14 Ocak 2006
Üye sayısı	90 bin
Yazar sayısı	30 bin
Kayıt	Entry girişi yapmak için yeterli

İHL Sözlük

Sahibi	İncir Bilgi Teknolojileri
Sloganı	İnsana ve bilgiye hürmet eden sözlük
Site tipi	Etkileşimli sözlük çalışması
Başlama tarihi	7 Nisan 2009
Üye sayısı	15 bin
Yazar sayısı	14 bin
Kayıt	Tanım yazabilmek için gerekli

Bilgi Sözlük

Sahibi	Bülent Cumhur Erol
Sloganı	Bir şeyi çok istiyorsanız yapabilecekleriniz sizi şaşırtır
Site tipi	İnteraktif sözlük çalışması
Başlama tarihi	11 Ekim 2004
Üye sayısı	10 bin
Yazar sayısı	6 bin 750
Kayıt	Entry girişi yapmak için yeterli

Sözlükler:
Türkiye İnternet kültürünün vazgeçilmezi...

Çevrimiçi sözlükleri, "Türkiye'nin küresel sosyal medya ortamına yaptığı özgün bir katkı", "internetin ana akım medyaya bıçkın bir cevabı" ve "geleneksel medyanın internetle imtihanının bizim coğrafyamızdaki en acı tecrübesi" olarak değerlendiren Uçkan, sözlüklerin toplumu yansıttığı, derin muhalefet, nefret söylemi, eleştiri ve hakaretin yanında bilgi ve geyiği de barındırdığına dikkat çekti.

Dr. Özgür Uçkan
İstanbul Bilgi Üniversitesi
İletişim Fakültesi

Türkiye, ilk çevrimiçi "sözlük" ortamıyla 1999 yılında tanıştı: Hâlâ en popülerlerinden biri olan Ekşi Sözlük yayın hayatına başladı. Ekşi Sözlük'ü kurucusu "ssg" (Sedat Kapanoğlu) 2003 tarihli bir girdisinde şöyle tanımlamıştı: "açıldığı tarihten bugüne kadar oluşumuna katkıda bulunmuş 1000'den fazla yazarıyla, kendi içinde oluşturduğu alt-kültürüyle, 'doğru' kavramının aslında ne kadar değişken olabileceğini ve bilgiye aslında ne kadar farklı acılardan bakılabileceğini tamamen kontrolsüz bir şekilde açığa sermiş, açıldığı tarihten yıllar öncesinde içimde tomurcukları yeşermeye başlamış tamamen alakasız ve gereksiz fakat gigantic bir bilgi hazinesi'nin gerçeklemiş ve teknoloji sayesinde tahmin etmediğim kadar üst katlara taşımış minik ve basit program parçası.."

Ekşi Sözlük'ün bugün itibarıyla toplam 484453 kayıtlı kullanıcısı, 36214 onaylı yazarı, 39092 onay bekleyen yazarı, 389454 "çaylak" kayıtlısı var. Ne kadar hit aldığını bilmiyorum. Ama arama motorlarında üç sözcükten ikisinde mutlaka bir sözlük girdisi ilk üç sırada geliyor.

Web 1.0 döneminin etkileşimi sınırlı yazılım ortamında kullanışlı bir arayüzle başlayan sözlükler, Ekşi Sözlük'ün hızlı yükselişi sonucunda çoğaldı ve bugün Türkiye sosyal medya ortamının ayrılmaz bir parçası olarak hayatlarını sürdürüyorlar. Bunlar arasında özellikle kendine özgü alt-kültürüyle "yaramaz çocuk" portresi çizen İnci Sözlük ve üniversiteler etrafında yoğunlaşan İTÜ Sözlük, Uludağ Sözlük gibi sözlükler ön plana çıkıyor. Her biri kendine özgü bir mecra ve hep birlikte Türkiye'de İnternet kültürünün kurucu öğelerinden birini oluşturuyorlar. İşin ilginç yanı, genellikle hala o eski arayüzle yayında bulunuyorlar ve kullanıcılarının sayısı, Facebook, Twitter gibi çok daha "çekici" alternatiflere rağmen sürekli artıyor. Çünkü web 2.0'ın en büyük gücü, yani herkesi yayıncı haline getirme özelliği onlarda zaten vardı...

Sözlükler: Türkiye'nin sosyal medyaya özgün katkısı

Sözlükler, Türkiye'nin küresel sosyal medya ortamına yaptığı özgün bir katkı olarak değerlendirilebilir. Üstelik bu katkıyı yeni kuşak sosyal medya ağlarının başlangıcı sayılan Friendster'in 2002'de kuruluşundan tam üç yıl önce yapmıştır. Elbette sözlükleri sosyal ağların başlangıcı sayamayız. Ağ ortaya çıkalı beri, hatta internetten önce, Usenet ve BBS'ler zamanında da her zaman sosyal bir ağ olmuştur zaten. Geocities, Tripod gibi erken örnekler ise bugünün sosyal medya ortamlarının atası sayılabilir. Ama bütün bunlar sözlüklerin bu alana özgün bir katkı olduğu gerçeğini değiştirmez.

Sözlükler, "kullanıcı katkısına dayalı web sitesi kavramı üzerinde temellenmiş ortaklaşa üretilen bir hiper-metinsel sözlük" olarak tanımlanabilir. Bu teknik tanım elbette sözlüklerin ruhunu açıklamaya yetmiyor. Sözlükler, gerçek zamanlı akışa dayalı çevrim içi forumlar, topluluk yaratmaya odaklı sosyal ağlar, "urban dictionary" tarzı sözlük formatını kullanan kullanıcı içeriği siteleri ve ortaklaşa üretimin teknik altyapısını oluşturarak Wikipedia gibi örnekleri yaratan wiki'lerin bir karışımı olarak da tanımlanabilir. Kuşkusuz bütün bunları Türkiye'deki popüler kültür eğilimleriyle birlikte anlamlandırmak gerek. Çünkü sözlükler her şeyden önce, kendi ayrıcalıklı topluluğunu oluşturarak popüler

kültür içerisinde bir alt-kültür yaratan sosyal etkileşim alanları. Bunun sözlük formatında yapılması ise, internet-öncesi sözlükler ve ansiklopedilerin otoriter bilgi dağarcıkları olmasına tepki olarak kendi bilgi evrenini yaratmak isteğinin tezahürü olsa gerek. İşin bu tarafı, egemen söylemlerin yoğun bir şekilde eleştirildiği ve asla tek tip bir bakışa indirgenemeyecek sözlüklerin siyaset ve iletişim alanına yaptığı özgün katkıyı da açıklıyor.
Sözlüklerin çoğu insana "yaramaz çocukların oyun alanı", başta geleneksel medya kuruluşları olmak üzere söz söyleme ayrıcalığına sahip olduklarına kendini inandırmış taraflara da "saygısız" ortamlar olarak görünmesinin nedenlerinden biri de bu muhalif yapı. Ama internetin yaptıklarından biri de bu zaten: geleneksel medyaya ve egemen söyleme "saygı duymak" zorunluluğunu ortadan kaldırmak...

Bir sosyal medya ortamı olarak sözlükler ve geleneksel medya

Bir sözlüğün en güzel tanımlarından birini, Ümit Alan, Vizontele filminin ünlü TV tanımına referansla vermiştir: "Zeki Müren'in de sizi gördüğü" ortam. Yıllarca edilgin bir biçimde seyretmeye, tüketmeye, biçimlendirilmeye koşullanmış insanı seyredilen, okunan, üreten, biçimlendiren bir özne haline getiren internetin üstelik özneyi topluluğun gücüyle donatan bir sosyal ortamı olarak sözlükler, daha da göze batar oldular. Bu doğaldı. Bunun özellikle de geleneksel medyada kerameti kendinden menkul bir takım yazarların, yorumcuların, "anchorman"lerin gözüne batması daha da doğaldı. Çünkü herhangi bir sözlüğü sıksanız, şu anda medyada boy gösterenlerden çok daha yetenekli, zeki ve yaratıcı birçok insan çıkar...
Dolayısıyla sözlükler geleneksel medyanın internetle imtihanının bizim coğrafyamızdaki en acı tecrübesi oldu. Elbette bu tecrübenin acılığını yurt dışında olduğu gibi azalan reklam gelirleriyle, düşen reytingleriyle, gündem belirleme güçlerinin kaybolmaya yüz tutmasıyla, haber akışını yaratacak hız bakımından internetle yarışamayacak kadar hantal olmalarıyla, tüketici güvenini her gün biraz daha kaybetmeleriyle vb. de yaşadılar. Ama sözlükler özellikle yıllar boyu şişirilmiş egolara dokunduğu için daha görünür bir düşman haline geldi.
Gün geçmiyor ki ünlü bir köşe yazarı sözlüklerden birini diline dolamasın, onlara küfretmesin. Bunu sadece sözlüklerde haklarında girilen tanımlardan ve sert eleştirilerden dolayı yapmıyorlar. Bunu, sözlüklerin, gerçekte ana akım medyanın kendilerini ortaya çıkaran mevcut mülkiyet düzenine, iktidar sahipleriyle akçeli ilişkilerine ve bütün bunlardan dolayı etkisizleşmiş sözüne yönelmiş bir tehdit olduğunu hissettikleri için de yapıyorlar.
"'Bu ekşi sözlük de çok oluyor artık... İsimlerini gizleyerek konuşan yeni yetme 'looser'lar...Erkekseniz buraya gelin ödlekler!' Kontrol altına alamadıkları muhalefetten çok rahatsız olan bir grup ayrıcalıklı insanın kendilerini eleştiren Ekşi Sözlük kullanıcıları için ne zamandır böyle canhıraş feryatlarını dinliyoruz.

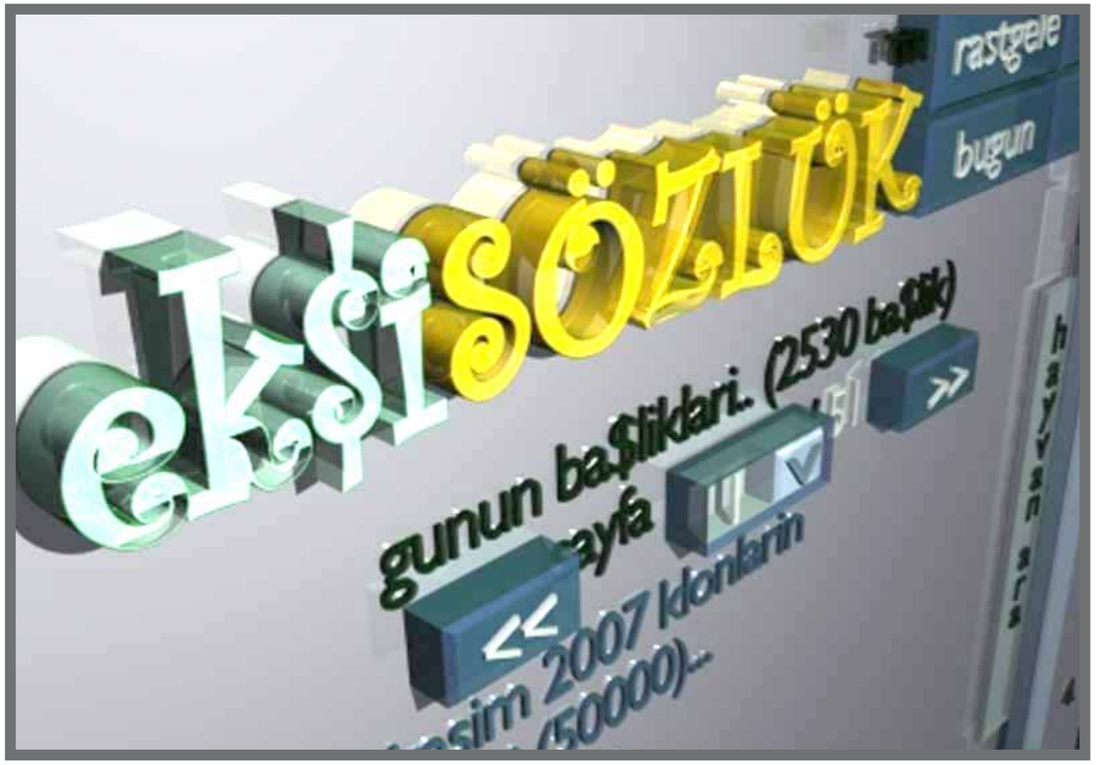

Kurdukları dil öyle üsten, öyle aşağılayıcı. 'Bir baltaya sap olamamış kompleksli tiplerdir bunlar' diyorlar. Siz benim külahıma anlatın onu. Bal gibi de biliyorsunuz nasıl da zehir gibi zeki olduklarını. Mizahlarının ve eleştiri düzeylerinin buz gibi farkındasınız. Ürktüğünüz de bu zaten. Her bulunduğu yeri hak etmeyenler gibi sizler de en çok kendinizde olmayan mizahtan ve zekâdan rahatsız oluyorsunuz. Üstelik sadece Ekşi Sözlük'e de değil, underground diyerek ötelediğiniz medyanın hemen her bölümüne nefretiniz bundan. Bu kadar gazeteleriniz, ekleriniz, televizyon programlarınız var. Bir tane Zaytung ya da 'Ekşi Sözlük' kadar coşkulu işiniz var mı?"

Sözlükler, internetin ana akım medyaya bıçkın bir cevabı. "Yirminci yüzyılın son on yılına girerken, neo-con'lar bir "Amerikan Yüzyılı" olacağını hayal ettikleri "Yeni Dünya Düzeni"ni inşa etmeye koyulduklarında, ellerindeki en güçlü silahlardan biri yozlaşmış endüstriyel medyaydı. Tıpkı Göbbels'in radyo ve gazeteleri kullandığı gibi kullandılar medyayı. Onların Göbbels'i Pearl ve Rumsfeld oldu. Önce ilk "naklen savaş"ı izledik (1. Körfez Savaşı), sonra da ilk "naklen terör saldırısı"nı (11 Eylül). İzlediğimiz aslında kurulmaya çalışılan "Yeni Medya Düzeni" idi. Ama bu düzen pek çabuk bitti. O dönemin simgesi CNN'in küresel şaşaası yerini şimdiki yeni medya düzeninin oyuncusu El Cezire'ye bıraktı: Artık oradan "naklen devrim"i, "Arap Baharı"nı izliyoruz!" Evet, aynı şekilde, nasıl ülke gündemini belirleyecek herhangi bir olayı Twitter'dan izliyorsak, bu olayı yorumlamak için dönüp bir de sözlüklere bakıyoruz. Kadük medyacılar sinirlenmesinler de ne yapsınlar?

Sözlükler, muhalefet ve İnternet

Sözlüklere sinirlenenler medyadakilerden ibaret değil. Politikacılar, özellikle de "geleneksel" politikacılar da fena halde kızgın. Onlara, egemen söylemleri sürekli

yeniden üreterek var olan sözde "sivil" kuruluşlardan tek tip toplum projeleri peşinde koşanlara daha geniş bir kalabalığı da ekleyebiliriz. Çünkü sözlükler, sosyal medyanın önemli bir bölümü gibi, alternatif sözün, muhalefetin yaşama imkânı bulabildiği ender kamusal alanlardan biri.
Bu durum elbette sözlükleri "yapısı gereği" muhalif kılmıyor. Sözlükler aynı zamanda içinden çıktıkları toplumu en geniş çeşitliliği içinde yansıtan bir mikro kozmos gibi. Orada her şey var: derin muhalefet de nefret söylemi de, eleştiri de hakaret de, bilgi de geyik de... Ama bu, sosyal medyanın kendisine özgü bir durum, daha doğrusu insanların sosyalleştikleri herhangi bir ortama özgü. Bu durum sözlükleri kuralsız birer "Vahşi Batı" haline getirmiyor. Genel olarak sözlükler, yönetilen ortamlar ve Türk Ceza Kanunu'na aykırı içerik barındırmamak gibi kuralları var. Ama öte yandan bu kurallar genellikle toplumsal muhalefetin sürekli olarak bastırıldığı geleneksel mecralara kıyasla bir hayli esnek ve internetin başlangıcından beri ayrıcalıklı olmuş anonimlik kültürüne de sıkı sıkıya bağlı.
Geleneksel medyanın "dediğimi yap, yaptığımı yapma" tarzı "etik derslerini" bir kenara bırakırsak ve insanların anonim kalma ve böyle söz söyleme haklarının temel bir hak olduğunu hatırlarsak, internetteki anonimlik kültürünün değerini daha iyi anlayabiliriz. İnternet varolduğundan bu yana anonimlik kültürünü geliştirmiştir ve bu toplumsal hareketlere yaptığı en derin katkılardan biridir. Daha sonra, gerek 11 Eylül ile birlikte gözetim toplumunun gelişmesi gerekse yeni kuşak sosyal medyada mahremiyet talebinin gerilemesi anonimayı zayıflatmıştır. Ama özellikle son bir yıldır küresel ölçekte genişleyen sosyal hareketler ve internetin bu hareketler içerisindeki organik rolü anonima ve mahremiyet trendlerini yeniden yükselişe geçirmiştir. İşte bu bakımdan sözlükler, başından beri anonim alanlar olarak daha da önemli hale gelmektedir. Özellikle de toplumsal muhalefet bakımından. Muhalefetin sürekli ve şiddetle bastırıldığı bir ortamda anonima hakkı daha da değerli hale gelir. Elbette internette anonim kalmanın da bir sınırı vardır. Bunu sözlüklere yönelik olarak açılan davalarda gördük. Sözlük yönetimleri mevcut yasalar gereği anonim yazarlarının kimliklerini otoritelere verdi. Ama bu önüne gelenin onların kimliklerine ulaşamayacağı gerçeğini gölgelemiyor. Anonima önemli bir muhalif güçtür.
Türkiye internet sansürü ve internete yönelik baskıcı düzenlemelerin yoğunluğu bakımından haklı bir küresel üne sahip. Sözlüklerin muhalif tavrına bu bağlamda da tanık olduk. Sözlük kullanıcıları, kendi yaşam ortamları olan internetlerine sahip çıkmakta ortalama internet kullanıcısına göre çok daha bilinçli. Bilgi İletişim ve Teknolojileri Kurumu'nun (BTK) devlet eliyle merkezi filtre uygulama kararına karşı, dünya tarihine en kalabalık internet odaklı sokak protestosu olarak geçmiş ve bir çok şehirde eş zamanlı gerçekleştirilmiş 15 Mayıs 2011 yürüyüşlerinin önemli destekçilerinden biri de sözlüklerdi. İnternet sansürüne karşı her zaman etkili bir mücadele yürüttüler.
Sözlük kullanıcıları, topluluk ve iletişim alanı arasındaki asli ilişkinin de hep farkında oldu. İletişim alanına kastedildiğinde topluluğun da varlığına kastedildiğini bildiler. Bu yüzden birçok girişime rağmen sözlükleri engellemek veya kapatmak pek mümkün olmadı. Ekşi Sözlük birçok kez kapatılmaya çalışıldı otoriteler tarafından, her defasında geri adım atıldı. Sözlüklerin kötü çocuğu İnci Sözlük'ü kapatmak, ancak absürt olduğu pek belli bir telif hakkı ihlali davasıyla mümkün oldu, ama bu durumun çok süremeyeceğinin işaretleri var. Sözlükler bu bakımdan sansür ve baskıya karşı bir ön cephe gibi...

Sözlüklerin muhalif tavrının izlerini kullandıkları dilde de sürmek mümkün. Sözlükler kendilerine ait birer jargon oluşturdu. Bu jargonun unsurları giderek popüler dile de sızdı. Yeni bir muhalif politik dil doğuyor: Gündelik dil, argo ve sıradan oldukları oranda vurucu taleplerin bir araya gelerek oluşturduğu bir dil bu ve doğduğu yer internetin ta kendisi. 15 Mayıs 2011'de İspanya, Madrid'de Puerta del Sol meydanında göstericiler, "Biz sisteme karşı değiliz, sistem bize karşı", "Hata 404: Demokrasi bulunamadı", aynı gün İstanbul'da internet sansürüne karşı yürüyen göstericiler, "hepimiz sarışın, hepimiz liseliyiz", "internet sehven giriyoruz" pankartları taşıyordu. Türkiye'de bu yeni dilin doğduğu ayrıcalıklı ortamlardan biri de sözlükler.
Bir ülkede kurumsallaşmış siyaset ve gençler aynı dili konuşmamaya başladığında siyaseten değişimin vakti gelmiş demektir. Sözlükler bu bakımdan da önemli değişim işaretlerinden biri olarak okunabilir.
Kısacası, sözlüklere birçok açıdan yaklaşmak mümkün. Bu yazı bu taraftan yaklaşmayı seçti. Bu seçimin nedeni de yazarının internetin kimseye ait olmayan ve herkese ait olan bir kamusal alan olduğuna ve öyle kalması gerektiğine dair inancından ibaret...

1-"ekşi sözlük", http://www.eksisozluk.com/show.asp?t=ek%C5%9Fi+s%C3%B6zl%C3%BCk
2-Burak Doğu, Zehra Ziraman, D. Emtah Ziraman, "Web Based Authorship in the Context of User Generated Content, An Analysis of a Turkish Web Site: Eksi Sozluk",Cybercultures: 4th Global Conference (2009), Salzburg, Austria, http://www.inter-disciplinary.net/wp-content/uploads/2009/02/dogu-paper.pdf
3-http://www.urbandictionary.com/
4-Ümit Alan, "Aslında hepiniz sözlük yazarısınız", Birgün, 27.06.2010, http://www.birgun.net/lifes_index.php?news_code=1277653909&year=2010&month=06&day=27
5-Başar Başaran, "Façaların bozulduğu yer: Ekşi sözlük", Birgün, a.g.y.
Özgür Uçkan ve Cemil Ertem, Wikileaks: Yeni Dünya Düzenine Hoşgeldiniz, Etkileşim Yayınları, 2011, sf. 279

Ekşi Sözlük'ün sahibi Sedat Kapanoğlu:

Her tür eleştiri yayılsın ki insanlar, "zırva eleştiri" ile "hakkaniyetli övgü" skalasını ölçebilir hale gelsinler

Yasakçı zihniyetin hiçbir noktada geri adım atmadığı ve otosansüre zorlandıklarına dikkat çeken Kapanoğlu, anonimliğin koruma altında olmamasının yasal süreçteki çarpıklık olduğunu vurguluyor. Kapanoğlu, özgürlükçü yaklaşımın aklı başında bir kitleyle her mecrada ve her biçimde güzel yeşereceğine inanıyor.

Türkiye'de son zamanlarda büyük bir artış gösteren "Etkileşimli sözlük" çalışmalarına yer vermeyi düşündüğümüz "Dosya" sayfalarımıza ilk yanıt Ekşi Sözlük'ün sahibi Sedat Kapanoğlu'ndan geldi. 1999'da "çok eğlenceli" olacağını düşündüğü için Ekşi Sözlük'ü kuran Kapanoğlu, bu düşüncesinde son derece haklı çıktığını ve hedefine ulaştığını söylüyor. Kurulduğu günden beri sloganı "kutsal bilgi kaynağı" olan sitenin yaklaşık 35 bin yazar var ve aylık ziyaretçi sayısı ise 7.5 milyonu buluyor.

Ekşi Sözlük'ün İngilizce sürümlerinin çıktığını ancak tutmadığını bildiren Kapanoğlu, bunun nedenini, "yurtdışında fikir ifade özgürlüğünün bir ayrıcalık ya da bir ihsan olmaması" şeklinde açıklayıp "Türkiye eleştiriye hazımsız, çarpık hukuki yapısı, baskıcı toplumu ve darbeden kalma apolitikliğinden dolayı bu tür bir siteden çok daha fazla fayda elde ediyor" diyor.

"Biz son derece dogmatik, dediğim dedik bir eğitim sisteminden çıktık" diyen Kapanoğlu, toplumun tüm bireylerinin öncelikle eleştirel düşünce ve bakışa sahip olması gerektiğine işaret ediyor. Sosyal medyayı "dipsiz bir kuyu" ve yapılabilecekleri sonsuz olarak değerlendirip Kapanoğlu, kullanıcı ihtiyaçlarını göz önüne alarak öncelikle Ekşi Sözlük'ün 13 yıllık yapısını modern bir platform üzerine oturtmayı planladıklarını bildiriyor.

Girişleri bir ön değerlendirmeden geçirmeyen sitede yanlış bilginin de verilebileceğinin altını çizen Kapanoğlu, toplumun ideal halinin herkesin aldığı bilgiyi tartabilme yetisine sahip olduğu, bilgiye eleştirel yaklaşabildiği hal olduğuna inanıyor. Verilen bilginin doğru olması gibi bir zorunluluk olmadığını belirten Kapanoğlu, "Hukuksal olarak en büyük problem yasal süreçte 'şikâyet' ya da 'tebligat' zorunluluğu olmaması. Yasal olarak sakıncalı olabileceğini düşündüğümüz girişlere haklarında şikâyet olmasa bile müdahale etmek zorunda kalıyor, yasal olarak otosansüre zorlanıyoruz" diye konuşuyor.

"Eleştiriye hazımsız bir toplumuz" diyen Kapanoğlu, "Her tür eleştiri yayılsın ki insanlar, 'zırva eleştiri' ile 'hakkaniyetli övgü' skalasını ölçebilir hale gelsinler" görüşünde. 3 kez mahkeme kararıyla kapatılan Ekşi Sözlük'ün bu konuda "ehilleştiğini ve bir kaç saatte dahi kapatma kararını geri almayı" başardığını anlatan Kaptanoğlu, tek içerik yüzünden tüm siteyi kapamanın yanlışlığını anlatıp bu konuda farkındalık yaratmak için çalıştıklarını vurguluyor.

- Ülkemizin "Etkileşimli sözlük çalışması" olarak değerlendirilen alandaki mevcut durumu ve eksiklikleri konusundaki görüşlerinizi alabilir miyiz? Bu alanda farkındalık yaratmak adına neler yapılabilir? Sizce, ülkemizin gelecekte bu konuda dünyaya öncülük yapacağı fırsatlar var mı? Bunları açıklayabilir misiniz?

-Kullanıcı tarafından üretilen bilgi kaynakları yurtdışında da mevcut. Her ne kadar Ekşi Sözlük'ten sonra çıkmış olsalar da Urban Dictionary, Everything2 gibi projeler yakın bir çizgi çiziyorlar. Ayrıca Ekşi Sözlük'ün İngilizce sürümleri de çıktı. Bunların yurtdışında Türkiye'deki kadar tutmuyor olmasının en önemli sebebi yurtdışında fikir ifade özgürlüğünün bir ayrıcalık ya da bir ihsan olmaması. Gayet normal bir durum olduğundan "Abi bu sitede istediğin fikri dillendirebiliyorsun" tepkisi görmek mümkün değil. Türkiye eleştiriye hazımsız, çarpık hukuki yapısı, baskıcı toplumu ve darbeden kalma apolitikliğinden dolayı bu tür bir siteden çok daha fazla fayda elde ediyor.

-"Etkileşimli sözlük" sitelerinin, Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşüm sürecindeki rolü nedir? Söz konusu yapıların rollerini yerine getirebilmesinin önünde engeller var mı? Bu engellerin kalkması için neler yapılmalı?

-Bence toplumun tüm bireylerinin mümkün olan en erken sürede sahip olması gereken ilk özellik eleştirel düşünce ve eleştirel bakıştır. Maalesef biz son derece dogmatik, dediğim dedik bir eğitim sisteminden çıktık. Ekşi Sözlük ve aynı çizgideki sitelerin genel duruşu "doğrunun otoritesi okurdur" şeklinde. Bu eleştirel bakış yükümlülüğünü okura, dolayısıyla topluma yıktığından sözlük sitelerinin bu konuda en ciddi dönüşümü sağlamış olduğunu söyleyebiliriz. Aynı şekilde karşıt görüşlerin aynı platformda bulunabilmesi ve düşüncelerini birbirine aktarabilmesi de geçmemiz gereken aşamalardan ve maalesef sözlük siteleri dışında başarılı örneklerine rastlamak güç. Hatta bu konuda Ekşi Sözlük kadar özgürlükçü ve nötral duran platform yeterince elde edebildiğimizi söyleyemeyeceğim. "Site yönetimini eleştirdim diye kaydımı sildiler" şikâyetlerini çok duyuyorum mesela.

- "Katılımcı sözlük" tarzındaki bu ağ sayfaları, güncel medyada yer alan aynı olay hakkında bilgilendirmelerde ne gibi farklılıklar gösteriyor?

-Ana akım medyadan farklı olarak "anlık" bilgi elde ediyorsunuz. Bir yerde deprem olduğunda saniyesinde haberiniz oluyor. Benzer şekilde kendine gerek siyasi gerek sosyal bir konum ve duruş seçmiş bir mecradan farklı olarak her tür görüşü tek mecrada görebiliyorsunuz. Twitter/Facebook gibi sosyal mecralardan farklı olarak ise belli bir konuyla ilgili görüşleri belli başlıklar altında derli toplu edinme şansınız oluyor. Sizi daha az gürültüye maruz bırakıyor.

- "Sansür" ve "yasakçı zihniyet" noktasında Türkiye'nin mevcut durumuna ilişkin görüşlerinizi alabilir miyiz? Sizce "sansür" ve "yasakçı zihniyet" ülkemizde gelecekte daha büyük bir sorun olacak yoksa daha anlayışlı bir topluma doğru mu gidiyoruz?

-Ekşi Sözlük bu yıl 13. yaşını dolduruyor. 1999'dan beri bu sürecin içinde biri olarak hiçbir noktada yasakçı zihniyet geri adım atmadığını söyleyebilirim. Geçen yıl 15 Mayıs'ta 50 binden fazla kişi Internet filtresine karşı yürüdü, buna karşı verilen yanıt sadece "varsayılan filtre paketini aile paketi yapmayalım" oldu. Bugün istediğiniz filtreyi kullanın 60 binden fazla siteye giriş yasak. Filtrelerle bu yasaklar daha da ileri götürüldü. Aynı zamanda Internet trafiğini hukuksuz olarak incelemenin yolları atıldı. "Hukuksuz dinleme"ye zaten yabancı değiliz artık Internet'te de o imkânı elde ettik. Filtre kullanmasanız bile tüm Internet trafiğiniz filtre kutusundan geçiyor, incelenebilir durumda.

- Toplumumuzda yaygın bir anlayış olan "insan etiketleme" ve "karalama", siteniz içinde de geçerli mi? Genel olarak bakıldığında yazarlar, özellikle birilerini belli etiketler yapıştırıp bazen ön yargılı yaklaşımlar sergiliyorlar. Bu noktada sitenizde objektif, ansiklopedik, tarafsız ve doğru bilgi ile eleştiri ve yerinde argo kullanımı dengesini nasıl sağlıyorsunuz?

-Daha önce de dediğim gibi bizim mottomuz "bu sitede yazılan hiçbir şey doğru değildir". Doğrunun otoritesi okurdur. Okur eğer o yazılanlara değer biçiyorsa o okurun takdiridir. Okuduğunun doğru olmama ihtimalini düşünüp "dur bakalım bunun kaynağı ne" diye incelemek, bir eleştirideki mantıksal tutarsızlıkları rahatça tespit etmek onun görevidir. Biz buna ek olarak TC hukukunun tüm gereklerini yerine getiriyor ve bu konuda hukuki gereklilikleri de aşarak son derece geniş cevap hakkı tanıyoruz. Aynı anda hem telefon, hem e-mail hem de web üzerinden gelen şikâyetleri değerlendiriyoruz ve kişilik haklarını ihlal ettiğini düşündüğümüz girişlere herhangi bir hukuki girişime gerek kalmadan müdahale ediyoruz. Dolayısıyla fikir ifade özgürlüğünü korurken aynı anda kişilik haklarını kollama konusunda hukuki yükümlülüklerimizin üstünde çaba gösterdiğimizi söyleyebilirim.

- "Ekşi sözlük", hangi ihtiyacı karşılamak için, kim tarafından ne zaman kuruldu? Amaç ve hedefiniz neydi? Amaç ve hedefinize ulaşabildiniz mi? Sitenizin kısa bir tarihini alabilir miyiz? Bugüne kadar ne gibi yapısal gelişme ve değişiklikler yaşadınız? Kullandığınız slogan ve üye sayınız nedir?

-Ekşi Sözlük'ü 1999'da çok eğlenceli olacağını düşündüğümden kurdum. Bu düşüncemde de son derece haklı çıktım. Dolayısıyla hedefime 1999'da zaten ulaşmış idim. Bütün geri kalan gelişmeler Türkiye'de fikir ifade özgürlüğünün içler acısı durumuyla ve Ekşi Sözlük'ün dünyada Web2.0'ın ilk örneklerinden olmasıyla ilgili. Ekşi Sözlük'ün sloganı kurulduğu günden yani içi bomboş olduğu zamandan beri "kutsal bilgi kaynağı". Sitede yaklaşık 35 bin yazar var. Aylık ziyaretçi sayısı ise 7.5 milyon.

- Siteniz nasıl bir teknik altyapıya, yazılım ve donanıma sahip, kimin hazırladığı ne kadar arayüz kullanılıyor?

-Site Microsoft teknolojileri üzerinde çalışıyor. SQL Server, ASP ve .NET Framework kullanıyoruz. Aktif olarak çalışan üç sunucu mevcut. Bunun haricinde herhangi bir felakette yayına devam edebilmemiz için Türkiye ve yurtdışında yedek sunucularımız var. Yazılım ekibimiz iki yazılım geliştiriciden oluşuyor, ben de vakit yarattıkça yazılım geliştirme çalışmalarına katılıyorum.

- Her zaman ücretsiz olarak mı hizmet vereceksiniz? Önümüzdeki günlerde uygulamaya koyacağınız yeni ve farklı projeler var mı? Bu alana nasıl yatırımlar yapılıyor, yapılmalı?

-Sosyal medya dipsiz bir kuyu ve yapılabilecekler sonsuz. Bu konuda önceliklendirmelerimizi kullanıcı ihtiyaçlarını göz önüne alarak yapıyoruz. Öncelikli çalışmamız 13 yıllık bu yapıyı modern bir platform üzerine oturtmak. Ondan sonra periyodik yenileme sürecine girmek istiyoruz. Üyelikten para almak diye bir şey söz konusu değil.

- İçeriğinizi oluşturan yazı, bilgi ve notlar kimler tarafından giriliyor? Şu an kaç yazarınız bulunuyor? Yazarlarınızın yazdıkları neye göre kontrol ediliyor, hangi yazı ve yorumları uygunsuz buluyorsunuz? Uygun bulunmayan yazıları, kimler, nasıl siliyor?

-Ekşi Sözlük'te yaklaşık 35 bin yazar mevcut. Girişleri bir ön değerlendirmeden geçirmiyoruz. Yanlış bilgi vermek de gayet mümkün. Toplumun ideal halinin herkesin aldığı bilgiyi tartabilme yetisine sahip olduğu, bilgiye eleştirel yaklaşabildiği hal olduğuna inanıyorum. Telefon, e-mail, faks, web gibi yollardan gelen şikâyetleri

değerlendiren ekibimiz mevcut. Yasal olarak sıkıntı olan girişlerde anında müdahale ediyorlar. Bunun haricinde yasalarca gereklilik doğmamış olsa dahi cevap hakkı tanıyoruz. Bu açıdan hem fikir ifade özgürlüğü hem de bireysel hakların korunumu konusunda ekstra çaba sarf ediyoruz.

- Girilen içeriğin ansiklopedik, tarafsız ve doğru bilgiyi içermesi zorunlu mu? Özellikle içerik konusunda ne gibi hukuksal sorun veya engellerle karşılaşıyorsunuz?

-Dediğim gibi hiçbir şekilde verilen bilginin doğru olması gibi bir zorunluluk yok. Hukuksal olarak en büyük problem yasal süreçte "şikâyet" ya da "tebligat" zorunluluğu olmaması. Dolayısıyla insanlar size haber vermeden hakkınızda dava açabiliyorlar ve siz haberiniz olmadan yargılanabiliyorsunuz. Bu yüzden de yasal olarak sakıncalı olabileceğini düşündüğümüz girişlere haklarında şikâyet olmasa bile müdahale etmek zorunda kalıyoruz. Yasal olarak otosansüre zorlanıyoruz. Yeterli imkânı olmayan siteler "siyaset ve dinle ilgili girişler tümden yasak" gibi çok daha baskıcı ve kısıtlayıcı çözümler üretmek zorunda kalıyorlar.

- Türkiye'de, "Ekşi sözlük" konseptine benzer faaliyette bulunan diğer Türk siteleri hangileridir? Farklı ülkelerde benzer sitelere ilişkin bilgi verebilir misiniz?

-Özellikle benzerlerini takip etmiyorum ama çok sayıda olduklarını biliyorum. Ama yabancı olarak bildiğim Azeri sözlük sitesi "öz aramızdı" var tam olarak Ekşi Sözlük modelini örnek almış. Bunun dışında yabancı örnek bilmiyorum.

-İnternet ortamında popülerliğinizi kaybetmeden, kendisini hep canlı tutabilmiş özgün sitelerden birisiniz. Popülerliğinizi, canlılığınızı ve gücünüzü neye bağlıyorsunuz?

-Özgürlükçü yaklaşımın aklı başında bir kitleyle her mecrada ve her biçimde güzel yeşereceğine inanıyorum. Ekşi Sözlük bu tutumu erkenden sahiplenmiş bir mecra o kadar. Her mecra aynı dinamizmi ve popülariteyi bu yaklaşımla yakalayabilir bana göre.

-"Etkileşimli sözlük çalışması" şeklinde değerlendirilen sitelerinize toplumda gösterilen ilgiyi nasıl yorumlayabiliriz? Sizce söz konusu ilgi, toplumun objektif bilgi, eleştiri ve yerinde argo kullanımına açlığı ile açıklanabilir mi?

-Aynı kalıptan çıkmış insanların aynı şeyleri papağan gibi tekrar ettikleri ve sürekli haklılıklarını tescil ettikleri sıkıcı mecralardan sıkılmış insanların karşıt görüşlerin bir arada barınabildiği mecralarda yeniden nefes alabildiklerine inanıyorum. Toplumun argo kullanımına bir açlığı yok zaten kullanıyor. Sadece birbirimizin yüzüne "argo kullanmıyormuşuz gibi" yapıyoruz. Bu yapay resmiyetten uzak mecralar haliyle daha samimi bulunuyor, daha çok seviliyor.

-Söz konusu sitelerin maksadının "eleştiri/övgü" olmadığı, özellikle ilgili "kişi ve sözcüklere dair karalama" olduğu iddiaları var. Bu eleştiriye ilişkin görüşlerinizi alabilir miyiz?

-Bu tarz iddiaların kaale alınması için "karalama"lara "övgü"lerden daha çok kıymet biçtiğimizi gösteren bir yaklaşımımızın olması lazım. Öyle bir şey yok. Ama eleştiriye hazımsız bir toplumuz. Bunun çıkış noktası da kendisine bilgi olarak ne verilirse doğru kabul eden tek perspektifli toplum yapısı elbette. Eleştiriyi kaldıramıyorum çünkü adam ona inanıyor. O yüzden eleştiriyi tümden engellemeye çalışıyorum. Halbuki, sal gitsin her tür eleştiri yayılsın ki insanlar "zırva eleştiri" ile "hakkaniyetli övgü" skalasını ölçebilir hale gelsinler. Bırak onlar yanlış yargılarının bedelini kendileri ödesinler sen ödeme.

-Siteye yazan kişileri nasıl belirliyorsunuz? Sansür, baskı ve yasaklara karşı yazarlarınızı nasıl koruyorsunuz?

-Sadece sözlük formatına uygun 10 entry girmek yeterli. Görüş ya da fikirlere göre insan filtrelemiyoruz. Konsepte hâkim olmak, ki o da çok basit, sadece yazdığınız yere sanki bir sözlükmüş gibi yazmaktan ibaret. Onun dışında "kaliteli yazmak" dahi bir gereklilik değil. Zira kalitenin de tek bir otoritesi olmayacağına inanıyorum. Yazarları koruma konusuna gelince. Yasal süreçteki çarpıklıklardan dolayı anonimlik yasal olarak koruma altında değil. Anonim yazdığınız bir şey şikâyet edilirse kim olduğunuzu çıkarıyorlar, dava dosyasında fişleniyor ve afişe oluyorsunuz, tamamen suçsuz olsanız bile! Biz bu vaziyete düşen yazarlara yeni bir anonim kimlik veriyoruz. Ayrıca yasalarda belirtilen sürelerdeki loglamaların yazar lehine minimumunu sağlıyoruz. Bunun haricinde 5651'de bu konuların düzeltilmesi için elimizden geleni yapıyoruz.

-Sitenizdeki hangi yazı ve yazarlara ilişkin hangi gerekçelerle şikâyetler oldu? Şikâyetler sonucu hangi mahkemelerce, ne gibi engellemelerle karşılaştınız? Engellemeler karşısında neler yapıldı?

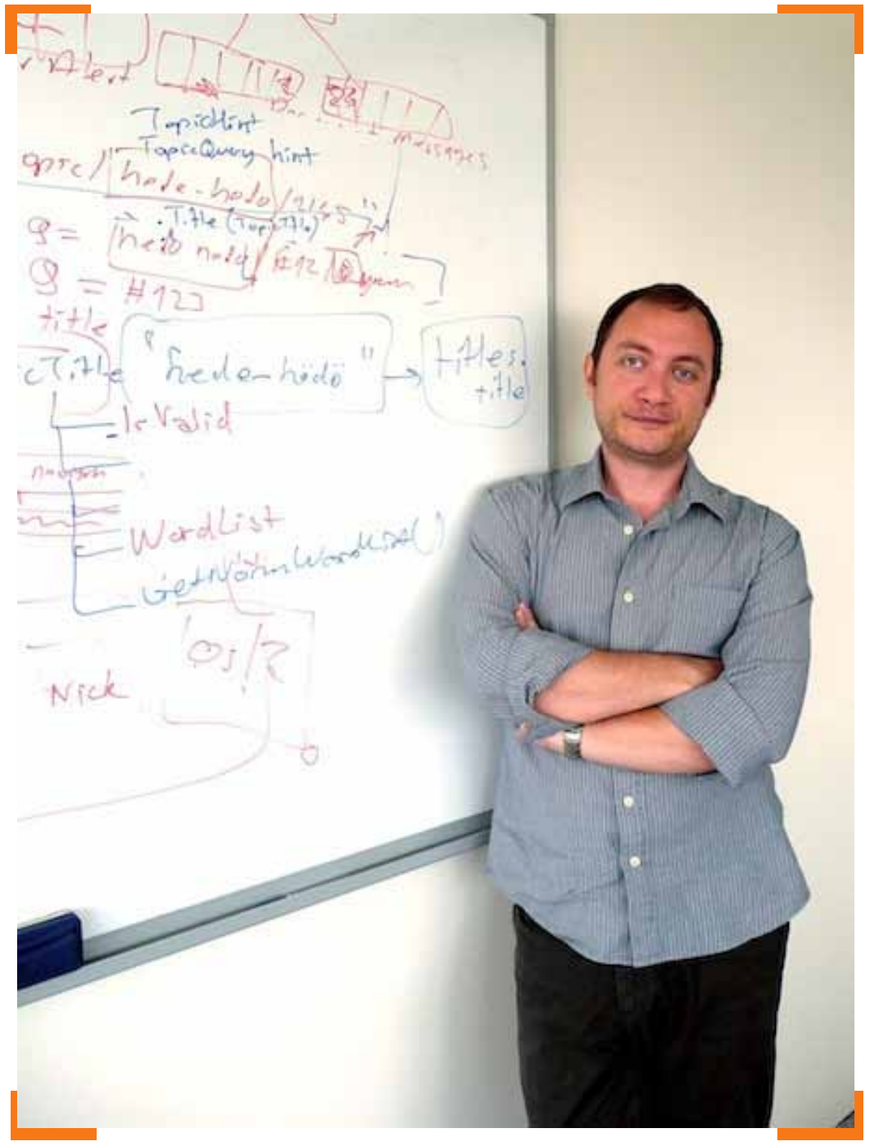

-İlki 2006'da olmak üzere Ekşi Sözlük 3 kere mahkeme kararıyla kapatıldı. Bunlardan ilki 2 ay kadar sürdü zira tebligat yükümlülüğü olmadığından sizin servis sağlayıcınızdan siteye girebiliyorsanız kapatma olup olmadığını bilmeniz imkânsız. Sonra bu konuda daha ehilleştik ve bir kaç saatte dahi kapatma kararını geri almayı başardığımız oldu. Bu konuda her hâkimle her savcıyla tek tek konuşup tek içerik yüzünden tüm siteyi kapamanın yanlışlığını anlatmaya çalıştık. Bu konuda farkındalık yaratmak için sürekli panellere katılıyor ve insanları bilgilendiriyoruz. Ben son 2 ay içinde toplamda bin 500 kişiye sansür ve yasal sorunlarla ilgili sunumlar yaptım. Bunun haricinde AİHM yolunun açılması adına Başbakanlık ve Adalet Bakanlığı'na açtığımız idari davalar mevcut. 15 Mayıs 2011'de organize ettiğimiz tüm Türkiye'de gerçekleşen sansüre karşı yürüyüşe 50 bin kişinin katılması Internet'le ilgili dünyadaki en büyük eylem olmasına yol açtı.

İnci Sözlük'ün en eski yöneticisi Gürkan Dündar:

İnternet, ansiklopedilerden uzaklaşmamızı ve bir tık ile birçok bilgiye ulaşmamızı sağlıyor

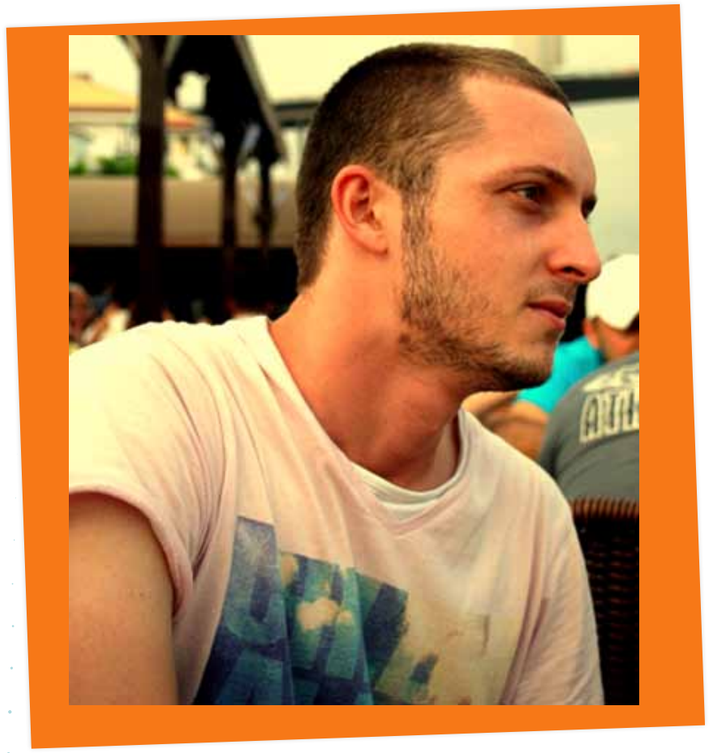

Sözlüklerin bilginin yanı sıra çokseslilik sağlayıp okuyucuların çok yönlü düşünmesine yol açtığına dikkat çeken Dündar, ansiklopedik, tarafsız ve doğru bilgi içerme kaygısı yaşamadıklarını sadece eğlendiklerini belirtiyor.

"Etkileşimli sözlük" çalışmalarına yer verdiğimiz "Dosya" sayfalarımıza, kendine has "replikleri" ve"efsaneleri" olan İnci Sözlük adına sitenin en eski yöneticisi Gürkan Dündar da, katkı verdi. Televizyon kanallarındaki canlı yayınlarda programları e-mail bombardımanına tutup bilgisayarları kitleyen, Ekşi Sözlük'ü hackleyen, kurucuları TRT'ye ropörtaj veren, milletvekili adayı bile çıkaran İnci Sözlük, bu alanda "bir Türkiye fenomeni" haline gelmiş durumda.

Planlı bir kuruluş olmadıkları, sansürcü zihniyetten bunalan birkaç İnternet kullanıcısının daha rahat olabileceği bir platform arayışıyla bir anda kurulduklarını anlatan Dündar, sözlüklerin Türklerin kendine ait herhangi bir şeyi dış mihraklara karşı koruma çabası nedeniyle sınır dışına çıkabilecek, çıksa bile öncülük yapılabilecek bir konsept olacağını düşünmüyor.

Sözlüklerin ansiklopedik bilginin yanı sıra getirdiği çokseslilikle okuyucuların çok yönlü düşünmesini sağlayan öncü platformlardan olduğuna işaret eden Dündar, sansür ve baskılara tepki olarak kuruldukları 2009'dan beri sürekli sansürcü zihniyetle mücadelede hep en ön saflarda yer aldıklarını söylüyor. Sansürle mücadele ve aynı kafadan insanların birlikte eğlenebilmesini hedeflediklerini belirten Dündar, hukukun açıklarını kendi lehine çevirmeyi çok iyi bilen bir şirketin yüzünden mahkeme kararıyla kapatıldıklarını dolayısıyla sansürle mücadelede henüz galip gelemediklerini ama bu konuda azimli olduklarını vurguluyor.

"Wikipedia gibi bir içeriğe sahip olmadığımızdan ansiklopedik, tarafsız ve doğru bilgi içerme kaygısı yaşamıyoruz, sadece eğleniyoruz" diyen Dündar, küfrü amaç değil, araç olarak gördüklerini ve küfrün yerinde kullanıldığı zaman Türkçe'yi güzelleştirdiğine inanıyor.

- Ülkemizin "Etkileşimli sözlük çalışması" olarak değerlendirilen alandaki mevcut durumu ve eksiklikleri konusundaki görüşlerinizi alabilir miyiz? Bu alanda farkındalık yaratmak adına neler yapılabilir? Sizce, ülkemizin gelecekte bu konuda dünyaya öncülük yapacağı fırsatlar var mı? Bunları açıklayabilir misiniz?

-İnteraktif sözlük çalışması, sizlerin de bildiği üzere ilk kez 1999 yılında Sedat Kapanoğlu tarafından sourtimes'ın (ekşi sözlük) kurulmasından bu yana yüzlerce sözlük sitesinin sosyal medyada yer almasına kadar geldi.
Geçtiğimiz 12 yıl boyunca farklı gruplar için çeşitli içeriğe sahip sözlükler kuruldu, kurulmakta fakat bilindik sözlük mantığının dışına çıkmak ve çeşitli kodlamalarla sistemi geliştirerek öncekine nazaran daha komplike bir yapıya sahip olmasını sağlamak geri tepebilmekte. O yüzden olsa gerek, birçok site genel sözlük çerçevesinin dışına çıkmamaya ve yazarlarıyla ilk tanıştığı günlerdeki gibi kalmaya özen gösterip, geçen zamanla birlikte ufak tefek ve kullanıcısının garipsemeyeceği değişiklikler yaparak yazarlarının işini kolaylaştırıcı kodlamaları yeterli görüyor.
Diğer ülkelerde sözlük çalışmalarına bakış açısının nasıl olduğuna dair pek bir fikir sahibi olmamakla beraber Türk Milleti'nin kendine ait herhangi bir şeyi dış mihraklara karşı muhafaza etme çabasından olsa gerek sınırların dışına çıkabilecek ya da çıksa dahi öncülük yapılabilecek bir konsept olacağını düşünmüyorum. Geçmişte bazı siteler İngilizce sözlük çalışması olayına girmiş olsa da çok fazla ileri gidemeden sonlandı. Bu olayı global bir kıvama getiremediler.

-"Etkileşimli sözlük" sitelerinin, Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşüm sürecindeki rolü nedir? Söz konusu yapıların rollerini yerine getirebilmesinin önünde engeller var mı? Bu engellerin kalkması için neler yapılmalı?

-Öncelikle şunu demeden geçemeyeceğim; kulakları çınlasın, lisede Harun Hoşgel adında bir kimya hocamız vardı. Yaptığı sınavlar için görünürde 7 ila 8 soru sormasına rağmen bir soru içinde 5 soru sorar ve her soruya ayrı puanlama getirirdi. Dolayısıyla yaptığı sınavlar çok fazla özen ister ve zamanımızı alırdı.
Sorduğunuz soruya gelecek olursak eğer: Sözlük konsepti ansiklopedik bilginin yanı sıra çokseslilik adına önemli bir altyapı sağlıyor. Yazarlar kattığı yorumlarla okuyucuların çok yönlü

düşünmesine sebep olabiliyor. İstediğiniz her bilginin farklı yorumlarına ulaşabiliyorsunuz. İnternet, ansiklopedilerden uzaklaşmamıza ve bir tık ile birçok bilgiye ulaşmamızı sağlıyor. Türkiye'de de sözlükler bu kolaylığı sağlayan öncü platformlardan... Ayrıca belirtmeden edemeyeceğim, diğer konseptlere göre çok farklı bir konumdayız İnci Sözlük olarak. Bizler yorum gücümüzü sadece yazarak değil, capsler ve swf'ler aracılığıyla da sağlayabiliyoruz. Kısacası, İnci Sözlük'te şu an yaptığım gibi satırlarca cevap vermek yerine sadece bir capsle ve herhangi mottomuzla tüm mevzuyu özet geçebilirdim. Kıvrak zekâmız da fazlasıyla fark yaratıyor olsa gerek.

Toplum olarak hemen hemen her konuda sansüre uğradığımız gibi, sözlük çalışmalarında da çeşitli sansürlere ve baskılara maruz kalıyoruz. Bazı kanuni açıklardan faydalanacak art niyetli kişiler her daim pusuda. Bu engellerin kalkması için sürü psikolojisinden sıyrılarak boyun eğmeden sesimizi yükseltmemiz gerekiyor. Bu fikri savunan sadece İnci Sözlük olduğu sürece de bir arpa boyu kadar yol alamayız.

-"Katılımcı sözlük" tarzındaki bu ağ sayfaları, güncel medyada yer alan aynı olay hakkında bilgilendirmelerde ne gibi farklılıklar gösteriyor?

-En büyük farklılıkları anlık bilgiye ulaşmamızı sağlayan yegâne platformlardan olmasıdır. Kısacası, dünyanın herhangi bir yerinde gerçekleşen olayın bilgisini ve yorumlarını aynı dakika içinde alabiliyoruz. Belirtilen çeşitli kaynaklar aracılığıyla daha derli toplu bilgiye kısa sürede ulaşabiliyoruz.

- "Sansür" ve "yasakçı zihniyet" noktasında Türkiye'nin mevcut durumuna ilişkin görüşlerinizi alabilir miyiz? Sizce "sansür" ve "yasakçı zihniyet" ülkemizde gelecekte daha büyük bir sorun olacak yoksa daha anlayışlı bir topluma doğru mu gidiyoruz?

-Bu şekilde devam etmesi daha büyük sorunlara yol açacak gibi görünüyor. Belki önümüzdeki 1-2 yıl içinde bunun bariz sonuçlarını göremesek bile baskılara boyun eğdiğimiz ve tek ses olamadığımız sürece sindirilmiş bir toplum olma yolunda emin adımlarla ilerliyoruz.

- Toplumumuzda yaygın bir anlayış olan "insan etiketleme" ve "karalama", siteniz içinde de geçerli mi? Genel olarak bakıldığında yazarlar, özellikle birilerini belli etiketler yapıştırıp bazen ön yargılı yaklaşımlar sergiliyorlar. Bu noktada sitenizde objektif, ansiklopedik, tarafsız ve doğru bilgi ile eleştiri ve yerinde argo kullanımı dengesini nasıl sağlıyorsunuz?

-Bizim sloganlarımızdan biri de "bizi sevmeyin, çünkü biz o..." şeklinde. Hiçbir yazarımız birilerine yaranmak için çaba sarf etmiyor ve beğenilme kaygısı gütmeden istediği yorumu Türk Ceza Kanunu (TCK) sınırları içinde yapabiliyor. Kuruluşumuzdan bu yana sürekli sansürcü zihniyetle mücadele etmekteyiz ve site içersinde kendimizle çelişmememizin

gerektiğini de bilerek yazarlarımıza sansür uygulamamaya çalışıyoruz.
Herhangi bir yazarımız kendi düşüncesini istediği şekilde yazabilir, yorumlayabilir fakat üçüncü şahıslara hakaret etmeden, dini ve siyasi konulara girmeden; kişilik haklarına tecavüz etmeden. Bizler bulunduğumuz platformu fazlasıyla seven bireyleriz ve büyük çoğunluğumuz da sözlük içinde bunun bilinciyle yorumlar yapıyor ve bu güçle 16 Aralık 2009'dan yana da çeşitli yaş/meslek/ideolojik farklılıklara rağmen gül gibi geçinip gidiyoruz. Wikipedia gibi bir içeriğe sahip olmadığımızdan ansiklopedik, tarafsız ve doğru bilgi içerme kaygısı yaşamıyoruz, sadece eğleniyoruz. Ayrıca küfrü amaç değil, araç olarak görüyor ve küfrün yerinde kullanıldığı zaman Türkçe'yi güzelleştirdiğini düşünüyoruz. Kasmadan, olduğumuz gibiyiz...

- "İnci sözlük", hangi ihtiyacı karşılamak için, kim tarafından ne zaman kuruldu? Amaç ve hedefiniz neydi? Amaç ve hedefinize ulaşabildiniz mi? Sitenizin kısa bir tarihini alabilir miyiz? Bugüne kadar ne gibi yapısal gelişme ve değişiklikler yaşadınız? Kullandığınız slogan ve üye sayınız nedir?

-Planlı bir kuruluş değildi. Farklı sözlükler ve sosyal medya araçlarındaki sansürcü zihniyetten bunalan ve kendi yorumlarını istediği gibi şekillendiremeyen birkaç İnternet kullanıcısının daha rahat olabileceği bir platform arayışının artmasıyla bir anda kuruldu.

Sansürlere ve baskılara tepki olarak kurulan bir sözlüktük ve hedeflerimiz arasında sansürle mücadele ve aynı kafadan insanların birlikte eğlenebilmesi vardı. Kurulduğumuz günden bu yana sansürle mücadelede hep en ön saflarda yer aldık ve farklı girişimlerde de bulunduk. Durum böyleyken hukukun açıklarını kendi lehine çevirmeyi çok iyi bilen bir şirketin yüzünden mahkeme kararıyla kapatıldık. Dolayısıyla sansürle mücadelede henüz galip gelemedik ama bu konuda azimliyiz. Bunun yan ısıra eğlenceden de bahsedecek olursak tam gaz devam ediyoruz.

16 Aralık 2009'da kurulduk. Kuruluşumuzdan bu yana Serkan İnci önderliğinde sürdürüyoruz. İnsanlar bizi popüler kültüre tepki olarak yaptığımız ziyaretlerle tanıyor. Bunlarla beraber İBB Spor Kulübünü destekleyen BOZBAYKUŞLAR taraftar grubunu kurduk. 2011 genel seçimlerinde Eskişehir'den bağımsız milletvekili adayı olarak Ahmet Abi'yi çıkardık. Çeşitli eylemler organize ederek sisteme tepkimizi her daim göstermeye çalıştık, çalışıyoruz.
Başta bahsettiğimiz sebeplerden dolayı çok büyük yapısal farklılıklar içine girmedik.
Kayıtlı kullanıcı sayımız 200 bine yaklaştı ve sloganımız da büyük üstat Can Yücel'den yola çıkarak; "altını şer, incisi ker."

- Siteniz nasıl bir teknik altyapıya, yazılım ve donanıma sahip, kimin hazırladığı ne kadar arayüz kullanılıyor?

-PHP altyapımız var ve sozlukspot'un altyapı desteğiyle İnternet hayatımızı sürdürüyoruz.

- Reklam geliriniz aylık/yıllık ne kadardır? Çalışmalarınız kapsamda kimlerle işbirliği yapıyorsunuz? Herhangi bir kurum, kuruluş veya sivil toplum örgütünden yardım, destek veya sponsorluk alıyor musunuz?

-Reklam gelirimiz yok ve hiçbir kurumdan yardım, destek veya sponsorluk almıyoruz.

- Her zaman ücretsiz olarak mı hizmet vereceksiniz? Önümüzdeki günlerde uygulamaya koyacağınız yeni ve farklı projeler var mı? Bu alana nasıl yatırımlar yapılıyor, yapılmalı?

-Sözlük üzerinden para kazanma planımız yok fakat çeşitli organizasyonlar ve alt sitelerimizin masraflarını da karşılayabilmek için zaman zaman sıkıntılar oluşabiliyor.
Şu ana kadar direnebildik, eğer kendimiz karşılayamayacak duruma gelirsek masrafları karşılamak adına reklam almayı düşünebiliriz fakat üye olmak isteyen kişilerden ücret talep etmeyiz.
Sözlük üzerinde sadece Google reklamları var ve onlar da altyapı sağlayıcımız olan sozlukspot'a gitmekte.
Gerek Ahmet Abi, gerekse de Bozbaykuşlar projelerimiz planlı olarak gerçekleşmedi.
Sözlük içinde konuşan yazarlarımızın görüşleri doğrultusunda spontane gelişen şeylerdi bunlar. İlerleyen zamanlarda da yazarlarımızın isteğiyle benzer şekillerde doğaçlama projeler içine girebiliriz.

- İçeriğinizi oluşturan yazı, bilgi ve notlar kimler tarafından giriliyor? Şu an kaç yazarınız bulunuyor? Yazarlarınızın yazdıkları neye göre kontrol ediliyor, hangi yazı ve yorumları uygunsuz buluyorsunuz? Uygun bulunmayan yazıları, kimler, nasıl siliyor?

-Şu an sözlüğümüzde toplam 5 nesil ve 200 bine yakın kayıtlı kullanıcımız bulunuyor.
Sözlük formatıyla ilgili sürekli bilgilendirmeler yapıyoruz.
Formatın dışına çıkan yazarlarımızı aktif 13 adet moderatör ve 30 civarı co-mod takip ediyor.

- Girilen içeriğin ansiklopedik, tarafsız ve doğru bilgiyi içermesi zorunlu mu? Özellikle

içerik konusunda ne gibi hukuksal sorun veya engellerle karşılaşıyorsunuz?

-Öyle bir zorunluluğumuz yok. Moderatör arkadaşlarımız sürekli sözlük içeriğinin takibini yapıyor. Ansiklopedik veya tarafsız bilgiye dikkat etmemekle beraber 18 yaşından küçükler için uygunsuz içeriği sözlük dahilinde tutmamaya, üçüncü şahıslara hakarete izin vermemeye çalışıyoruz. Gereksiz tartışmalarla kişilik haklarına tecavüz edilmemesi için dini, siyasi konulara ve ırkçılığa müsaade etmiyor, türlü ifşaları da engelliyoruz.

- Türkiye'de, "İnci sözlük" konseptine benzer faaliyette bulunan diğer Türk siteleri hangileridir? Farklı ülkelerde benzer sitelere ilişkin bilgi verebilir misiniz?

-Ülkemizde İnci Sözlük konseptine benzer bir konsept yok. Bizim içimizden ayrılan bazı yazarlar site açma girişiminde bulunuyor, aynı randımanı alamamalarının ardından eve dönüyorlar.
Yurtdışındaki 4chan sitesinin Türkiye şubesi olduğumuzu söyleyenler oluyor. Tam anlamıyla 4chan olmasak da TCK sınırları içinde soft bir 4chan olduğumuz söylenebilir.

-İnternet ortamında popülerliğinizi kaybetmeden, kendisini hep canlı tutabilmiş özgün sitelerden birisiniz. Popülerliğinizi, canlılığınızı ve gücünüzü neye bağlıyorsunuz?

-Yazarlarımızın analiz ve yorum gücüne, yaratıcılığıyla organizasyon gücüne bağlıyoruz.

-"Etkileşimli sözlük çalışması" şeklinde değerlendirilen sitelerinize toplumda gösterilen ilgiyi nasıl yorumlayabiliriz? Sizce söz konusu ilgi, toplumun objektif bilgi, eleştiri ve yerinde argo kullanımına açlığı ile açıklanabilir mi?

-Argo açlığından ziyade, insanlar çeşitli platformlarda kendini kasmaktan usanmış durumdayken mutluluğu bizde buldular. Hiçbir noktalama ya da imla kurallarına uyma zorunluluğumuz yok ve küfrü etmiş olmak için etmiyoruz. Sadece cümlelerimizde araç olarak kullanabiliyoruz.

-Söz konusu sitelerin maksadının "eleştiri/övgü" olmadığı, özellikle ilgili "kişi ve sözcüklere dair karalama" olduğu iddiaları var. Bu eleştiriye ilişkin görüşlerinizi alabilir miyiz?

-İnternet özgürlüğü TCK'nın ilgili maddelerince sınırlandırılmakta. Kanuni yaptırımlarla karşılaşmak ve yazarlarımızı buna maruz bırakmak istemememizden kaynaklı olarak formatımıza aykırı olan içeriği site üzerinden kaldırıyoruz. Kişilere hakaret ve kişilik haklarına tecavüz barındırmayan entrylerin hiçbirini engellemiyoruz. Yazarlarımız format dahilinde istediği her konuda yorum yapma ve görüş bildirme özgürlüğüne sahip.

-Siteye yazan kişileri nasıl belirliyorsunuz? Sansür, baskı ve yasaklara karşı yazarlarınızı nasıl koruyorsunuz?

-Sitemize üye alımı her daim açık değil. Bazen gece saatlerinde, lise öğrencilerinin uyuduğu zamanlarda üye alımı yapmaya çalışıyor ve üye olan bir kullanıcıda herhangi bir kıstas aramıyoruz. 18 yaşından büyük herkese, her görüşe kapımız açık. İnci Sözlük formatına dair bilgilendirmeleri yazarlarımıza sık sık duyuruyor ve yapılabilecek yaptırımlardan bahsediyoruz.

-Sitenizdeki hangi yazı ve yazarlara ilişkin hangi gerekçelerle şikâyetler oldu? Şikâyetler sonucu hangi mahkemelerce, ne gibi engellemelerle karşılaştınız? Engellemeler karşısında neler yapıldı?

-Her ne kadar silinmesi talep edilen içerikle ilgili mail gelmesinden çok kısa bir süre içinde gereken işlemi yapıyor olsak da bazı kişiler bu çareyi düşünmeden hukuki yollara başvurabiliyor. Açılan davalar genelde üçüncü şahıslara dair bazı yazılardan dolayı oluyor.
En son yapılan şikâyet de maç linklerinin yayınlanmasıyla ilgili. Adana'daki nöbetçi bir mahkemeyeydi. Bu konuyla bir alakamızın olmamasına rağmen hukukun açıklarından faydalanan uyanık bir şirketin başvurusunun ardından sitemize erişim kapatıldı. Fakat farklı dns'ler ile sitemize ulaşılabiliyor. Kullandığımız alternatif domainler var, oralardan da dns'siz bir şekilde erişim sağlanabiliyor.
Bize ulaşıp yardımcı olmamızı istemek yerine direkt hukuki yollara başvuranlar oluyor zaman zaman. Çeşitli baskılara dayanmak imkânsız, her ne kadar direnseк de adli mercilere paslanan mevzular çoğu zaman elimizi kolumuzu bağlıyor.

Uludağ Sözlük moderatörü Gökhan Gürleyendağ:

Tek mücadelemiz; gelecek nesillere milyonlarca bilgi içeren bir kaynak bırakmak

Fazla yazının değil kalıcı ve kaliteli bilgilerin sözlüğe aktarılmasının önemli olduğunu vurgulayan Gürleyendağ, insanların haklarında yazılan yazıya ön yargıyla yaklaştıklarını ancak sözlüklerin, insanların düşünce yapısındaki dağınıklığı ya da bir hareketindeki yanlışı söylediğine işaret ediyor.

"Etkileşimli sözlük" çalışmalarını yansıttığımız "Dosya" sayfalarımıza hemen her konuda görüş bildirip başlık açan Uludağ Sözlük moderatörlerinden Gökhan Gürleyendağ da yanıtlarıyla katıldı. Gürleyendağ, sözlüklerin öncelikle nicelikten çok nitelik kazanması gerektiğini belirtip bunun için daha fazla yazının değil daha kalıcı ve kaliteli bilgilerin sözlüğe aktarılmasının önemli olduğunu vurguluyor.

Güncel bir haberin hızla aktarılması, yazarlar sayısının fazla olması, arşivlemesi ve arşivden bilginin basit bir şekilde bulunmasının sözlükleri cazip kıldığına işaret eden Gürleyendağ, sansüre karşı çıktıklarını, mümkün olduğunca yazarları serbest bıraktıklarını ancak hukuksal sorumlulukları, uygulamaları gereken bir sözlük formatı ve hukuk kuralları bulunduğunun altını çiziyor.

Sözlüklerde bir kişinin "kasten karalandığına" inanmayan Gürleyendağ, yazarları bu şekilde organize etmek mümkün olmadığını ve kimsenin bununla uğraşmayacağını söylüyor. İnsanların haklarında yazılan yazıya ön yargı ile yaklaştıklarına değinen Gürleyendağ, insanların düşünce yapısındaki dağınıklıkları ya da yaptığı bir hareketteki yanlış söylenince onu düzeltmesi gerektiğini düşünüyor.

Argoya müdahale ettiklerini belirten Gürleyendağ, "Ne sempatik, ne de antipatik görünmek için uğraşıyoruz. Tek mücadelemiz; gelecek nesillere milyonlarca bilgi içeren bir kaynak bırakmaktır" diyor.

Yazarların daha iyi ve hızlı bir ortamda yazabilmesi için sunucularını güçlendirdiklerini anlatan Gürleyendağ, Uludağ Sözlük Video'yu yakında faaliyete geçireceklerini bildirdi.

Sözlüklerin çok geniş ve kalıcı bir bilgi kaynağını barındırdığını kaydeden Gürleyendağ, herhangi bir kurumdan baskı ve müdahale ile karşılaşmadıklarını, "birilerinin maşası, kuklası ya da kimsenin kalemi" olmadıklarına dikkat çekiyor.

- Ülkemizin "Etkileşimli sözlük çalışması" olarak değerlendirilen alandaki mevcut durumu ve eksiklikleri konusundaki görüşlerinizi alabilir miyiz? Sözlüklerin, Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşüm sürecindeki rolü nedir? Söz konusu yapıların rollerini yerine getirebilmesinin önünde engeller var mı? Bu engellerin kalkması için neler yapılmalı?

-Sözlüklerin öncelikli olarak nicelikten ziyade, nitelik kazanması gerekiyor. Bunun için yazarların sözlükte daha fazla yazı yazması değil de, daha kalıcı bilgileri sözlüğe aktarması çok önemli. Aslında yönetim açısından bakarsak; daha çok yazı girmeleri Google sorgulamaları ve insanların sözlük içi arattığı kelimeyi bulma ihtimalini daha çok arttırması bizim için avantaj. Fakat sözlüklerden insanların daha kaliteli bilgiler almasını istiyorsak, kesinlikle nitelikli yazılar yazılmalıdır. Aslına bakarsanız bunu da yapan oldukça yüksek potansiyelde yazar kitlemiz mevcut. Bundan dolayı, gün geçtikte sözlükler bilgi kaynağı açısından kendine sürekli bir şeyler katmaya devam etmektedir. Bu da sözlükleri diğer internet portallarından ayırıyor. Ayrıca sözlüklerin arşivlemesi ve bu arşivden bilginin bulunması oldukça basit. Bu durum da sözlükleri cazip kılıyor. Aslına bakarsanız sansür hayatın her noktasında olduğu gibi sözlüklerde de mevcut. Hakaret ve telif hakları dışında çok fazla sorun yaşadığımız durum olmuyor. Yazarlar entry girerken kendilerine hâkim olduğu vakit, biz hâkim karşısına çıkmamış oluyoruz.

- "Katılımcı sözlük" tarzındaki bu ağ sayfaları, güncel medyada yer alan aynı olay hakkında bilgilendirmelerde ne gibi farklılıklar gösteriyor?

-Güncel bir haber sözlüğe hızlı bir şekilde taşınabiliyor. Yazılı ve görsel basın çalışanları, sözlük yazarlarının sayısının çok altında. Uludağ Sözlük'te şu an 30 bin civarı yazar var ve bu yazarlar haber olacak bir olayı kendileri yaşayarak/görerek hemen sözlüğe aktarabiliyor. Bir futbolcu transferi hakkında sağlam kaynaktan duyum alan oluyor, büyük bir kaza olduğunda eğer bir yazar bölgedeyse mobil uygulamamızdan yararlanarak sözlüğe olay yerinden bilgiler aktarıyor. Deprem gibi bir doğal afet olduğunda belki de hâlâ sallanıyorken bile başlığını açıp hemen yazıyorlar. Ya da bunların dışında medyayı yakından takip edenler de bir haberi oradan kaynak göstererek sözlüğe taşıyor ve bu haber hakkında yazarlar yorum yapmaya başlıyorlar. Yazarların yaptığı bu yorumları okurlar takip ederek, konu hakkında farklı görüşleri öğrenmiş oluyorlar. Haber sitelerinde de haber hakkında yorum yazılabiliyor ama sözlükteki yorumlar daha çok dikkate alınıyor ve daha kolay bir şekilde okunuyor. Sözlüğü de diğer haber portallarından ayıran başlıca özellik bu. İnsanlar çok hızlı bir şekilde sol frame'de haberin

sözlük formatına uygun bir şekilde başlığını ve konu hakkındaki detaylı bilgileri alabiliyor.

- "Sansür" ve "yasakçı zihniyet" noktasında Türkiye'nin mevcut durumuna ilişkin görüşlerinizi alabilir miyiz? Sizce "sansür" ve "yasakçı zihniyet" ülkemizde gelecekte daha büyük bir sorun olacak yoksa daha anlayışlı bir topluma doğru mu gidiyoruz?

-22 Ağustos 2011'de uygulamaya konulması düşünülen İnternet paketleri vardı. Bu paketler sözlük, forum, gazete vb... siteleri ciddi bir şekilde etkileyecekti. Paketlerden dolayı hem okur kaybı olacak, hem de sitedeki içeriklerine kısıtlama getirilecekti. Çok fazla yasaklı kelime vardı ve bizim bunlardan dolayı sorun yaşamamız için yazıları silmemiz gerekecekti. Mesela "Haydar" bile yasaklanacak kelimelerden biriydi. Biz buna karşı duruşumuzu göstermek amacıyla, 15 Mayıs 2011'de Taksim'de bir yürüyüş düzenlemeye karar verdik. Emniyetten yürüyüş için Uludağ Sözlük yöneticileri olarak izin aldık. www.sansurekarsi.com sitesini kurduk ve çeşitli sanatçılar yürüyüşe destek verdi. Sansüre her zaman karşıyız ama hukuksal sorumluluklarımız var. Bundan dolayı da bazı şeyleri biz de yayından kaldırmak zorunda kalıyoruz. Mümkün olduğunca bu konuda yazarları serbest bırakıyoruz ama müdahale etmemiz gereken anlar da oluyor. Sansür insanların kendini kısıtlamasına, diken üstünde yaşıyormuş hissi vermesine neden olur. İnsanlar düşünce özgürlüğüyle, söylemek istediklerini rahatlıkla söylemeli ve yasaklanmamalıdır. Neyse ki sansüre karşı duruşumuzdan olumlu sonuç aldık ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) farklı paketler oluşturulmasına karar verdi.

- Toplumumuzda yaygın bir anlayış olan "insan etiketleme" ve "karalama", siteniz içinde de geçerli mi? Genel olarak bakıldığında yazarlar, özellikle birilerini belli etiketler yapıştırıp bazen ön yargılı yaklaşımlar sergiliyorlar. Bu noktada sitenizde objektif, ansiklopedik, tarafsız ve doğru bilgi ile eleştiri ve yerinde argo kullanımı dengesini nasıl sağlıyorsunuz?

-Ben bir kişinin kasten karalandığına inanmıyorum. Ne böyle bir şekilde yazarları organize etmek mümkündür, ne de kimse bunlarla uğraşır. Genel olarak insanlar haklarında yazılan yazıya ön yargı ile

yaklaşıyorlar ve böyle görüyorlar ama onun eleştiri kısmını hiç almıyorlar. Aslında belki de o yazılanlar doğru ama kişi nasıl sabah uyandığında aynaya baktığı zaman saçı başı dağınık, yüzü ve gözünü şişkin görünce dışarı o şekilde çıkmayıp önlemler alıyorsa; biz de insanların düşünce yapısındaki dağınıklıkları ya da yaptığı bir hareketteki yanlışı söyleyince onu da düzeltmesi gerekiyor. Nasıl ki bir insan sokağa çıkarken uyandığı haliyle nasıl çıkamıyorsa, yaptığı hataları da ulu orta bir yerde yazınca bunları kaldıramıyorlar. Herkes çok mükemmel değil, bazen bu söylenenleri de dikkate alarak "acaba doğru mu?" diye sorgulamak gerekiyor. Zaten argo bir şey yazıldığı zaman biz bunlara müdahale ediyoruz. Ne sempatik, ne de antipatik görünmek için uğraşıyoruz. Tek mücadelemiz; gelecek nesillere milyonlarca bilgi içeren bir kaynak bırakmaktır. "Gençlik bilebilseydi, yaşlılık yapabilseydi" diye bir söz vardır. Şu an karalama olarak görenler, gelecekte belki de kimse tarafından hatırlanmıyorken kendileri hakkında yazılan yazıları okuyarak ne kadar doğru söylendiğini düşünecekler. Bunu da zaman gösterecektir...

-"Uludağ sözlük", hangi ihtiyacı karşılamak için, kim tarafından ne zaman kuruldu? Amaç ve hedefiniz neydi? Amaç ve hedefinize ulaşabildiniz mi? Sitenizin kısa bir tarihini alabilir miyiz? Bugüne kadar ne gibi yapısal gelişme ve değişiklikler yaşadınız? Kullandığınız slogan ve üye sayınız nedir?

-"Tanımlanmadık tek bir kelime kalmayana kadar" sloganıyla kurulan Uludağ Sözlük, daha önce başka sözlükler tarafından da benzerleri yapılmış bir klondur. Bilgi paylaştıkça çoğalır. İnsanların kendilerine saklamaması gereken, paylaştıkça farklı kişilerin de faydasını göreceği bilgileri aktarması için kurulmuştur. Sözlüğümüzün sahibi İsmail Alpen, Uludağ Üniversitesi mezunu. Sözlüğümüzün de isminin Uludağ olmasının nedeni bu. Şu ana kadar 11 milyondan fazla entrynin girildiği, 30 bin yazarı ile bunun dışında 90 bin civarı üyenin olduğu, günlük 1 milyon 300 bin sayfa gösterimi ve 300 bin tekil kişinin okuduğu bir sözlüktür. Durum böyle olunca; Türkiye'nin en büyük 2 sözlüğünden biri olarak lanse ediliyorsak ve 1. olan sözlüğün 13 yıldır yayında olduğunu düşünürsek, 6 yılda konumumuza bakılırsa gayet iyi bir noktada olduğumuzu düşünüyoruz. Tabi tüm bunlarda biz teknik detaylar ve içerik takibi anlamında her ne kadar işimizi iyi yaparsak yapalım, bu başarıda en büyük pay yazarlarındır. Biz de yazarların daha iyi ve hızlı bir ortamda yazabilmesi için sunucularımızı güçlendiriyoruz. Uludağ Sözlük Galeri'yi yaptık ve bu alana başlıklarla

alakalı görsel eklenebiliyor. Ortam bölümünde eğlenceli alanlarımız bulunmakta. Radyo Uludağ ile sözlükteki DJ yazarlarımız keyifli programlar yapıyorlar. Şu an çalışmalarını tamamladığımız Uludağ Sözlük Video'yu yakında faaliyete geçireceğiz. Yazarlarımızın da katkısıyla, orada da büyük bir içerik olacaktır diye düşünüyoruz.

-Siteniz nasıl bir teknik altyapıya, yazılım ve donanıma sahip, kimin hazırladığı ne kadar arayüz kullanılıyor?

-İsmail Alpen (zall) tarafından hazırlanan php ile mysql destekli altyapımız bulunuyor ve sunucularımız yurt dışında.

- Reklam geliriniz aylık/yıllık ne kadardır? Çalışmalarınız kapsamda kimlerle işbirliği yapıyorsunuz? Herhangi bir kurum, kuruluş veya sivil toplum örgütünden yardım, destek veya sponsorluk alıyor musunuz?

-Reklam gelirlerimizi yaptığımız gizlilik sözleşmesinden dolayı açıklamamız mümkün değil. Genel olarak banner ve tema reklamları alıyoruz. Kimi zaman çeşitli etkinliklere sponsor olarak, onlara destek veriyoruz. Kan bağışı, ağaç dikme, kitap gönderme, okul onarımı ve darülaceze ziyareti şeklinde çeşitli zirveler düzenliyoruz.

- Her zaman ücretsiz olarak mı hizmet vereceksiniz? Önümüzdeki günlerde uygulamaya koyacağınız yeni ve farklı projeler var mı? Bu alana nasıl yatırımlar yapılıyor, yapılmalı?

-Yazarlığı kesinlikle ücretli yapmayı düşünmüyoruz. Yazma isteği olan, paylaşımı seven herkesin sözlüğümüzde yazmaya hakkı vardır. Daha önce de bahsettiğim gibi; Uludağ Sözlük Video bölümünü faaliyete geçireceğiz. Şu an açıklayamayacağımız, moderasyon kadrosu olarak üzerinde çalıştığımız farklı projeler de var. Getireceğimiz yeniliklerle, Uludağ Sözlük'ü farklı noktalara taşıyacağımıza eminiz.

- İçeriğinizi oluşturan yazı, bilgi ve notlar kimler tarafından giriliyor? Şu an kaç yazarınız bulunuyor? Yazarlarınızın yazdıkları neye göre kontrol ediliyor, hangi yazı ve yorumları uygunsuz buluyorsunuz? Uygun bulunmayan yazıları, kimler, nasıl siliyor?

-Sözlüğün içeriği, sözlüğün bu noktaya gelmesinde çok şey borçlu olduğumuz yazarlar tarafından giriliyor. Bu zamana kadar 15 milyona yakın yazı girdiler, bunlardan 4 milyona yakını sözlük formatına uygun olmadığından dolayı yayından kaldırıldı ya da hesabını sildiren yazarlarımız tarafından

kendi istekleriyle sözlükten silindi. Aslında bizim beğenmediğimiz bir yorum yok. Sadece uygulamamız gereken bir sözlük formatı ve hukuk kuralları var. Eğer bir yazı hakaret içeriyorsa, bu yazıyı hakarete maruz kalan kişi bize bildirdikten sonra 48 saat içinde o yazıyı yayından kaldırdığımız zaman bir sorun teşkil etmiyor. Günde yüzlerce mail geliyor ama sıkı bir şekilde takip ederek, bu konuya özen gösteriyoruz. Eğer bir yazı formata uygun değilse ya da hakaret içeriyorsa, moderasyon kadromuzun silmesi ve yetkili yazarlarımızın bize iletmesiyle yayından kaldırılıyor. Ayrıca her yazarımıza gammazlık yetkisi veriyoruz. Yazarlarımız da yazıyı bize şikâyet edebiliyorlar. Ayrıca özel mesaj ve sözlüğümüzdeki bir derdim var bölümünden de bu tür yazıları bize bildirebiliyorlar.

- Girilen içeriğin ansiklopedik, tarafsız ve doğru bilgiyi içermesi zorunlu mu? Özellikle içerik konusunda ne gibi hukuksal sorun veya engellerle karşılaşıyorsunuz?

-Uludağ Sözlük'e giriş yapıldığında en alt kısımda şöyle bir uyarı vardır: "Yazılanların hepsi doğru olmamakla beraber sadece Uludağ Sözlük yazarlarını bağlamaktadır." Biz bu şekilde bir uyarı yapıyoruz ki, her şeyin doğru olamayacağı bilinsin. Bütün bilgilerin doğruluğunu kontrol etmemiz mümkün değil. Yazarlarımıza bu konuda güveniyoruz. Sadece bariz doğru olmayan, sadece insanları kandırmaya yönelik yazılara müdahale ediyoruz. Mesela sözlükte "Shaggy ölmüş" diye sık sık bir haber çıkar. O bir sözlük geyiğidir ama dışarıdan okuyan bunu bilmez ve bir Shaggy hayranı bu yazıyı okuduğunda gözyaşlarına boğulabilir, belki de kendine zarar verebilir. Biz de böyle bir şey olmasını istemeyiz. Ayrıca bir kişi kendi hakkında yazılan yazının doğruluk payı olmadığını bize bildirirse "entry emin olunmayan bilgi içermektedir" diyerek yayından kaldırıyoruz. Daha sonra yazarımız bunun doğru olduğunu ispat ederse, yazı tekrar yayına alabiliyoruz.

-İnternet ortamında popülerliğinizi kaybetmeden, kendisini hep canlı tutabilmiş özgün sitelerden birisiniz. Popülerliğinizi, canlılığınızı ve gücünüzü neye bağlıyorsunuz?

-Medyada sıklıkla yer alıyoruz. İnsanların giriş yapıp, bilgi alabileceği bu tür dev bilgi kaynakları zaten sınırlı. Uludağ Sözlük'te bu tür durumlarda akla ilk gelen isimlerden olduğu için ve gerçekten bünyesinde kaliteli yazarları barındırdığından dolayı popülerliğini kaybetmiyor. Ayrıca sürekli yeni yazarlar alarak, farklı görüşlerdeki insanları da bünyemize katıyoruz. Kimileri yazıdaki yeteneğini göstererek, sözlükte bir anda parlayabiliyor. Kimisi de işin kolayına kaçıp, aslında öyle düşünmediği halde insanlara tamamen zıt görüşler yazarak ön plana çıkabiliyor. Bunları "troll" diye adlandırıyoruz. Medyatik kişilerle de çok güçlü dostluklarımız olduğundan, bazı programlara konuk olup sözlüğü tanımayan insanların da sözlük hakkında bilgi sahibi olmasını sağlıyoruz. Sözlükte yazmaktan mutlu olan yazarların, kendi arkadaşlarına tavsiye etmesiyle büyüyoruz. Böylece samimi, herkesin birbirini tanıdığı, güzel bir arkadaşlık ortamı oluşuyor. Bunu da yapılan zirvelerle (yazarların bir tarih ve yer belirleyerek yaptığı buluşmalar) pekiştiriyorlar.

-"Etkileşimli sözlük çalışması" şeklinde değerlendirilen sitelerinize toplumda gösterilen ilgiyi nasıl yorumlayabiliriz? Sizce söz konusu ilgi, toplumun objektif bilgi, eleştiri ve yerinde argo kullanımına açlığı ile açıklanabilir mi?

-Sözlüklerin barındırdığı çok geniş ve kalıcı bir bilgi kaynağı var. İnsanlar bir kelime ya da bir şahıs hakkında Google sorgulaması yaptığında, sözlükler genelde ilk sayfada çıkıyor ve bunu aratan kişi o linke tıkladığı zaman sözlükteki diğer yazıları da okuyor. Böylelikle sözlüğü de takip etmeye başlıyor. Ayrıca sözlüğün temel kaynağı eleştiri olduğundan, insanlar bir konu hakkında yazarlar neler demiş acaba diye sözlüğe girip okumaya başlıyorlar. Böylelikle konuyla ilgili farklı görüşler de ediniyorlar.

-Söz konusu sitelerin maksadının "eleştiri/övgü" olmadığı, özellikle ilgili "kişi ve sözcüklere dair karalama" olduğu iddiaları var. Bu eleştiriye ilişkin görüşlerinizi alabilir miyiz?

-Bu biraz algıyla alakalı bir durum. Sözlüğün temelinde yatan genel olgular; bilgi, eleştiri ve mizah. Sonuçta herkes sevgi kelebeği değil. Tabi ki eleştiri de olacak ve insanlar bundan ders çıkarmalıdır. Sözlük yazarları tarafından

belki de en çok eleştiri alanlar Uludağ Sözlük moderasyonu başlığında da görüleceği üzere, sözlük yönetimindeki kişilerdir. Fakat biz hakkımızda yazılan her türlü eleştiriyi okuyup, doğru olup olmadığını kendimizce sorguluyor ve aramızda tartışıyoruz. Direkt "karalama bu" diyerek, dikkate almamazlık etmiyoruz. İnsanlar da bu şekilde yaklaşırsa, belki kendileri hakkında bazı detayların farkına varabilirler. Çünkü yazar sıfatı taşıyan kişi detaycıdır, gözlemcidir, olaya farklı pencereden bakandır. Hal böyle olunca, eleştiriye karalama olarak doğrudan bakıldığında çok dikkate alınmaz. Ama önemli olan böyle bakmak değil, o eleştiriyi görmektir. Bakmak ve görmek tamamen birbirinden ayrı eylemlerdir.

-Siteye yazan kişileri nasıl belirliyorsunuz? Sansür, baskı ve yasaklara karşı yazarlarınızı nasıl koruyorsunuz?

-Sözlüğümüze üye olan bir kişi, öncelikle çaylak oluyor. 3 gün ile 3 ay arasında bir sürede yazıları inceleniyor. Sözlükte yazma potansiyeli varsa ya da yazacakları varken formatı bilmiyorsa, konu hakkında bazı detayları kendisine aktarıyoruz. Bir insanı kaybetmek çok kolay ama kazanmak zor. Kazanmak için mümkün olduğunca destek oluyoruz. Ama hiç umut yoksa, boşuna zaman kaybetmemek adına kişinin hesabını kapatıyoruz. Bize herhangi bir kurum baskı yapmıyor, öyle bir müdahale ile karşılaşmıyoruz. Birilerinin maşası, kuklası ya da kimsenin kalemi değiliz. Herkes istediği şekilde yazıyor, kimse kimseyi yönlendirmiyor. Zaten aklı başında bir kişiye, kendi görüşünüzü kabul ettirmek zordur. O yüzden kimse böyle bir uğraş içine girmemektedir. Sadece hukuksal bir sorun olduğunda, kendi hukuk ekibimiz devreye giriyor. Yazarımıza yansıtmadan biz konuyu hallediyoruz. Şu ana kadar herhangi bir yazarımız, sözlükte yazdığı yazıdan dolayı ceza almadı.

-Sitenizdeki hangi yazı ve yazarlara ilişkin hangi gerekçelerle şikâyetler oldu? Şikâyetler sonucu hangi mahkemelerce, ne gibi engellemelerle karşılaştınız? Engellemeler karşısında neler yapıldı?

-Genel olarak hakaret ve telif haklarıyla ilgili şikâyetler aldık. Yazıyı sözlüğe taşıyan yazarımıza konuyu aktarmadan, hukuk kadromuz ile konuyu hallettik. Genelde yazıyı yayından kaldırdık ve davacı olan kişi açtığı davayı geri çekti. Bu zamana kadar sözlüğümüz mahkeme kararınca kapanmadı.

İHL Sözlük'ün sahibi Said Ercan:

Sanallaşan insan, gündem hakkında fikirlerini sözlük aracılığı ile belirtmeyi tercih ediyor

Dünyada başka bir örneği bulunmayan sözlüklerin, sosyal medya kavramının içini layıkıyla dolduran en önemli İnternet projelerinin başında geldiğini söyleyen Ercan, yeni İnternet yasasından en çok sözlüklerin etkileneceğinin altını çiziyor.

"Dosya" sayfalarımıza yanıt veren Said Ercan, "Sözlükler, birer kıraathane gibidir" diyerek sanallaşan insanın, gündem hakkında fikirlerini sözlük aracılığı ile belirtmeyi tercih ettiğine dikkat çekiyor.

İHL'nin "ötekileştirilen bir mahallenin sözcüsü olup sözün değerini yükseltme noktasında bir misyon" üstlendiğini bildiren Ercan, amaçlarını "karalamak değil, yerinde eleştiri ve övgü mekânı olmak" şeklinde açıklıyor. Düşünce alanında bir site yayınlıyor olmanın sürekli kanun ve engellerle karşı karşıya gelmeye yettiğini bildiren Ercan, dünyada başka bir örneği bulunmayan Etkileşimli sözlüklerin, sosyal medya kavramının içini layıkıyla dolduran en önemli İnternet projelerinin başında geldiğini belirtiyor.

Sözlük sitelerinden 3'ünün Türkiye'nin en çok ziyaret edilen ilk 100 sitesi arasında yer almasının tamamen özgün bu projenin benimsendiği ve büyük bir ihtiyacı giderdiğinin açık kanıtı olduğunu söyleyen Ercan, yeni İnternet yasasından en çok sözlüklerin etkileneceğini vurguluyor.

Sözlüklerin Türkiye'nin bilgi toplumu olması yönünde katkılarının çok fazla olduğuna inanan Ercan, Türkiye'nin sansür ve sosyal medya konusunda bir politikası olmadığını düşünüyor.

"İnternet ve sosyal medyada, genç ve çocukların gelişimini olumsuz etkileyecek bir başıboşluk olduğu gerçeği yadsınamaz ama genel olarak Türkiye'nin sansür konusunda karnesinin iyi olmadığını söyleyebiliriz" diyen Ercan, genelde siyasetçi ve yazarların hukuki baskı açısından başı çektiğini belirtiyor.

-Ülkemizin "Etkileşimli sözlük çalışması" olarak değerlendirilen alandaki mevcut durumu ve eksiklikleri konusundaki görüşlerinizi alabilir miyiz? Bu alanda farkındalık yaratmak adına neler yapılabilir? Sizce, ülkemizin gelecekte bu konuda dünyaya öncülük yapacağı fırsatlar var mı? Bunları açıklayabilir misiniz?

- İnteraktif sözlükler belki de dünyada sosyal medya kavramının içini layıkıyla dolduran en önemli internet projelerinin başında gelmektedir. İlk etkileşimli (bu tür sözlükler interaktif ya da çevrimiçi olarak da adlandırılabiliyorlar) sözlük 1999 yılında kurulmuş ve dünyada başka bir örneği yok, Sözlük sitelerinden 3'ünün Türkiye'nin en çok ziyaret edilen ilk 100 sitesi arasında yer alması ise, tamamen özgün bu projenin benimsendiğinin ve büyük bir ihtiyacı giderdiğinin açık kanıtıdır.

-"Etkileşimli sözlük" sitelerinin, Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşüm sürecindeki rolü nedir? Söz konusu yapıların rollerini yerine getirebilmesinin önünde engeller var mı? Bu engellerin kalkması için neler yapılmalı?

-Katılımcı sözlüklerin Türkiye'nin bilgi toplumu olması yönünde katkıları kesinlikle çok fazladır düşünün ki, henüz wikipedia ve Google Türkiye'de yokken katılımcı sözlükler vardı, insanlar tecrübelerini, bilgilerini rahat bir şekilde bu sözlüklerde paylaşabiliyorlar, sorularına kolayca cevaplar bulabiliyorlardı.

-"Katılımcı sözlük" tarzındaki bu ağ sayfaları, güncel medyada yer alan aynı olay hakkında bilgilendirmelerde ne gibi farklılıklar gösteriyor?

-Öyle bir zaman düşünün ki, bir haberin altındaki yorum bazen haberden daha değerli olabiliyor, tam da sosyal medya bu demek, sözlüklerde bir haber, sözlük yazarlarının görüşleri ile bambaşka bir yapıya bürünebiliyor, geleneksel medyanın olumlu verdiği bir haber, birkaç sözlük yazarının olumsuz yazısı ile tamamen farklı şekilde sosyal medyada yer bulabiliyor, bir haber her yönünde irdeleniyor ve size o yorumlardan en akıllıca ve doğru olanını seçmek kalıyor.

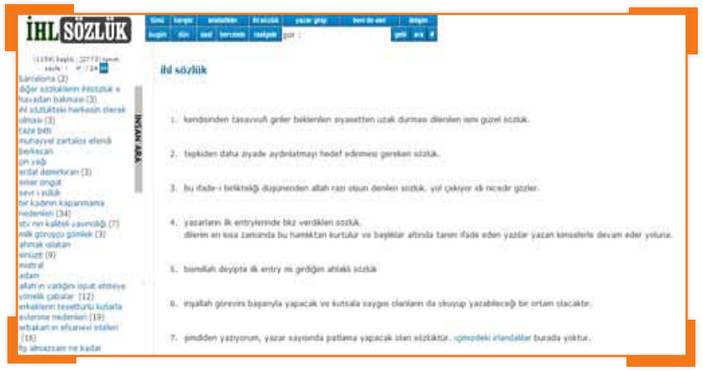

-"Sansür" ve "yasakçı zihniyet" noktasında Türkiye'nin mevcut durumuna ilişkin görüşlerinizi alabilir miyiz? Sizce "sansür" ve "yasakçı zihniyet" ülkemizde gelecekte daha büyük bir sorun olacak yoksa daha anlayışlı bir topluma doğru mu gidiyoruz?

-Filtre yasası daha henüz gündemdeyken 15 Mayıs 2011'de İnternet'ten örgütlenen çoğunluğunu sözlük kullanıcılarının oluşturduğu binlerce kişilik grup Taksim'de yürüyüş yapmıştı çok ses getiren bu yürüyüş sosyal medyanın yasaklara karşı genel bakışını özetliyordu. Şimdi Amerika'da yasalaşma aşamasında olan SOPA (Stop Online Piracy Act) ve PİPA (Protect IP Act) Türkiye'de büyük tepki gördü, 18 Ocak 2012'de yüzlerce site ekran karartma eylemi gerçekleştirdi. Türkiye'deki İnternet kullanıcıları ABD'deki yasaların Türk devletinin elini güçlendireceğini düşünüyor. Türkiye'nin sansür ve sosyal medya konusunda bir politikası olmadığını düşünüyorum bunun için bazen şaşırtan kararlar alınabiliyor, İnternet ve sosyal medyada, gençlerin ve çocukların gelişimini olumsuz etkileyecek bir başıboşluk olduğu gerçeği yadsınamaz ama genel olarak Türkiye'nin sansür konusunda karnesinin iyi olmadığını söyleyebiliriz.

- Toplumumuzda yaygın bir anlayış olan "insan etiketleme" ve "karalama", siteniz içinde de geçerli mi? Genel olarak bakıldığında yazarlar, özellikle birilerini belli etiketler yapıştırıp bazen ön yargılı yaklaşımlar sergiliyorlar. Bu noktada sitenizde objektif, ansiklopedik, tarafsız ve doğru bilgi ile eleştiri ve yerinde argo kullanımı dengesini nasıl sağlıyorsunuz?

-Sitenin ana sayfasında "Burada yazılanların doğruluğu hakkında teminat vermiyoruz" açıklamasını özellikle yaptık, çünkü etkileşimli sözlükler doğrulanmamış veya doğrulanması nerdeyse imkânsız bilgilerle doludur, genelde ansiklopedik bilgiden ziyade günlük pratik bilgileri içerir. Muhakkak ansiklopedik bilgiler girmekte ısrar eden yazarlarda vardır ama genel olarak, taraflı ve mizah temelli yazılar çoğunluktadır.

-"İHL sözlük", hangi ihtiyacı karşılamak için, kim tarafından ne zaman kuruldu? Amaç ve hedefiniz neydi? Amaç ve hedefinize ulaşabildiniz mi? Sitenizin kısa bir tarihini alabilir miyiz? Bugüne kadar ne gibi yapısal gelişme ve değişiklikler yaşadınız? Kullandığınız slogan ve üye sayınız nedir?

-İHL Sözlük tarafımdan Nisan 2009'da kuruldu, kısa sürede güçlü bir ekibe kavuştu. Kuruluş amacı katılımcı sözlükler içinde ahlak temelli tematik sözlüklerin olmamasıydı, kuralsızlığı kural olarak belirlemiş sözlüklere karşı belirli ahlaki temellere dayanan, argo, küfür, cinsellik ve hakaretin yer almadığı bir sözlük fikri ile yola çıkmıştır ve kısa sürede büyük bir ihtiyacı kapatmıştır.
İHL Sözlük'ün şu anda yaklaşık 15 bin üyesi, aylık 250 bine yakın tekil ziyaretçisi, 2 milyondan fazla da sayfa görüntülenmesi bulunuyor sloganı ise "insana ve bilgiye hürmet eden sözlük".

- Reklam geliriniz aylık/yıllık ne kadardır? Çalışmalarınız kapsamda kimlerle işbirliği yapıyorsunuz? Herhangi bir kurum, kuruluş veya sivil toplum örgütünden yardım, destek veya sponsorluk alıyor musunuz?

-İHL Sözlük'ün belirli bir aylık reklam geliri yok, bir ay çok fazla reklam alabildiği gibi başka bir ayı reklamsız geçirebiliyor, Herhangi bir yerden destek almadan yöneticilerin kişisel özverileri ile yoluna devam ediyor.

- Her zaman ücretsiz olarak mı hizmet vereceksiniz? Önümüzdeki günlerde uygulamaya koyacağınız yeni ve farklı projeler var mı? Bu alana nasıl yatırımlar yapılıyor, yapılmalı?

-İHL Sözlük ücretsiz ve ücretsiz olarak hizmet vermeye devam edecek. İlerde sosyal medya entegrasyonu ile neler olur onu zaman gösterecek.

- İçeriğinizi oluşturan yazı, bilgi ve notlar kimler tarafından giriliyor? Şu an kaç yöneticiniz bulunuyor? Yazarlarınızın yazdıkları neye göre kontrol ediliyor, hangi yazı ve yorumları uygunsuz buluyorsunuz? Uygun bulunmayan yazıları, kimler, nasıl siliyor?

-Yazar olmaya hak kazananların yazıları denetimsiz yayınlanıyor. Yayınlandıktan sonra casus ismini verdiğimiz denetmenler, ihl sözlük kurallarına aykırılık görürlerse, yöneticilere bu tanımları bir buton aracılığı ile ispitliyorlar yöneticilerde beraberce karar verip siliyorlar. Tabi mail ve mesaj ile gelen şikâyetlere göre de yazıları denetleyebiliyoruz. İHL Sözlük, 10 yönetici ve 15 muallim (yarı yönetici) bulunuyor.

- Girilen içeriğin ansiklopedik, tarafsız ve doğru bilgiyi içermesi zorunlu mu? Özellikle içerik konusunda ne gibi hukuksal sorun veya engellerle karşılaşıyorsunuz?

-İçeriğin doğru olması zorunlu değil ancak alıntı içeriyorsa kaynak belirtilmek zorunda, Hukuki olarak çok fazla tanım kaldırılma talebi ile karşılaşıyoruz. Genelde siyasetçi ve yazarlar, hukuki baskı açısından başı çekiyorlar.

- Farklı ülkelerde Size benzer sitelere ilişkin bilgi verebilir misiniz?

-Son dönemde, Boşnakça, Rusça, İngilizce ve Fransızca katılımcı sözlükler açıldığını biliyoruz, dünya çapında yayılmaya başlaması bizleri mutlu ediyor.

-İnternet ortamında popülerliğinizi, canlılığınızı ve gücünüzü neye bağlıyorsunuz?

-İHL Sözlük ilk kurulduğu günden beri medyanın çok ilgisini çekti. Kendi alanında ilk olması bu popülerlikte etkiliydi. Özellikle sosyolojik açıdan ihl yazarlarının neler yazdığı, gündemdeki konular hakkında nasıl düşündükleri hep merak edildi. Tematik sözlük olması, ahlakı, inancı önemsemesi İHL Sözlük'ü diğer sözlüklere göre tercih edilebilir bir noktaya taşıdı. Bunun yanında yardım etkinliklerimiz, anma gecelerimiz, sosyal sorumluluk kampanyalarımız da gündemde kalmamızı ve bir sivil toplum kuruluşu (STK) gibi sürekli canlı olmamızı, hayata dokunmamızı sağladı.

-"Etkileşimli sözlük çalışması" şeklinde değerlendirilen sitelerinize toplumda gösterilen ilgiyi nasıl yorumlayabiliriz? Sizce söz konusu ilgi, toplumun objektif bilgi, eleştiri ve yerinde argo kullanımına açlığı ile açıklanabilir mi?

-Aslında sözlükler birer kıraathane gibidir. Sanallaşan insan, gündem hakkında fikirlerini sözlük aracılığı ile belirtmeyi tercih ediyor. İHL'de bu anlamda ötekileştirilen bir mahallenin sözcüsü olup sözün değerini yükseltme noktasında bir misyon üstlendi.

-Söz konusu sitelerin maksadının "eleştiri/övgü" olmadığı, özellikle ilgili "kişi ve sözcüklere dair karalama" olduğu iddiaları var. Bu eleştiriye ilişkin görüşlerinizi alabilir miyiz?

-Sözlük dilinde troll dediğimiz karalama ve ilgi çekme amaçlı yazanlar vardır, bunlar hemen fark edilir. Başka sözlüklerde çok sevilse de ihl sözlük bünyesinde çok fazla tutunamazlar. Asıl amaç tabi ki karalamak değil, yerinde eleştiri ve övgü mekânı olmaktır.

-Siteye yazan kişileri nasıl belirliyorsunuz? Sansür, baskı ve yasaklara karşı yazarlarınızı nasıl koruyorsunuz?

-Üye kaydı sırasında 5 soru soruyor ve 5 tanım girmelerini istiyoruz. Bu aşamaları geçen yazarları değerlendirip yazarlığını onaylıyoruz. Sansür ve baskılara karşı avukatımız ile hukuki destek sağlama yoluna gidiyoruz.

-Sitenizdeki hangi yazı ve yazarlara ilişkin hangi gerekçelerle şikâyetler oldu? Şikâyetler sonucu hangi mahkemelerce, ne gibi engellemelerle karşılaştınız? Engellemeler karşısında neler yapıldı?

-Bir yazarımıza İzmir Karşıyaka savcılığı tarafından dava açıldı, dava hâlâ devam ediyor. Siyasetçi ve yazar avukatlarından dava tebliğleri tarafımıza sürekli geliyor. Türkiye'deki hostingimiz, engellemelerle karşı karşıya kaldı, şu anda yurtdışından Almanya'dan hosting hizmeti alıyoruz. Düşünce alanında bir site yayınlıyor olmak tabiri caizse sizi sürekli kanun ve engellerle karşı karşıya getirmeye yetiyor. Yeni İnternet yasasından en çok sözlüklerin etkileneceği kötü bir gerçek olarak bizi bekliyor.

Bilgi Sözlük'ün kurucusu Bülent Cumhur Erol:

Sitelere toplumda gösterilen ilgi çok tatmin edici, emeklerimizin tam karşılığı da budur

Konulara objektif ve tarafsız yaklaşan sözlük sitelerinin bilgi toplumuna dönüşümü sağlayabileceğine inanan Erol, gelecekte sansürün daha büyük bir sorun olacağı ve yasakçı zihniyetin büyüyeceğini düşünüyor. İnsanların sokakta konuşulan şekilde yazılan yazıyı okumaktan memnun olduğuna değinen Erol, sitelerin bu talebi yerine getirdiğini belirtiyor.

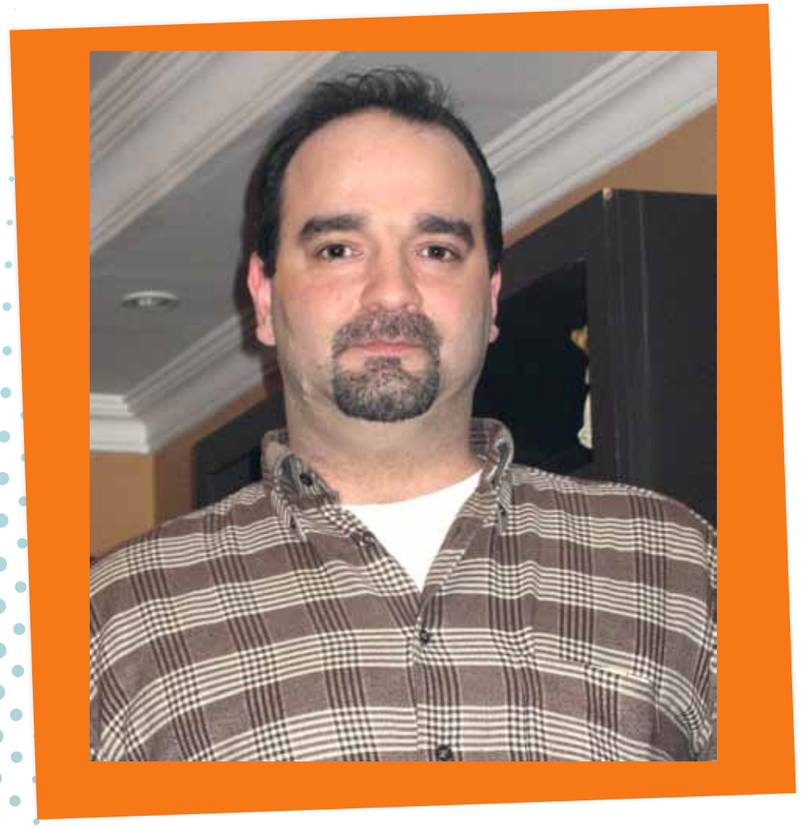

İnteraktif sözlük çalışmalarının 2008-09 yıllarında patladığını anlatan Bilgi Sözlük'ün kurucusu Bülent Cumhur Erol, "Ülkemiz bu alanda gelecekte değil, bugün kesinlikle dünyada öncü konumundadır" diyor. Birbirine ikiz yüzlerce site bulunmasının da bir tartışma konusu olabileceğine işaret eden Erol, siteler aracılığıyla bilginin "tekel olmaktan çıkıp netliği değişmeksizin yorumlanabilir bir hale" geldiğini söylüyor. Erol, sözlüklerin bilgi toplumuna dönüşümü rahatlıkla sağlayabileceğine inanıyor. Türk İnternet kullanıcılarının buluştukları en büyük ortak paydanın fişlenmek olduğunu belirten Erol, gelecekte sansürün daha büyük bir sorun olacağı ve yasakçı zihniyetin büyüyeceğini düşünüyor.

Sitelere toplumda gösterilen ilginin tatmin edici olduğunu ve emeklerinin tam karşılığının alındığının altını çizen Erol, gösterilen ilginin nedenini konulara yaklaşımın objektif ve tarafsız olması ile açıklıyor. "Yorumlar içerisinde var olan sansürsüz yaklaşım, dolayısı ile argo kullanımı okuyucunun mizah duygusunu tetikliyor" diyen Erol, insanların sokakta konuşulan şekilde yazılan yazıyı okumaktan memnun olduğunu sitelerin okuyucunun bu talebini yerine getirdiğini vurguluyor.

Ülkemizin "İnteraktif sözlük çalışması" olarak değerlendirilen alandaki mevcut durumu ve eksiklikleri konusundaki görüşlerinizi alabilir miyiz? Bu alanda farkındalık yaratmak adına neler yapılabilir? Sizce, ülkemizin gelecekte bu konuda dünyaya öncülük yapacağı fırsatlar var mı? Bunları açıklayabilir misiniz?

-İnteraktif sözlük kavramı, Ekşi Sözlük'ün kurulumuyla birlikte Türkiye'ye yerleşen bir kavram oldu. Ekşi Sözlük'ün yakaladığı popülarite pek çok insan için cezbedici bir hal aldı fakat o dönemde çok fazla sayıda insan buna cesaret edemedi yahut bilgisi kafi gelmedi. Bu yüzden Ekşi Sözlük'ün kuruluşunu izleyen yıllardan 2008-2009'na kadar tek tük interaktif sözlük siteleri açıldı. İnteraktif sözlük çalışmaları asıl 2008-2009 yıllarında patladı ama bu patlama beraberinde pek çok "çöplük" olarak da nitelendirilen siteyi beraberinde getirdi ne yazık ki. En sonunda bu popülarite öyle bir noktaya ulaştı ki, hazır script olarak adlandırdığımız ve 12 dakika içerisinde sunuma hazır hale getirilebilen sözlük scriptleri İnternet'te hemen her yerde bulunabilir oldu. Oysa bu çalışmaların sonu, daha açıldıkları gün belliydi. Bu siteleri bir hevesle kuran kişiler, hevesleri geçince ya siteleri birer birer kapadılar, ya da o şekilde bırakıp bir kez daha yüzüne bile bakmadılar. Olan bu sitelere üye olup karşılıksız bir şekilde bilgilerini paylaşan üyelerin emeklerine oldu. Şimdi arama motorlarında "sözlük" şeklinde arattığınızda karşınıza yüzlerce bomboş bırakılmış interaktif sözlük çalışması çıkıyor. İnteraktif sözlük çalışması konusundaki mevcut durum bana göre bu şekildedir. Ve, her sözlük sitesi hemen hemen birbirinin aynısı. Oysa burası, yeni fikir ve gelişimlere son derece açık bir alan. Hazırı görüp aynısını üretmek yerine, hazırından esinlenilip bambaşka çalışmalara imza atılmalı. Mümkün olduğunca farklı eklemelerle Bilgi Sözlük'ü geliştirmeye çalışsam da, ben de "bambaşka bir şey" yarattım diyemem. Bu alanda farkındalık yaratabilmek için, "üretken olmak" şart. Biraz kod bilginiz varsa tamam, zaten var olan bir siteyi sıfırdan kodlayabilirsiniz ama içerisine hayal gücünüzü eklemediğiniz sürece bu bir kopya olmaktan öteye gidemez. Bilgi Sözlük bu anlamda benzerlerinden biraz daha farklı bir yerde diyebilirim rahatlıkla.

Ülkemiz bu alanda gelecekte değil, bugün kesinlikle dünyada öncü konumundadır. Ancak birbirine ikiz sitelerden yüzlerce bulunması öncülük sayılabilir mi, bu farklı bir tartışma konusu olabilir.

-"İnteraktif sözlük" sitelerinin, Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşüm sürecindeki rolü nedir? Söz konusu yapıların rollerini yerine getirebilmesinin önünde engeller var mı? Bu engellerin kalkması için neler yapılmalı?

-Sözlük siteleri, Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşmesini en azından Türk İnternet kullanıcısı kapsamında rahatlıkla sağlayabilir. Bilindiği üzere sözlük sitelerinde yorumlar, binlerce değişik insan tarafından, dolayısıyla binlerce farklı bakış açısından yapılıyor. Böylelikle bilgi, tekel olmaktan çıkıp netliği değişmeksizin yorumlanabilir bir hale geliyor. Birisi kapkaranlık bir nokta için "Bu nokta siyah renktir" diyebilirken bir başkası aynı nokta için "Hayır bu nokta karadır" diyebilir. Bilginin içeriğindeki netlik değişmese de yorumlar bu şekilde farklılıklar gösterebilmektedir sözlük siteleri sayesinde. Elbette sözlük sitelerinin önünde bu anlamda büyük engeller de bulunuyor. Örneğin kendisi ile alakalı yazılan bir yazıyı beğenmeyen bir ünlü, site yönetimine başvuruda bulunmaksızın siteyi mahkemeye verip İnternet teknolojisi hakkında hiçbir bilgiye sahip olmayan bir nöbetçi mahkemede siteye erişim kararını aldırabiliyor. Günümüzde bu şekilde kapatılmış pek çok sitenin olduğunu hepimiz biliyoruz. Yazık ki bu sitelerin içerisinde interaktif sözlük siteleri de bulunuyor. Bu engellerden kurtulmanın yegâne yolu, konusunda ehil olan hâkimlerdir. Aksi takdirde bu kapanmaların önüne geçilemez. Eleştiriye son derece açık bir başbakan ve hükümet hiç de fena olmazdı diye düşünüyorum.

- "Katılımcı sözlük" tarzındaki ağ sayfaları, güncel medyada yer alan aynı olay hakkında bilgilendirmelerde ne gibi farklılıklar gösteriyor?

- Katılımcı sözlüklerde yazılanlar, sözlüklerin üyeleri tarafından yazıldığından binlerce hatta on binlerce farklı bakış açısı anlamını taşıyor. Güncel medyada bir konu bir kişi tarafından ya o kişinin ya da bağlı bulunduğu kurumun bakış açısı ile irdelenirken, sözlük sitelerinde -en azından bir cemaate bağlı olmayan- bu durum tamamı ile objektif bir şekilde yapılıyor.

- "Sansür" ve "yasakçı zihniyet" noktasında Türkiye'nin mevcut durumuna ilişkin görüşlerinizi alabilir miyiz? Sizce "sansür" ve "yasakçı zihniyet" ülkemizde gelecekte daha büyük bir sorun olacak yoksa daha anlayışlı bir topluma doğru mu gidiyoruz?

-Sansür ve yasakçı zihniyet, yazık ki şu anda tüm Türk toplumunu pençesine almış zehirli bir sarmaşık gibi. Nereye baksak, sansür ve

yasak. Henüz yayınlanmamış bir kitabın dahi toplatılabildiği bir ülkeden söz ediyoruz.
Bazen kendisi hakkında yazılanları beğenmeyen biri, avukatlarına talimat verip hemen beğenmediği İnternet sitelerini kapattırdı. Biz Bilgi Sözlük olarak İnternet'te uygulanan sansüre karşı oluşturulan deklarasyona imza attık ancak hiçbir işe yaramadı. Sansür ve yasakçı zihniyet hiç hız kesmeden ilerledi, ilerledi. Son örneğini de geçtiğimiz aylarda İnternet'in filtrelenmesi şeklinde yaşadık, yaşıyoruz. Sözde "güvenli İnternet" adı altında her hareketimiz takip edilir oldu. Bugün Türk İnternet kullanıcıları, haberimiz yokken Hükümetin çeşitli kanalları tarafından fişleniyoruz. Bu ülkede artık Türk İnternet kullanıcılarının buluştukları en büyük ortak payda fişlenmektir. Kuşkusuz gelecekte sansür daha büyük bir sorun olacak. İktidar bu politikası ve zihniyetinde devam ederse ki hiç şüphesiz edecek, sansür ve yasakçı zihniyet büyüyerek artacak.

- Toplumumuzda sözlük siteleri için yaygın bir anlayış olan "insan etiketleme" ve "karalama", siteniz içinde de geçerli mi? Genel olarak bakıldığında yazarlar, özellikle birilerini belli etiketler yapıştırıp bazen ön yargılı yaklaşımlar sergiliyorlar. Bu noktada sitenizde objektif, ansiklopedik, tarafsız ve doğru bilgi ile eleştiri ve yerinde argo kullanımı dengesini nasıl sağlıyorsunuz?

-Öncelikle gurur duyarak ve net olarak söyleyebilirim ki, Bilgi Sözlük'te yönetime gerek kalmaksızın yazarlarımızın kendi otokontrol sistemleri mevcut. 8 yılı geçen yayın hayatımızda ancak iki elin parmaklarını geçmeyecek sayıda uyarıda bulunduk kimi yazarlarımıza. Bir birey, kurum veya kuruluş ile alakalı yazılan yazı, kesinlikle o birey, kurum veya kuruluşu etiketlemek, karalamak adına değildir. Birisi bir şarkıcıdan bir şarkı dinlemiştir, beğenmemiş, tiksinmiştir ve bu duygularını objektif bir biçimde sözlük içerisinde yazmıştır. Bir başkası aynı şarkıdan delicesine hoşlanmıştır ve aynı objektiflik ve özgürlük kapsamında beğenisini dile getirmiştir. Bilgi Sözlük'te kimse etiketlenmez, karalanmaz. Tüm bilgiler objektiflik taşır. Argo, Bilgi Sözlük'te yine yönetimin herhangi bir uyarısı olmaksızın, yazarlarımızın otokontrolü sayesinde son derece yerinde ve rahatsızlık vermeksizin kullanılıyor. Türkçe'nin özünde var olan argo kullanımı, Bilgi Sözlük'te herhangi bir şekilde yasaklanmaz, kısıtlanmaz. Ancak şahsa yönelik kullanımlar yasaktır.

- "Bilgi sözlük", hangi ihtiyacı karşılamak için, kim tarafından ne zaman kuruldu? Amaç ve hedefiniz neydi? Amaç ve hedefinize ulaşabildiniz mi? Sitenizin kısa bir tarihini alabilir miyiz? Bugüne kadar ne gibi yapısal gelişme ve değişiklikler yaşadınız? Kullandığınız slogan ve üye sayınız nedir?

- Bilgi Sözlük, benim tarafımdan herhangi bir ihtiyacı karşılamak için değil bir hediye amacıyla kuruldu. Kuruluş çalışmaları 2004 yılının Ağustos ayına denk geldi ancak tam anlamı ile kullanıcının erişimine açılması 11 Ekim 2004'te saat 23:30 da oldu. Hediye olarak kuruldu ancak amacını çoktan aşıp gitti. Başlangıçta doğal olarak bir amacımız yoktu ancak daha sonrasında hedeflenilen kimi noktalar elbette oldu. Bunların başında da "hemen herkes tarafından bilinen, takdir gören, bilgilendirici ve eğlendirici bir İnternet sitesi" olabilmesiydi. Sanırım bu hedefimize bir hayli yaklaştık. Bugüne kadar yaşadığımız en büyük yapısal değişim, access veritabanı ile yolumuza başlayıp mssql ile devam etmek oldu. O dönemde hazırlanan hemen her İnternet sitesi gibi Bilgi Sözlük'un de ilk kullandığı veritabanı access veritabanıydı ancak kullanıcı sayısı ve veriler fazlalaşınca doğal olarak mssql'e gecmek zorunda kaldık.
Slogan olarak "Bir şeyi çok istiyorsanız yapabileceklerinizi sizi şaşırtır!" ifadesini kullanıyoruz. Aktif yazar sayımız 6 bin 750. Access veritabanı kullandığımız sırada üye kaydı veritabanından silindi. Şimdi üye sayımızın orijinalini 10 bin civarında demek yanlış olmaz.

- Siteniz nasıl bir teknik altyapıya, yazılım ve donanıma sahip, kimin hazırladığı ne kadar arayüz kullanılıyor?

- Bilgi Sözlük'te yazılım olarak asp (active server pages), veritabani olarak da Microsoft Sql Server 2005 express kullanıyoruz.

"Windows rifki xz99" ismini taktığım sunucumuz, Ağustos 2009'da devreye giren o zamanın en gelişmiş sunucularındandı. Yakın bir zamanda yepyeni bir sunucuya geçmeyi planlıyoruz. Bilgi Sözlük'te çeşitli yazarlar ve benim hazırladığım toplam 52 arayüz kullanılıyor.

- Reklam geliriniz aylık/yıllık ne kadardır? Çalışmalarınız kapsamda kimlerle işbirliği yapıyorsunuz? Herhangi bir kurum, kuruluş veya sivil toplum örgütünden yardım, destek veya sponsorluk alıyor musunuz?

- Açık konuşmak gerekirse reklam gelirimiz üzerinde konuşulabilecek bir rakam değil. Giderlerini ancak karşılıyor. Çünkü reklam çalışmalarına çok ağılık vermedik. Bilgi Sözlük kurulduğundan bugüne kadar pek çok kurum ve kuruluşla işbirliği ve ortak çalışmalara katıldık ancak bunların hiçbiri ticari amaçla olmadı. Sosyal sorumluluk projeleri kapsamında bize yönelik her talebe eksiksiz katılmak eğilimindeyiz. Bilgi Sözlük, kuruluşundan bugüne kadar hiçbir kurum, kuruluş veya sivil toplum örgütünden destek ya da sponsorluk almadı.

- Her zaman ücretsiz olarak mı hizmet vereceksiniz? Önümüzdeki günlerde uygulamaya koyacağınız yeni ve farklı projeler var mı? Bu alana nasıl yatırımlar yapılıyor, yapılmalı?

-Temelde özgürlükçü ve katılımcı bir proje olmamız nedeniyle hiçbir zaman yayınlarımızı ücretli bir hale dönüştürmeyi planlamıyoruz. Bir sponsor bulabildiğimiz takdirde önümüzdeki günlerde elbette yeni ve farklı projeler uygulamaya koyacağız. Ancak takdir edersiniz ki her proje, belirli bir bütçe gerektiriyor ve bu bütçe, tamamen şahsımın öz kaynakları tarafından karşılanıyor. Umarım yakın bir zamanda artık bir sponsor bize ulaşır ve "haydi çalışalım" der.

- İçeriğinizi oluşturan yazı, bilgi ve notlar kimler tarafından giriliyor? Şu an kaç yazarınız bulunuyor? Yazarlarınızın yazdıkları neye göre kontrol ediliyor, hangi yazı ve yorumları uygunsuz buluyorsunuz? Uygun bulunmayan yazıları, kimler, nasıl siliyor?

-Bilgi Sözlük'teki yazıların tamamı gönüllü üyeler ve yazarlarımız tarafından yazılıyor. Yazarlarımızın yazıları yasalara göre kontrol ediliyor. Hukuka aykırı bir şey yoksa bizim için her yazı, her bilgi değerli ve kıymetlidir. Hukuka aykırı tüm yazılar, yazarının kim olduğuna bakılmaksızın eş zamanlı olarak siliniyor. Yazılar, Bilgi Sözlük'ün yönetim kadrosu tarafından kontrol ediliyor, olmaması gereken bir durum varsa yazı silinip yazarı uyarılıyor. Yazar tavrını değiştirmeden devam ederse yazarın sözlük kaydı ya siliniyor ya da çömez pozisyonuna indirgeniyor.

- Girilen içeriğin ansiklopedik, tarafsız ve doğru bilgiyi içermesi zorunlu mu? Özellikle içerik konusunda ne gibi hukuksal sorun veya engellerle karşılaşıyorsunuz?

- Açılan başlıkların sadece ilk entrylerinde kesin doğruluk aramıyoruz. İlk entry sonrasında Ayşen Gruda için kâinat güzellik yarışması birincisi yazabilirsiniz. İçerik konusunda karşılaştığımız en büyük engel, kendisi ile alakalı yazılan yorumu beğenmeyen birinin "Sizi mahkemeye veriyorum hazır olun" şeklindeki serzenişi oluyor. Oysa o yazıda mahkemelik bir durum olsa zaten Bilgi Sözlük'te barınamazdı. Dolayısı ile bugüne kadar bu şekilde yapılan her tehdit havada kaldı. Pek çok kez dava edilmiş olsak bile hiçbir şekilde cezalandırılmadık, çünkü biz işimizi iyi yapıyoruz.

- Türkiye'de, "Bilgi sözlük" konseptine benzer faaliyette bulunan diğer Türk siteleri hangileridir? Farklı ülkelerde benzer sitelere ilişkin bilgi verebilir misiniz?

- Türkiye'de benzer konsepte sahip Ekşi Sözlük, Uludağ Sözlük ve itu Sözlük'ü sayabilirim. Daha önce de belirttiğim üzere benzer konsepte sahip belki de binlerce site var ancak isimlerini sayamadan kapanmış oluyorlar, o yüzden o isimlere yer vermiyorum. Farklı ülkelerde var olan siteler hakkında bir bilgi sahibi değilim ama en benzeri olarak Wikipedia'yi ornek gösterebiliriz yine de.

-Popülerliğinizi, canlılığınızı ve gücünüzü neye bağlıyorsunuz?

- Eş zamanlı bilgi akışına, bilgilerin objektifliğine ve güvenilirliğine, üyelerimizin yazım konusundaki kalitelerine ve bilinirliğimize.

-"İnteraktif sözlük çalışması" şeklinde değerlendirilen sitelerinize toplumda gösterilen ilgiyi nasıl yorumlayabiliriz? Sizce söz konusu ilgi, toplumun objektif bilgi, eleştiri ve yerinde argo kullanımına açlığı ile açıklanabilir mi?

- Bilgi Sözlük ve benzeri sitelere toplumda gösterilen ilgi, çok tatmin edici,

"emeklerimizin tam karşılığı budur" diyebilirim. Gösterilen ilginin nedeni, konulara yaklaşımın tamamen objektif, tarafsız olması ile açıklanabilir. Ayrıca yorumlar içerisinde var olan sansürsüz yaklaşım, dolayısı ile argo kullanımı da okuyucunun mizah duygusunu tetikliyor. Türk insani sokakta konuştuğu şekilde yazılan yazıyı okumaktan son derece memnun ve biz okuyucunun bu talebini yerine getiriyoruz.

-Söz konusu sitelerin maksadının "eleştiri/övgü" olmadığı, özellikle ilgili "kişi ve sözcüklere dair karalama" olduğu iddiaları var. Bu eleştiriye ilişkin görüşlerinizi alabilir miyiz?

- Bu eleştiriyi yapanların pek çoğu ile alakalı sözlüklerde muhakkak hoşlarına gitmeyen yazılar yazılmıştır. Mesela Acun Ilıcalı, Şahan Gökbakar yahut Serdar Ortaç'ın sözlükleri sevmesini bekleyemeyiz. Sözlüklerde yazan insanlar sizsiniz, benim, tanıdıklarımız ve hiçbirimiz kimseden birilerini karalamak adına belirli şeyler almıyoruz. Birisi ile alakalı bir şeyi yazıyorsam ve bu onun aleyhinde ise, bu tamamen benim görüşümdür. Amacım o şahsi karalamak değil, o şahıs ile alakalı düşüncelerimi paylaşmaktır. Kendisi bundan hoşlanır yahut hoşlanmaz, o ben yazımı yazdıktan sonra beni çok da ilgilendiren bir konu değildir.

-Siteye yazan kişileri nasıl belirliyorsunuz? Sansür, baskı ve yasaklara karşı yazarlarınızı nasıl koruyorsunuz?

- Bilgi Sözlük'e (tercihen 18 yaşından büyük) herkes yazı yazabilir. Hiçbir yazarımızdan bir Orhan Pamuk bir Charles Bukowski olmasını beklemiyoruz. Derdini düzgün bir Türkçe ile anlatabilsin, soru ekleri ve dahi anlamındaki "de/da"ları kelimelerden ayrı yazabilme bilgisine sahip olsun bizim için yeterli. Bilgi Sözlük'te sansür, baskı ve yasaklar zaten uygulanmıyor bu tür uygulamalar yazarlarımıza değil, kimi kurumlar tarafından Bilgi Sözlük'e dolayısı ile bana yapılıyor. Ben bu tür baskıları mümkün mertebe yazarlarımıza yansıtmamaya çalışıyorum ancak ortada verilen bir mahkeme kararı varsa elbette o kararın gerekliliklerini de yerine getiriyorum.

-Sitenizdeki hangi yazı ve yazarlara ilişkin hangi gerekçelerle şikâyetler oldu? Şikâyetler sonucu hangi mahkemelerce, ne gibi engellemelerle karşılaştınız? Engellemeler karşısında neler yapıldı?

- Bilgi Sözlük'te bugüne kadar belirli bir yazara yönelik şikâyet olmadı, en azından hukuki anlamda olmadı. Kimi yazılar mahkeme kararı ile kaldırtıldı ancak bu karar o yazarın başını ağrıtmadan biz gerekeni yaptık ve bundan yazarın hiçbir zaman haberi olmadı. İsmini hatırlayamadığım pekçok mahkeme tarafından pek çok yazının siteden kaldırılması kararı alındı ve bu kararlar her seferinde bekletilmeden yerine getirildi. Bir keresinde bir tekzip yazısı yazıp bir hafta boyunca anasayfa da default entry şeklinde gözükmesi kararı da çıkmıştı ancak şikâyet sahibi bu hakkından kendi rızası ile vazgeçince bu tekzip yazısını yayınlamak zorunda kalmadık. Birkaç kez de sitenin kapatılması için dava edildik ancak her seferinde haklı çıktığımız için Bilgi Sözlük olarak bugüne kadar bir saat dahi kapatılmadık.

İstanbul her şey olmamalı

Her şeyin pahalı olduğu, bir de üstüne üstlük deprem beklentisinin bulunduğu bir kent olması nedeniyle bile bence İstanbul, inovasyon merkezi kurmak için sakınılması gereken illerin başındadır.

Nezih KULEYIN
nezih@semor.com.tr

Ülkemizde tüm olması gereken merkezileşmelerin adresinin İstanbul olarak gösterilmesine bir yenisi daha eklendi o da İstanbul'un,"Türkiye'nin İnovasyon Merkezi" olması. Sermaye yoğunlaşması, önce finans merkezi İstanbul olmalıdır, tezini ortaya attıktan ve hükümetin de bu teze sıkı sıkıya sarılarak tezi yaşama geçirmek için elinden geleni yapmasından sonra yeni bir tez olarak İstanbul'un,"Türkiye'nin İnovasyon Merkezi" konusu gündeme geldi.

Ne yazık ki bu konu, tartışılması gereken ortamlarda tartışılmadan gündemimize oturmuştur. İstanbul, ülkemiz sanayisinin merkezidir. Bu sanayi merkezi olma bir süre sonra neden finans merkezi de biz olmuyoruz sorusunu gündeme getirmiş ve gündeme gelen soru, oluşturulan lobi faaliyetleri ile hepimizin bildiği noktaya gelmiştir.
Bu günlerde etkin bir başka lobi faaliyeti ile karşı karşıyayız, o da söz ettiğimiz gibi Istanbul'un "İnovasyon Merkezi" olma görüşünün hepimize kabul ettirilme çalışmaları.

İlk önce sorulması gereken soru şudur: İstanbul, gerçekten böyle bir altyapıya sahip midir? Yoksa İstanbullular sadece ülkenin sermaye birikiminin en yüksek olan yeri olma avantajını kullanarak rant getirecek ne olursa olsun o da İstanbul'da olsun, diye mi düşünmektedirler?

Önce inovasyon merkezi olma açısından İstanbul ne kadar uygun bir yerdir ona bakalım.
Teknokent sayısı, bu teknokentlerde yer alan firmaların sayı ve niteliklerine baktığımız zaman ortaya çıkan durum şudur: Ülkenin en büyük teknokentleri Ankara'dadır ve 2010 yılında yapılan bir araştırmaya göre bu teknokentler, çalışmakta olan firmaların yüzde kırkını barındırmaktadırlar. İstanbul, bu rakamın yarısına bile erişmiş değildir.

Ama bir başka nokta var ki sanırım İstanbul'un böyle bir talepte bulunması için en önemli neden şu olabilir: O da elliden fazla Ar-Ge personeli çalıştıran kuruluşların, Ar-Ge merkezlerinin yoğun olarak Kocaeli-İstanbul arasında olmasıdır. Bu noktada unutulmaması gereken şey, bu Ar-Ge merkezleri, özünde kuruluşun çalıştırdığı Ar-Ge personelinden dolayı oluşmuşlardır, yani sistemin tamamı için hizmet üreten merkezler değildirler.

Acaba bu iki parametreye bakarak ülkenin inovasyon merkezinin İstanbul olmasına karar verebilir miyiz? Tabi ki hayır!

Böyle bir karar verilirken dünyadaki uygulamalara bakmamız gerekir. Dünyada her şeyin bir arada olması gerektiğini düşünen tek ülke biz değiliz. İngiltere'de de benzer bir durum olmakla birlikte yine de sanayi ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin değişik yerlerde olması eğiliminin tüm dünyada daha yüksek olduğunu görmekteyiz.
Bunun birçok nedeni var: İnovasyon, özünde "bir iklim yaratma" meselesidir. Teknokentler olayında da görüldüğü gibi firmalar, sadece bir araya toplanmıyor aynı zamanda oluşturdukları iklimden dolayı da bir sinerji üretiyorlar. Bir de inovasyon ortamının, bulunulan şehrin özelliklerinden etkilendiğini görüyoruz. Genel müdürlüğü İstanbul'da olan şirketlerin Ar-Ge faaliyetleri için Ankara'yı yeğlemelerinin önemli nedenlerinden bir tanesi de budur.

Ar-Ge personeli, düşük ücret almaz ama yüksek ücret de almaz. Her şeyin pahalı olduğu, bir de üstüne üstlük deprem beklentisinin bulunduğu bir kent olması nedeniyle bile bence İstanbul, inovasyon merkezi kurmak için sakınılması gereken illerin başındadır.
Son olarak şunu da belirtmek istiyorum. Türkiye'de üretilen ürün ve katma değerlerin rantını İstanbul almalıdır, mantığı sonucu oluşacak yanlışlar, meydana gelebilecek herhangi bir olumsuzlukta elimizde olan her şeyi kaybetmemize neden olabilir.

2012 için teknoloji kehanetleri

Kurumsal yazılımların Facebook'a benzeyip basitleşmesi, veri miktarı, yakın alan iletişimi ve siber saldırıların artması, mobil uygulamaların yaygınlaşması ve mobil oyunlarda patlama olması, akıllı telefonda mücadelenin sürmesi, "Bulut iletişim"in daha çok gündeme gelmesi ve bilişim yöneticilerinin proaktif olmak zorunda kalması bekleniyor.

Maya inancına göre bir çağın sonu hatta "kıyamet" olarak yorumlansa da, uzmanlar, daha uzun vadeli düşünenler için 2012'nin getireceklerini değerlendirdi. BBC Türkçe servisinde yayınlanan habere göre, "2012'nin teknolojik kehanetleri" olarak değerlendirilecek açıklamalar şunlar:

"Bu yılın en önemli gelişmesi sosyal iletişim uygulamalarının iş dünyasında yaygınlaşması olacak" diyen Economist Dergisi'nin Dijital Yayın Yönetmeni Tom Standage, kurumsal yazılımların Facebook'a benzeyeceğini öngörüyor. Standage, bu öngörüsünü şöyle açıklıyor:
"Bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum zira şirketlerin bu işten önemli çıkarları var. Şimdiye dek bu süreç yavaş ilerledi çünkü iş dünyasında, sosyal iletişim platformlarını kullanmanın zaman kaybı, hatta işten kaytarma olduğu izlenimi hâkimdi. Aslında tam tersi söz konusu. Kurumsal yazılımların gelecekte Facebook'a benzeyeceğini düşünüyorum. Hatta hâlihazırda bu yönde eğilimler var. Chatter, Salesforce, Yammer ve Jive gibi uygulamalar şu an itibariyle kullanılmaktalar.
Bir diğer önemli faktör ise bu dönemde istihdam edilecek kişilerin sosyal medya kullanımına alışkın olmaları. Onlara Facebook'a benzer bir kurumsal yazılım sunduğunuzda, hiç zorluk çekmeyeceklerdir.

Google, Android'in kontrolünü yitirebilir

Bu yıl içinde takip etmek gereken bir başka konu ise Google'ın Android'in kontrolünü yitirmesi olasılığı. Çünkü gelişmeler, tablet bilgisayar piyasasının Amazon ve Apple tarafından paylaşılacağını, üçüncü bir rakibin işinin çok zor olacağını gösteriyor.

Amazon, tabletlerinin maliyetini içerik satışından karşılayabilir. Bu açıdan tabletler 'taşınabilir satış noktaları' olarak tasarlandı ve bu çok akıllıca. Apple ise hem satış hacmi, hem işlemci ve ekran alımlarını çok düşük maliyete halletmesi, hem de marka gücüyle yüksek fiyata satış yapabiliyor. Dolayısıyla bence Amazon'un pazarın alt kısmına, Apple'ın ise üst kısmına hâkim olması ihtimali bir hayli fazla. Bu da Google için sorun anlamına geliyor.

Yakın alan iletişimi

Bir diğer tahminim ise kablosuz bağlantıların ücretlendirilmesine dair olacak. Ben bu yıl piyasaya çıkan iPhone'un 'yakın alan iletişim' çipine (near field communication chip) sahip olacağını ve bu sayede kablosuz iletişim ücretlendirilmesini kökten sarsacağını bekliyordum. Bu olmadı, ama olacağına eminim. Bu yıl çıkacak iPhon'un bu özelliği olacağını düşünüyorum.

Böylece Apple'ın var olan ancak hak ettiği gibi kullanılmayan bir teknolojiyi alıp yeninden tanımlamasının son örneğini göreceğiz."

Veri miktarı artıyor

Tableau Yazılım'dan Elissa Fink ise öncelikle var olan veri miktarının gittikçe arttığını belirtip bunun sadece bilgi işlem çalışanlarını değil, sıradan çalışan ve yöneticiyi de etkilediğini, bu yüzden de artan verilere dayanarak kararlar almak durumunda olduklarını dile getiriyor.

Kurumsal yazılımlar basitleşecek

Kurumsal yazılımların bireysel olarak kullanılan yazılımlara benzeşmesinin hızı artırdığını ekleyen Fink, kullanması daha basit, hızlı ve özel eğitim gerektirmeyen kurumsal yazılımların ortaya çıkacağını öngörüyor.

Mobil uygulamalar iş dünyasında daha da yaygınlaşacak

Fink'in üçüncü tahmini ise mobil uygulamaların iş dünyasında çok daha yaygınlaşacağı yönünde. Bu yüzden de "Kurumlar tablet bilgisayarlara özellikle de iPad'e çok hızla uyum sağlıyorlar. İnsanlar, verilerine nerede olursa olsun ulaşabilmek istiyorlar. Bu üç eğilim, sıklıkla karşılaşacağımız gerçeklere işaret ediyor" diyor.

Yakın alan iletişimi artacak

Sybase 365'ten William Dudley'nin tahminlerinden ilki de, iPhone 5'in "yakın alan iletişimi"nden daha fazla faydalanacak olması. Dudley, tahminlerine şöyle devam ediyor: "Böylece alışverişlerde ödeme yapılmasının yolu açılacak ama tabii satıcı tarafından da buna uyumlu bir sistem sunulması gerekiyor. Öte yandan Apple'ın 'satış noktası' kurmak gibi bir amacı olacağını hiç sanmıyorum. Bu konuda yeterince detay bilinmese de Apple'ın bu alana dair önemli bir müdahalesi olacağını tahmin ediyorum. Tabii Google'ın da mobil ödeme hizmetlerini geliştireceğini eklemek lazım.

Akıllı telefonda mücadele sürecek

İkinci olarak cihazlar etrafında bir takım gelişmeler olacaktır. Windows Phone'un yavaş yavaş ortadan kalkacağını değil, tam aksine kendi alanını koruyacağını düşünüyorum. Blackberry ise Orta Doğu ve İngiltere'de çok yaygın. Şirketlerde de popüler durumda. Ayrıca Apple, Android ve Windows Phone'un sahip olmadığı bazı özellikleri var. Dolayısıyla onlar da mücadeleye devam edeceklerdir."

Üç boyutlu baskı tekniği bilim kurgu olmaktan çıkacak

Index Ventures'tan Ben Holmes ise "Üç boyutlu baskı tekniği bilim kurgu öğesi olmaktan hızla çıkıyor" diyor ve ekliyor:

"Bence bu hayati bir dönüşüm: Tüketicilerin istedikleri ürünleri kendilerinin yapabilmesi. Birkaç yıl önce yalnızca mimari ve Formula 1 alanında kullanılan bu teknik artık ucuza mal oluyor ve yaygınlaşıyor.

Hayatın kumandası akıllı telefon

İkincisi, akıllı telefonların, insanı çevreleyen dünyalara dair bir uzaktan kumanda haline geldiğini düşünüyorum. Yemek siparişi vermek, taksi çağırmak, konserlerden haberdar olmak ya da evinizin sıcaklığını ayarlamak mümkün.

Mobil oyunlar patlayacak

Bir diğer nokta ise mobil cihazlardaki oyunlara dair. Angry Birds gibi oyunların başarısı ortada, ancak bu alan halen çok ilerlemedi."

Siber saldırılar artacak

Dimension Data'nın Güvenlik Müdürü Neil Campbell, 2011'in örgütlü gruplar ya da hükümetler tarafından yapılan sanal saldırılar hakkında farkındalığın arttığı bir yıl olduğunu belirterek 2012 de bu tür tehditlerin artacağını öngörüyor ve şunları söylüyor: "Bu saldırıların teknik yanı çok basit ve etkisi bir hayli güçlü. Bunlara engel olmanın çaresi ise temel güvenlik ilkeleri, yani çok zor değil.

"Bulut iletişim" daha çok gündeme gelecek

Bir diğer konu ise bulut iletişim (cloud communication) sistemlerinin güvenliğine dair. Bu sistemlerden yararlananların güvenlik ihtiyaçlarıyla, bulut hizmeti sunan şirketlerin güvenlik donanımları arasındaki uyumun, bu teknolojiye olan büyük ilgiye oranla bir hayli düşük olduğunu düşünüyorum.
Çalışanların, iş yerlerine kendi bilgisayarlarını getirmesi (Bring your own device) uygulaması ise şirketleri bu duruma uyum sağlamak durumunda bıraktı ve bırakacak. Aksi halde, çalışanlar bir yolunu bulup kendi cihazlarını iş yerlerinde kullanacaklardır."

Bilişim yöneticileri proaktif olmak zorunda kalacak

Gartner'dan Steven Prentice, şirketlerin bilişim bölümlerinin bu alana hâkim oldukları iddiasının tahmin edilenden daha az gerçek olduğunu düşünüyor ve bu hâkimiyet daha da azalmakta olduğunu söylüyor ve ekliyor:

"Mobil cihaz kullanımının artışı, sosyal iletişim, kişisel sistemlerin kullanılması, ortak kullanılan platformlar, yazılımın hizmet halini alması... Bu zor zamanda bilişim yöneticilerinin proaktif olmaları ve tavırlarını yenilemeleri gerekiyor.

"Büyük veri patlaması" olacak

Bence çoğu şirket ve örgütü etkileyecek mesele 'büyük veri patlaması' olacak. Bu 'yaşam İnterneti', yani birbirine bağlı cihazların ürettiği dev miktarda veri sebebiyle yaşanabilir. Şirketler doğru kararlar yapabilmek için, bilişimcilerden daha iyi veri talep ederler.

Bu çok kolay bir iş değil ama ortaya çıkan dev miktarda veri toplanabilir ve analiz edilebilir. 'Yaşam İnterneti' oyunun kurallarını değiştirecek gibime geliyor. Mobil bağlantı, İnternet'e bağlanmanın esas biçimi olmakta.

Sosyal medya balonu patlayacak

Ayrıca, sosyal medyaya yapılan yatırım balonunun patlamak üzere olduğunu düşünüyorum. Bence, sosyal medya ortadan kalkmayacak, kaybolmayacak ama daha gerçek bir hal alacak."

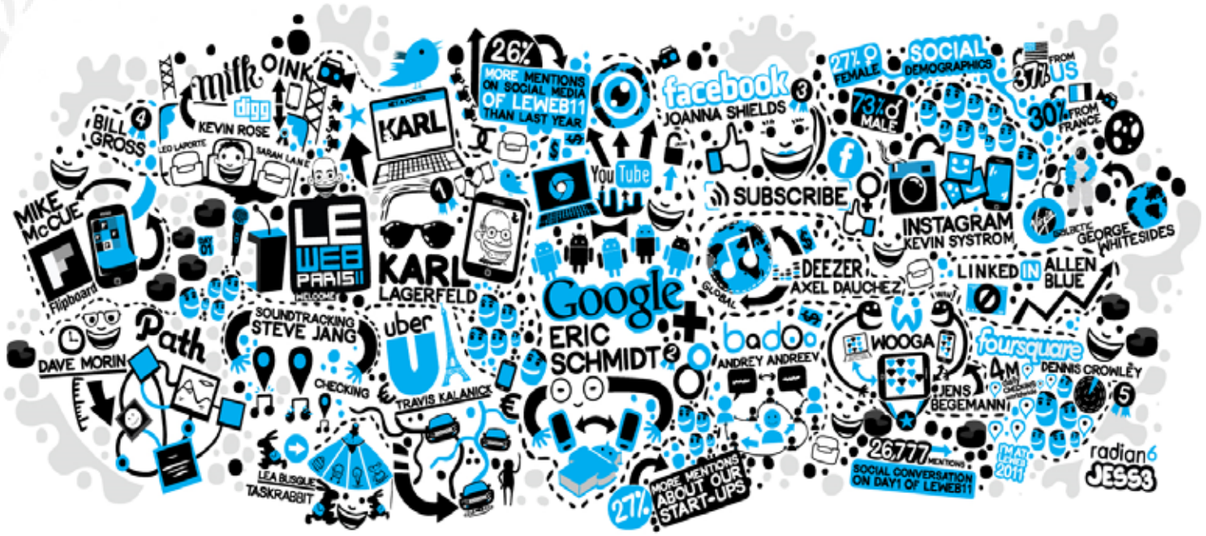

2011'in teknoloji olayları

Steve Jobs'un ölümünün birinci sırada olduğu listede, Arap Baharı'nda sosyal medyanın rolü ikinci, başta Anonymous olmak üzere hackerlar ise üçüncü sırayı aldı.

CNN teknoloji editörü Mark Milian, derlediği 2011'e damgasını vuran teknoloji olaylar listesinin son sırasına Spotify ve Facebook'un dijital müzikte birleşmesini koydu. Dokuzuncu sırada, IBM'in Watson bilgisayarının Jeopardy (Riziko) oyununda insanı yenmesi bulunuyor. Listede sekizinci sırada Apple dünyanın en değerli şirketi olması yer aldı. Google+'ın sunumu yedinci sırayı alırken özellikle Apple ve Samsung arasında kızışan patent savaşları listenin altıncı sırasına geçti.

Facebook ve ortaklarının "sürtünmesiz paylaşım" olarak tanımladığı yeni sosyal paylaşım türü beşinci sırayı aldı. Facebook okuduklarını otomatik olarak paylaştırarak yine insanları kendileri hakkında daha fazla bilgi vermeye zorladı.Tablet bilgisayarların yavaş yavaş PC'nin ve laptop'ın yerini alması da dördüncü sırada kendine yer buldu. Üçüncü sırayı, başta Anonymous olmak üzere Guy Fawkes maskesiyle medyada geniş yer bulan hackerlar alırken listede Arap Baharı'nda sosyal medyanın rolü, ikinci oldu. Steve Jobs'un ölümü ise birinci sırada gösterildi.

ABD'den İran'a, "sanal büyükelçilik"

Gerginlik yaşadığı ve büyükelçiliğinin bulunmadığı İran için, ABD İnternet'te "sanal büyükelçiliği" hizmete koydu.

1979'da Tahran büyükelçiliğinin baskına uğramasından bu yana İran'da temsicilik bulundurmayan Amerika Birleşik Devletleri (ABD), İranlılara ulaşmak için "teknolojik" formül buldu. 30 yıldır İran ile diplomatik ilişkisi bulunmayan ABD, sanal ortamda İran büyükelçiliği açtı. Özellikle son aylarda nükleer programı nedeniyle gerginlik yaşadığı İran için Tahran'da sanal ortamda açılan ABD'nin "sanal" İran Büyükelçiliği, İngilizce ve Farsça hizmet verecek.

Sitede yayımlanan video mesajında, ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, sanal büyükelçilik amaçlarının İran halkına ulaşmak ve iki ülke vatandaşları arasındaki diyaloğu diplomatik ilişki olmadan da sürdürebilmek olduğunu söyledi. Clinton, sanal büyükelçiliğin, iki ülke halklarının birbirlerini daha iyi anlamaları ve engelleri aşmak için yeni teknolojinin kullanılması çabası olduğunu belirtti.

Sanal büyükelçiliğin İngilizce adresleri, http://iran.usembassy.gov, http://tehran.usembassy.gov. Farsça adresi ise http://persian.iran.usembassy.gov

Ancak Tahran yönetimi ertesi gün, ilk günden sanal elçilik sayfasına erişimi engelledi ve sanal büyükelçilik bloke edildi. İranlılar, elçilik sayfasına girişte "tarayıcınız bu sayfayı görüntüleyemez" mesajıyla karşılaştı. Bu hamleye hazırlıklı olan ABD yetkilileri, Tahran hükümetinin erişimi engellemesi halinde "başka planları" olduğunu duyurdu ama ayrıntı vermedi. İran dışındaki ülkelerde siteye erişimde sorun yok ve sanal büyükelçilik sitesini sosyal paylaşım ağlarından takip etmek de mümkün.

Taş, Kâğıt, Makas

İ. İlker Tabak*
ilker.tabak@bilisim.com.tr

Çocuk oyunu olarak bilinir. En az iki kişi aynı anda elleri ile taş, makas ve kâğıdı simgeleyen işaretler yaparlar bu oyunda. El, yumruk şeklinde ise "taş", açık ise "kâğıt", işaret ve orta parmak açık diğer parmaklar kapalı konumda ise "makas" anlamına gelir. Makas kâğıdı keser, kâğıt taşı sarar, taş makası kırar. Kazanan bu yöntemle belirlenir. Ortada taş, makas ve kâğıt olmadan oynanabilen bir oyun. Kâğıtsız ortam için bilişim sistemlerini hızla uygulamaya aldığımızda, kâğıdı bulamadığımız zaman da oynayabileceğimiz bir oyun...

Kalkınma Bakanlığı, Bilgi Toplumu Dairesi Başkanlığı tarafından e-Yazışma altyapısına ilişkin hazırlıkların tamamlandığını, kurumlar arasında belge paylaşımı için gereken uygulamanın hazırlandığını TBD KamuBİB Çalışma Grubu üyesi kamu bilgi işlem merkezi yöneticilerine yapılan aylık bilgilendirme toplantısı ile bir kez daha görüp, kâğıtsız ortama bir adım daha yaklaşmış olduk.

Kâğıtsız bir yaşamı gerçekten istiyor muyuz?

Kâğıt tüketiminin azalması, hatta bitmesi ile elde edilebilecek tasarrufun kaynağı bilişim sistemleri olacağı için, bu çabamız ile bilişimsizlik maliyetinden kurtulmuş ve çevreci kimlik kazanmış olacağız.

Kâğıdın olmadığı, kitapların basılmadığı, gazetelerin yayımlanmadığı bir dünya olabilir mi?

Günümüzden altmış yıl önce, henüz bilgisayarlar yaygınlaşmamışken, bilişim toplumu kavramının konuşulmadığı günlerde, 1951'de ilk defa yayımlanan Ray Bradbury'nin ünlü Fahrenheit 451 adlı bilim kurgu romanında baskıcı bir gelecek toplumu anlatılmaktadır.

Aynı zamanda distopya olarak da sınıflandırılabilen bu eserde, kitapların itfayeciler tarafından yakıldığı, insanların sadece televizyonda beyin yıkayıcı şovlar izlediği ve kitap bulundurup düşünen insanların yok edildiği bir gelecek anlatılmaktadır. Kitap adını, kâğıdın **451 Fahrenhayt**'ta tutuşması gerçeğinden almaktadır.

Kitap, ünlü Fransız sinemacı, François Truffaut tarafından da sinemaya uyarlanmıştır (1966). Bu film Türkiye'de "Değişen Dünyanın İnsanları" adıyla gösterime girmişti.

Altmış yıl önce kâğıdın, kitapların olmadığı bir dünyayı kurgulayanların bu amaç için, eserlerinde kitapları yakarak yok etmek yolunu öngördüklerini görüyoruz.

Bugün, kâğıtsız ortam ütopyamızın alevini bilişim sistemleri mi yakmakta acaba?

Kitapların yerini alacak tablet bilgisayarlar arasında yetişecek çocuklarımız "Taş, Makas, Kâğıt" oyununu anımsayabilecekler mi? Yoksa, "Taş, Makas, Tablet" olarak mı oynayacaklar?

(*) Bs. Müh., Bilişim Ltd. Paz. ve Satış Md.
TBD Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

Sevdiğine kavuşamazsan aşk olur

Nihal Sandıkçı

Aynen katılıyorum... Ve uuuuzuuuunca bir zamandır dergimizin bu sayısı için nihayetlendiremediğim düşünce-i aşk çıkmazımı başlamadan bitiriyorum.

İlkin birkaç ünlü isme "aşk nedir?" "sizce en iyi aşk şiiri, aşk şarkısı hangisi?" gibi sorular sorayım diye, sonra "acaba zorlasam bir aşk mektubu yazabilir miyim?" diye, ardından "yok, yok en iyisi yeni türemiş aşk sözcükleri nelerdir " diye, sonra ve bir daha ardından "aşk kaç like alıyor?" diye düşüne düşüne buralara kadar geldim. Yani bir yere gelemedim.

Sanırım aşkın en net tarafı gizemi, yeni zamanlar için söylüyorum bunu. Şimdilik kafamın en net olduğu nokta bu en azından; artık insanlar âşık olduğu insana bile duygularını açık etmek istemiyor. Şapşal âşık durumuna düşmeyeyim, ya o beni, benim onu sevdiğim kadar sevmiyorsa, durduk yere adamı/kadını havaya sokmayayım gibi endişeleri yüksek düzeyde taşıyor ve sası sası aşklar yaşıyor.

Şimdi ben buraya sırf bu sayfalar için bile olsa tutkulu bir aşk mektubu yazsaydım, kim bilir neler düşünecektiniz? Mesela; "Oohhooo! bu abayı fena yakmış!" olacaktı. Ve ben kimsenin abayı yalandan bile yakmış olduğumu sanmasını istemem. Olay budur özetle ☺ Herkesin aşkı kendine...

Ama Şubat ayı baladsız olmaz. Bana göre en demirden yürekleri bile irkiltip "ben kaç kere, ben en çok kime, ben hala kime..." âşık oldum ki diye düşün/dürtebilir, poke yani ☺ Bir ikisini paylaşayım, beğenirseniz benim adımı vermeyin, her âşık kendi bacağından asılsın.

Historia da un Amor
http://www.youtube.com/watch?v=pIWxS6_98t8

King Crimson – Walking on Air
http://www.youtube.com/watch?v=3-AdYCzXTfk

Duman – Seni Kendime Sakladım
http://www.youtube.com/watch?v=vLCox4s6aPI

Rolling Stones - Angie
http://www.youtube.com/watch?v=2RTWzsGO4Zc

Erkin Koray – Seni Her Gördüğümde
http://www.youtube.com/watch?v=BstipCT6GKI

Marozsán Erika - Gloomy Sunday
http://www.youtube.com/watch?v=b8FpTw65Vks&feature=related

Beatles - Michelle
http://www.youtube.com/watch?v=nfWVKQoRXhk

Bi de bunlar var:

hayatın en hüzünlü anı,
mevsimine kapıldığın kişinin
bahçesinde açabilecek bir çiçek olmadığını
anladığın andır...

bırak, gitsin...
bırak, git...

Viladimir Mayakovski

...Bir nedeni yok. Yalnızca öptüm.

Ben sende ardı arkası kesilmeyen bir korku sevdim. Ben bir cüce çocuk sevdim sende sıska. Şiddetli ve hayret uyandıran manevralarla kendi kanına olan saplantılı aşkını sevdim. O rutubet kokan loş yüzündeki kanalizasyonları, az kelimeyle kurduğun cümlelerdeki gizli soru işaretlerini, barlardan çatlak bardak gibi atılmayı beklemeni, serserice patlamalarını, yuttuğun toplu iğneleri ve bir film hilesi hissi uyandıran utangaç hasret pozlarını sevdim. Dokunamadım sana. Parmak uçlarım neşterdi çünkü. Kırılan bir kemiğin sesiyle veda ederken,

Bir nedeni yok. Yalnızca öptüm.

Küçük İskender

1-Sabahattin Eyuboğlu'nun bir köylüden duyduğu aşk tanımı. Eyuboğlu bunun en beğendiği aşk tarifi olduğunu belirtmiş çok kez.
2-Aşkiitoom, pupieeee, ayy çok tatlısın, bitanem gibi vasat sözcüklerle fasit bir dairede kalınca vazgeçtim.

ben sana her şehirde biraz geç kaldım
keşke yalnız bunun için sevseydim seni

seninle geçen her anı bir ömre değiştim
keşke yalnız bunun için sevseydim seni

metinler yazdım toplasan hepsini hiç
keşke yalnız bunun için sevseydim seni

son çırpınışımdın sen insanlar arasında
keşke yalnız bunun için sevseydim seni

- - -

seni o kadar yakından görünce,
keşke yalnız bunun için sevseydim seni

kuşlar toplanmış göçüyorlar
keşke yalnız bunun için sevseydim s ni

Cemal Süreya

Sevgilili günleriniz, aylarınız, yıllarınız daim olsun!
Âmin.

Windows Phone dengeleri bozacak

2015 yılında Windows Phone satışlarının Apple IOS'u sollayacağı öngörülüyor.

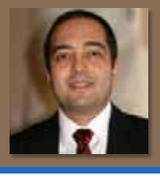

Eylem CÜLCÜLOĞLU
eylemc@gmail.com

Akıllı telefon pazarında ciddi bir rekabet yaşanıyor. Pazarın yarısına yakını Android tabanlı telefonlar tarafından ele geçirilmiş durumda. Apple IOS yüzde 18'lik bir paya sahip. Blackberry, Webos gibi diğer işletim sistemleri ise pazarın geri kalanını paylaşıyor. Windows Phone ise pazarda belirgin bir yere sahip değil.

Elveda Blackberry

Geçtiğimiz hafta iSuppli tarafından yayınlanan bir rapor ise herkesi hayrete düşürdü. Araştırma firmasının raporuna göre bu dengeler hızlı bir şekilde değişecek. Firmanın öngörüsüne göre 2015 yılında IOS pazar payı yüzde 16 seviyelerine inecek. Windows Phone ise hızlı bir atılım yaparak IOS satışlarını geçecek. Pazardaki en büyük değişim ise Blackberry'nin içinde yer aldığı "diğer oyuncular" alanında olacak. Şu an yüzde 33 Pazar payına sahip bu oyuncular 2015 yılında yüzde 9'ların gerisine düşecek. Geçtiğimiz hafta Blackberry cephesinde yaşanan sıcak gelişmeler bu öngörüyü doğru çıkarır şekilde. IDC de 2011 yılının Nisan ayında bir araştırma yayınlamış ve Windows Phone'daki olası hızlı yükselişi öngörmüştü. iSuppli'nin bu son araştırması bu öngörüyü daha da güçlendirmiş oldu.

Blackberry üreticisi RIM'ın önümüzdeki dönemde bir karar vermesi bekleniyor. Firma büyük olasılıkla ya Android platformuna geçecek ya da Windows Phone'a. Blackberry'nin ayrı bir işletim sistemi olarak kalması firmanın dibe vuran satışlarını daha da azaltacağı öngörülüyor.

Nokia Microsoft ele ele

Microsoft, Windows Phone ile ilgili en büyük atağı Nokia anlaşması ile yaptı. Cep telefonu devi Nokia'nın uluslararası operatörlerle çok derin ilişkileri var. Microsoft ve Nokia anlaşması sadece bir lisans anlaşması değil. İki dev işletim sisteminin geliştirilmesinde beraber çalışmaktan tutun da pazarlama aktivitelerine kadar beraber hareket edecek.

Google Android işletim sisteminde büyük başarı sağladı. Bunun arkasında işletim sisteminin açık bir sistem olması ve mevcut teknolojileri kullanmasının büyük payı var. Google işletim sistemini irili ufaklı bir sürü üreticiye açarak pazar payını büyütmeyi sağladı. Apple ise burada tamamen farklı bir strateji işliyor. IOS tamamen kapalı bir işletim sistemi ve donanım sadece Apple tarafından üretiliyor. Ayrıca Apple tüm yazılımları da tamamen kontrolü altında tutuyor. Ürün çok popüler olduğu için bu model şu zamana kadar sorunsuz işledi ve Apple'a ciddi kar payları bıraktı. Ama artan rekabet ve pazarda Windows Phone'un hakimiyetini artırmasıyla dengeler değişebilir.

Apple her ne kadar işletim sistemini diğer üreticilere açmasa da Appstore ve geliştiricilerle ilişkilerde daha esnek bir yapıya dönebilir. Microsoft'un en büyük artısı geliştiricilere sonsuz imkanlar ve yardımcı araçlar sunması. Microsoft geliştiricilerle iyi ilişkileri ile tanınan bir firma. Firmanın Windows'da bu kadar başarılı olmasının arkasında sağlam temellerle inşa ettiği ekosistem bulunuyor. Apple bu tehlikeyi görmez ve gerekli adımları almazsa geliştiricileri Microsoft cephesine kaptırabilir.

Önümüzdeki dönem akıllı telefon pazarında yoğun bir rekabet ve yenilikler bizi bekliyor. Rekabetin artması ile taşlar nasıl yerine oturacak, kimler gidecek kimler kalacak bekleyip göreceğiz...

Artık herkes istediği alan adını alabilecek

İnternet'te bir dönüm noktası yaşandı ve 12 Ocak'tan sonra web adresi son eki olarak neredeyse her kelimeyi almak mümkün oldu.

Alan adlarına özgürlük geldi. Yeni üst seviyede alan adı uzantıları hayatımızdaki yerini almaya hazırlanıyor. Artık herkes alan adlarında istediği alfabeyi kullanıp istediği uzantıyı alabilecek. Bu değişim, 20 yılı aşkın zamandan sonra alan adı sistemindeki en büyük yenilik olacak.
Uluslararası İnternet Tahsisli Sayılar ve İsimler Kurumu Kurumu (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers - ICANN), tarihi bir karara imza atıp İnternet'teki alan adları uzantılarını serbest bıraktı.
Alan adlarının alım ve başvuruları, 12 Ocak 2012'den itibaren başladı.
ICANN, 20 Haziran 2011'de Singapur'da düzenlenen toplantısında, birçok değerli alan adlarının (generic Top-Level Domains – gTLDs) com, net. org gibi uzantılara hapis olduğu ve bunun gelişen İnternet dünyası için engel teşkil ettiği düşüncesiyle Alan adları uzantılarını serbest bıraktığı tarihi kararı aldı.
Alan adını kişinin hayal dünyasına bırakacak karar için başvurular 12 Ocak 2012 ile 12 Nisan 2012 tarihleri arasında yapılacak.
Böylece artık ".com" ve ".org" gibi son eklere, ".pepsi", ".virgin", ".itv" gibi son ekler de katılacak.
BBC News'un haberine göre alan adlarını düzenleyen ICANN, bu değişimin fırsatları ve rekabeti artıracağını düşünüyor. Zira 1985'te temeli atılan ve sonradan genişletilen alan adı uzantılarının çeşitliliğinin artık sayıları birkaç milyara varan kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılamaya yetmediği düşünülüyor.

Bununla birlikte başvuru için verilmesi gereken ücret 185 bin dolar. Bu da yeni uzantılardan birine sahip olmak isteyenler için ciddi bir finansal yük anlamına geliyor. Uzmanlara göre, bu işin toplam maliyeti yarım milyon doları bulabiliyor. Bu maliyet, bazı sivil toplum kuruluşları arasında da tartışma sebebi. Çünkü sivi toplum kuruluşları (STK), siber işgalcilerden kendilerini korumak için çok yüklü paralar harcamak zorunda kalacaklar. Reuters geçtiğimiz günlerde; Birleşmiş Milletler, IMF ve benzeri diğer 26 uluslararası kuruluşun ICANN'den ".imf" gibi son ekleri siber işgalcilerden koruması için başvurduğunu yazmıştı.
Söz konusu maliyete rağmen, Nisan ayında başvurular sona ermeden önce bu üst seviyede alan adlarına başvurulara önemli bir ilginin kendini göstermesi bekleniyor. Daha şimdiden birçok şirket başvurularla yoğun olarak ilgileniyor. Bu başvuruların önemli bir bölümü Fortune 500 şirketlerinden geliyor ve bu şirketlerin büyük bir bölümü de perakende ve finansal hizmet sektörlerinde faaliyet gösteriyor.
Konuyla ilgili bir diğer endişe ise, bunun Yeni Zelanda'nın başkenti Wellington gibi ismi çok sık rastlanan yerlerde yaratabileceği karmaşa. Örneğin dünya genelinde Wellington ismini taşıyan yaklaşık 20-30 başka şehir var. Bu karmaşaya karşılık yapılacak olası düzenlemeler ve siber işgalcilere karşı alınacak önlemler şu an için ICANN'ın önündeki en büyük sorunlar olarak duruyor.

BTK, İnternet alan adları yönetimi yeniden yapılandırıyor

Bilindiği gibi 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 35'inci maddesi ile internet alan adlarının tahsisini yapacak kurum veya kuruluşun tespiti ile alan adı yönetimine ilişkin usul ve esasları belirleme görev ve yetkileri Ulaştırma Bakanlığı'na verildi. Ulaştırma Bakanlığı da "İnternet Alan Adları Yönetmeliği" ile ".tr" uzantılı alan adlarının yönetimi görevini Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'na (BTK) verdi.
Bu gelişmelere paralel olarak BTK 2012 İş Planı çerçevesinde ".tr" uzantılı alan adları yönetimini yeniden yapılandıracak. BTK bu yapılandırma çalışması kapsamında ".tr" uzantılı internet alan adı sisteminin ve buna ait merkezi veritabanının işletilmesini, rehberin oluşturulmasını, güncellenmesini ve rehberlik hizmetinin sunulmasını sağlayacak. Ayrıca alan adı başvuru işlemlerinin gerçek zamanlı olarak yapılmasına olanak veren, tüm bu faaliyetlerin güvenli ve iş sürekliliğini sağlayacak şekilde gerçekleştirildiği sistem olan ".tr" ağ bilgi sistemi, kısa adıyla TRABİS de, BTK tarafından kurulacak ve işletilecek.
BTK, 2011'de İnternet Alan Adları Yönetmeliği'nin yürürlüğe girmesinin ardından yeni düzenleyici çerçevede alan adlarına ilişkin uyuşmazlıkların halinin kolaylaştırılması amacıyla konuya ilişkin bir tebliğ çalışması yaptı. Ayrıca konuyu 2012 yılı İş Planı'na da aldı. Buna göre BTK nihai tebliği, 2012 yılı içinde onaylanmasının ardından Resmi Gazete'de yayımlanmak üzere Başbakanlığa gönderecek. Kamu kurumlarında yaşanan e-dönüşüm sürecinin desteklenmesinin hedeflendiği çalışmanın Kasım 2012'de tamamlanması planlanıyor.

Download (İndirme) Toplumundan Upload (Yükleme) Toplumuna:

Bir Keskin Bıçak

Doç.Dr. Selçuk ÖZDEMİR
selcukozdemir@gmail.com

"İki yanı keskin, evrence iri bir bıçak teknik: Her şeyi öyle kesip biçiyor ki, kesen eli de kesip biçiyor aklını başına almazsa insan türünü de..." Nermi Uygur Hocamızın "Çağdaş Ortamda Teknik" (Yapı Kredi Yayınları, 2.Baskı, 2009) adlı kitabında dile getirdiği iki yanı keskin bıçak benzetmesi bugünlerde oldukça fazla sözü edilen Eğitimde Fatih Projesi'ni anımsatıyor bana.

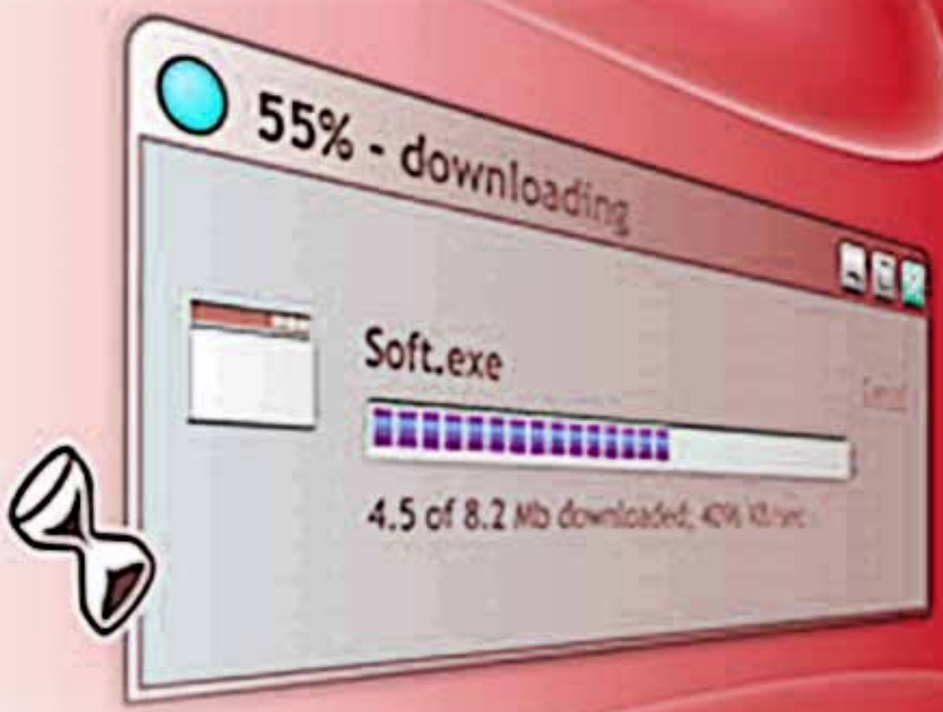

Fatih, var olan ölçüleri ile dünyanın en büyük eğitim projelerinden birisi. Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri ile öğretmenleri mevcut en modern teknolojilerin sahibi olacaklar ve eğitim-öğretim süreçlerinin her aşamasında internetinden tablet PC'sine, akıllı tahtasından doküman kamerasına en gelişmiş bilişim teknolojilerini rahatlıkla kullanabilecekler.

Türkiye Cumhuriyeti, 2006-2010 Bilgi Toplumu Stratejisi Belgesi'nde sosyal dönüşümün gerçekleşebilmesi için şunların yapılacağını belirtiyor:

- Genç nesiller, küresel bilgi ekonomisine hazır hale getirilecektir.
- Ortaöğretimden mezun olan her öğrenci temel bilgi ve iletişim teknolojileri kullanım yetkinliklerine sahip olacaktır.
- İnternetin etkin kullanımı ile her üç kişiden birisi e-devlet, e-ticaret veya e-eğitim hizmetlerinden faydalanacaktır.
- İnternet gündelik hayatın olağan parçası haline gelecektir. Kamu İnternet erişim merkezlerinde, herkese bilgi ve iletişim teknolojilerini öğrenme ve kullanma fırsatı sunulacaktır.
- Her iki kişiden biri İnternet kullanıcısı olacaktır.
- İnternet, toplumun tüm kesimleri için güvenilir bir ortam haline getirilecektir.

Yukarıda belirtilen hedefleri gerçekleştirmek amacıyla dört yıl içerisinde 18.000.000 adet tablet PC öğrencilere ve öğretmenlere dağıtılacak, yaklaşık 650.000 adet akıllı tahta dersliklere monte edilecek ve yine yaklaşık 650.000 dersliğin her birine 10 megabitlik internet bağlantısı sağlanacak.

Peki, bütçesi 10.000.000.000TL'yi (eski parayla 10 katrilyon) aşması beklenen Fatih projesi, download toplumundan (tüketim odaklı toplum) upload toplumuna (üretim odaklı toplum) doğru bir evrim geçirmemizi sağlayacak mı? Türkiye, bu teknolojileri kullanarak büyüyen nesillerin iş başına geçtiği dönemde bilişim teknolojilerini ithal eden değil ihraç eden bir ülke haline gelecek mi? Nermi Hocanın teknoloji için kullandığı keskin bıçak benzetmesi sanırım bu noktada anlam kazanıyor.

Bu kadar yoğun olarak dağıtılacak teknoloji, yeni nesillerin zaten sahip oldukları "tüketme" eğilimini besleyecek bir şekilde ve geçmiş benzer projelerdeki hatalardan ders almaksızın eğitim ortamlarına entegre edilmeye çalışılırsa, bu keskin bıçak orta ve uzun vadede hem bireylere hem topluma zarar verebilir. Nedir bu zarar? Bilişim teknolojilerini sadece iletişim ve eğlence amaçlı kullanan, cam ekranın arkasındaki binlerce arkadaşıyla evindeki kanepesine kurularak "sosyalleşen", yazılım ve donanımların gerçek hayat sorunlarına çözüm üretmek amacıyla kullanıldığında zenginlik yarattığını fark etmeyen bireylerden meydana gelen bir toplum!

İki tarafı keskin bıçağın beklenen faydayı hangi şartlar altında sağlayabileceğini bir sonraki yazımızda ele alacağız.

2. Sosyal Medya Ödülleri verildi

4. Bilişim Teknolojileri Zirvesi'nin kapanışında Türkiye'de alanında düzenlenen ilk ödül töreni olan Sosyal Medya Ödülleri'nin ikincisi sahiplerini buldu.

Türkiye'de sosyal medya alanında düzenlenen ilk ve tek ödül töreni olan Sosyal Medya Ödülleri'nin (SMÖ) ikincisi, 4. Bilişim Teknolojileri Zirvesi'nin kapanış gecesi olan 10 Aralık 2011'de yapıldı. İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) İşletme Mühendisliği Kulübü tarafından İTÜ Maçka Yerleşkesi'nde gerçekleştirilen 4. Bilişim Teknolojileri Zirvesi kapsamında düzenlenen 2. Sosyal Medya Ödülleri ödül töreni, bireysel ve kurumsal alanda sosyal medyanın en aktif kullanıcılarını belirledi. Organizasyonda; 16'sı kurumsal 9'u kişisel 25 kategoride ödül verildi. sosyalmedyaodulleri.com üzerinden yapılan oylama sonucu dağıtılan ödül törenine birbirinden ünlü simalar katılırken, Pozitif TV'de canlı yayınlanan töreni 100 bini aşkın kişi izledi. Ödül törenine katılamayan, Beyazıt Öztürk ise ödülünü, Beyaz Show'da canlı yayında aldı.

2. SMÖ'de ödüllendirilen yirmi beş kategori ve ödül alanlar şöyle sıralanıyor:

Kurumsal

Sanat: Beşiktaş Kültür Merkezi
Sivil Toplum: AKUT
TV Kanalı: NTV
TV Programı: Sosyal Medya TV
Radyo Kanalı: Best FM
Radyo Programı: Ceyhun Yılmaz Show
Haber Sitesi: Habertürk
Spor Sitesi: Sporx
Spor Kulübü: Galatasaray
Marka: Türk Hava Yolları
Kampanya: 81 İlde 81 Orman ile Türkiye İş Bankası
Mikrosite: Renkler Herkes İçindir ile Altı Nokta Körler Derneği
Viral Reklam: Patlak Sokaklar ile Yedigün
Sosyal Medya Uygulama: Ruffles En Kestirme Yol ile Ruffles
Mobil Uygulama: Yemeksepeti Mobil ile yemeksepeti.com
Blog: sosyalmedya.CO

Bireysel

Eğitim: Abbas Güçlü
İş Dünyası: Sina Afra
Medya: Mesut Yar
Mizah: Metin Üstündağ
Müzik: Hayko Cepkin
Oyuncu: Ahmet Mümtaz Taylan
Sporcu: Guti Hernandez
Yazar: Ece Vahapoğlu
Blog: Style-Boom

4. Bilişim Teknolojileri Zirvesi (BTZ), 9-10 Aralık 2011 tarihlerinde İTÜ Maçka Yerleşkesi'nde gerçekleştirildi. BTZ, bu yıl organizayona eklenen inovatif yönleriyle dikkat çekti. Zirve kapsamında panel, çalıştay ve BT alanının yanı sıra ikincisi gerçekleştirilen Sosyal Medya Ödülleri(SMÖ), Speed Networking ve kokteyl düzenlenirken RFID sistemiyle takip edilen katılımcılardan 8 oturumun 5'ine katılanlara, e-imza teknolojisinin kullanıldığı "BTZ E-Sertifika" verildi.
BTZ 2011'in etkileşimli kısmı ise, Türkiye'de ilk defa bir öğrenci organizasyonu tarafından düzenlenen Speed Networking oturumu oldu. Oturum, katılımcıların bir birleriyle hızlı bir şekilde tanışmaları ve uzmanlık alanlarını paylaşmalarına fırsat verdi.
Bilişim Teknolojileri Zirvesi 2011'de "Bulut Bilişim, Türkiye'nin İnternet ile İmtihanı, Viral Enfeksiyon, Mobil Pazarlama, Sosyal Medya ve İK, İnternet Girişimciliği" gibi konular ele alındı. Türkiye'nin ve dünyanın önde gelen bilişim firmalarının da destek verdiği zirvede katılımcılar, bilişim teknolojileri alanında birçok firma temsilcisiyle birebir görüşebilme olanağı bulurken en yeni teknolojileri de izleyebildi. Üniversite öğrencilerinin yanı sıra, firma temsilcileri ve profesyonel çalışanlar da organizasyonda katılımcı olarak yer aldı.

Sosyal medya, ihtiyaç ve hedefe göre seçilmeli

İnternet'in sadece bilgisayarları değil insanları da birbirine bağlayarak sosyalleştirdiğine dikkat çeken Gürson, blog, sosyal ağlar, wikiler ile sosyal paylaşım servislerinin amaçlar doğrultusunda etkili kullanılmasının önemini vurguladı.

Yrd. Doç. Dr. **Poyraz Gürson**

Atılım Üniversitesi
Halkla İlişkiler ve Reklamcılık
Bölüm Başkanı

Sosyal medyayla ilgileniyor ve ondan yararlanmak istiyorsanız akıllı hareket etmeli ve yeterli zamanı harcamalısınız. Yeni nesil teknolojilerin gelişmesiyle ve kullanımının yaygınlaşmasıyla beraber binlerce sosyal medya servisi ortaya çıktı. Hepsini aynı yoğunlukta kullanmanız imkânsız. İhtiyaçlarınızı ve hedeflerinizi göz önünde bulundurarak seçim yapmalısınız. Blogların en büyük ortak özelliği en yeni yazının en üstte listelenmesidir. Yani kronolojik bir yapıya sahipler. Böylece bir blogu ziyaret ettiğinizde yeni yazıları daha kolay fark edersiniz. İletişim kurmak ve kendi fikrinizi paylaşmak da kolaydır. Yazıların altına yorum yapabilirsiniz. Popüler blog servisleri: Blogger, WordPress, TypePad ve Posterous.

Markalar, mikroblog (microblog) servislerini kullanıyor

Mikroblog, normal bloglara göre dar kapsamlı ve daha kısa içerik paylaşmanızı sağlayan bir çeşit blogdur.Bu servisler sayesinde metin, fotoğraf, video ve ses dosyalarını herkesle veya sadece izin verdiğiniz kişilerle paylaşabilirsiniz. Üstelik bunu web, anlık mesajlaşma yazılımları, masaüstü eklentileri, e-posta veya cep telefonu üzerinden yapabilirsiniz. Mikroblog (microblog) servisleri için içerik oluşturmak normal bloglara göre çok daha kolaydır. Bir fotoğraf veya bir iki cümle yeterli. Bu yüzden kullanıcı sayısı hızla artıyor. Elbette markalar da mikroblog servislerini kullanıyor. Çünkü bir yerde insanlar varsa, bu pazarlama yapmak için yeterli bir nedendir.

İlgilendiğiniz alanlardaki uzmanları, arkadaşlarınızı, politikacıları, aktörleri, şarkıcıları ve hatta porno yıldızlarını mikroblog servislerinde takip edebilirsiniz. Mikroblog servislerinin en güzel yanı, takip ettiğiniz kişilerle kolaylıkla iletişim kurabilmeniz. Popüler mikroblog (microblog) Servisleri: Twitter, Tumblr, Friendfeed ve Quora.

Etkili ve dinamik sosyal ağ kullanımı

İnternet, sadece bilgisayarları değil insanları da birbirine bağlayarak sosyalleştiriyor. İnternet kullanımının artmasıyla insanların bir araya gelebileceği sosyal ağ denilen web siteleri ortaya çıktı. Sosyal ağlar, insanları bir araya toplayan, aralarındaki iletişim ve bilgi alışverişini sağlayan bir çeşit web sitesi olarak değerlendirilebilir. Kullanım alanı, eski arkadaşlarınızı bulmaktan yeni iş bağlantıları kurmaya kadar oldukça geniş olan sosyal ağlardaki kullanıcılar, birbirleriyle tanışabilir, iletişim kurabilir, içerik paylaşabilir, tartışma ortamı oluşturabilir ve aynı ilgi alanlarına sahip diğer kullanıcılarla gruplar oluşturabilirler. Bu özellikleri yüzünden en çok üyeye sahip sosyal medya servisi, sosyal ağlardır. Eğer sosyal ağları etkili ve dinamik kullanırsanız hedefleriniz ve markanız için birçok kişiyi kendinize çekebilirsiniz. Popüler sosyal ağlar: Facebook, Myspace, LinkedIn, Xing, Hi5 ve Bebo'dur.

Wikiler

İnternet'te herhangi bir konu hakkındaki bilgiye ulaşabileceğimizi hepimiz biliyoruz. Belki de en çok bu yüzden seviyoruz. Ama doğru bilgi bulmak istediğimizde işler biraz zorlaşıyor. Çünkü herkesin her konuda söyleyecek bir şeyi var. Bu yüzden İnternet'te bilgi kirliliğinin içinde yaşıyoruz. Mesela Britney Spears'ın sanatsal geçmişini araştırırken flörtlerinin kronolojik listesine ulaşabilirsiniz. Veya Paris Hilton'un sinema kariyerini araştırırken amatör porno filmine rastlayabilirsiniz.
Bunlarla uğraşmamanız için insanoğlu wikileri icat etti. Wiki, kullanıcıların kolaylıkla zenginleştirip biçimlendirebildikleri bir web sitesidir. Wiki sitelerinde kullanıcılar, yeni sayfalar yaratabilir, sayfalarda düzenlemeler yapabilir ve bu sayfaları birbirine bağlayabilir. Wikiler, ansiklopedik bilgilerden oluşur. Ama herhangi bir alandaki gruplar da wiki sayesinde geniş dokümantasyonlar oluşturabilir, sayfanın önceden yazılmış sürümlerini görebilir, belgeler arasındaki sürüm farklılıklarını takip edebilir. Sayfalar arasındaki bağlantılar ve sayfa biçimlemeleri sistem tarafından otomatik olarak yapılandırılacağından, bilgiye erişme ve bilgi belgeleme wiki ile son derece kolaydır. Popüler wiki servisleri: Wikipedia, Google Knol, Wikitravel, WikiHow.

Sosyal imleme (social bookmarking) nedir?

Sosyal imleme (social bookmarking) kullanıcıların sık kullandıkları veya hatırlamak istedikleri web adreslerini başkalarıyla paylaşma ve intizama sokmalarını sağlayan bir yöntemdir.
Eskiden beğendiğimiz veya hatırlamak istediğimiz web adreslerini tarayıcımızın sık kullanılanlar bölümüne eklerdik. Şimdi de tarayıcılarımız aynı özelliklere sahip. Ama sosyal imleme siteleri bunları arkadaşlarımızla paylaşmamızı, güvenli biçimde saklamamızı, oylamamızı, adreslere etiketler ekleyerek daha verimli kullanmamızı ve tüm bunlara her yerden erişmemizi sağlıyor. Popüler sosyal imleme (social bookmarking) servisleri: Delicious, Digg, Stumbleupon, Reddit, Trunk.ly.

Fikir ve inceleme

İnsanlar bilgi, tecrübe ve fikir paylaşmaya bayılıyor! Günlük hayatımızda olduğu gibi sosyal medyada da merak ettiklerimiz hakkında sorular sorabilir, ürünler ve şirketler hakkındaki tecrübelerimizi paylaşabiliriz. Popüler fikir ve inceleme servisleri: Yahoo Answers, WikiAnswers, Yelp, Epinions, MouthShut, Askville, Inploid.

Multimedya
Fotoğraf ve video paylaşımı

Tanrı'ya insanlara sosyal medyayı yaratacak aklı verdikleri için şükredelim! Fotoğraf paylaşımı sağlayan sosyal medya servisleri sayesinde arkadaşlarımızla fotoğraflarımızı paylaşıyor, bu fotoğrafları bloglarımızda yayınlayabiliyor, farklı kültürlerin yaşam tarzlarına tanık oluyor, fotoğrafçılıkla uğraşanlarla bir araya geliyor ve çalışmalarını değerlendirebiliyoruz. Elbette bu web servislerinde markanızın etkinliklerine, ürünlerine ve çalışma ortamına dair fotoğrafları da yayınlayabilirsiniz. Popüler fotoğraf paylaşım servisleri: Flickr, Photobucket, Picasa, Dailybooth, Twitpic, Zoomr, Smugmug.
Sosyal medya yüzünden amatör kameramanlara dönüştük. Artık yaz tatilimize, doğum günü partimize, katıldığımız etkinliğe, karşılaştığımız ilginç bir olaya ait videoları dünyayla kolayca paylaşabiliyoruz. Dünyanın herhangi bir yerinde meydana gelen olaylara ait videolara ulaşarak gelişmeleri takip edebiliyoruz. En sevdiğimiz sanatçıların video kliplerini seyredebiliyor, konser kayıtlarına ulaşabiliyoruz. Hiç gidemeyeceğimiz konferansların, etkinliklerin ve seminerlerin videoları sayesinde kendimizi geliştirebiliyoruz. Ama en çok, çok ama çok fazla eğleniyoruz! Popüler video paylaşım servisleri: Youtube, Vimeo, Metacafe, Dailymotion, Blip.tv, Sevenload.

Canlı yayın

Hızlı İnternet bağlantısı sayesinde artık bulunduğumuz herhangi bir yerden sosyal medya servislerini kullanarak canlı yayın yapabiliyoruz. Değerli anlarımızı başkalarıyla paylaşıyor, tanık olduğumuz anlardan dünyayı haberdar ediyoruz. Popüler canlı yayın servisleri: Usstream.tv, Justin.tv, Qik, Stickam, Bambuser.

Ses ve müzik paylaşımı

Sosyal medyanın ses kalitesi ve telif hakları yüzünden bu alanda daha uzun bir yolu var. Ama gelecekte bilgisayarlarımızda çok daha az mp3 bulunduracağımıza eminim. Ses ve müzik paylaşımı sağlayan sosyal medya servisleri sayesinde bilgisayarımızdaki ses dosyalarını başkalarıyla paylaşabilir, çalma listeleri oluşturabilir, benzer müzik zevkine sahip olduğumuz kişilerle tanışabilir, müzik tarzımızı arkadaşlarımızla paylaşabiliriz. Popüler ses ve müzik paylaşım servisleri: Last.fm, Grooveshark

Sosyal Medya

- Facebook MarkeFront
- Twitter MarkeFront
- Friendfeed MarkeFront
- Flickr MarkeFront
- Linkedin MarkeFront
- Digg MarkeFront
- Delicious MarkeFront
- Stumbleupon MarkeFront

Popüler Blog Servisleri

http://www.blogger.com

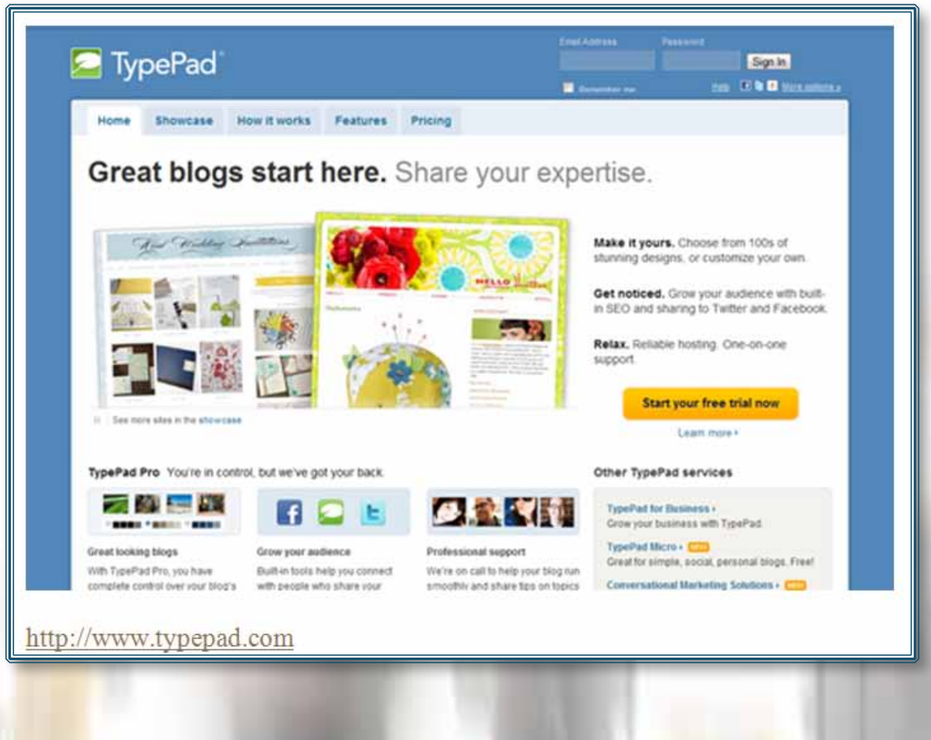

http://www.typepad.com

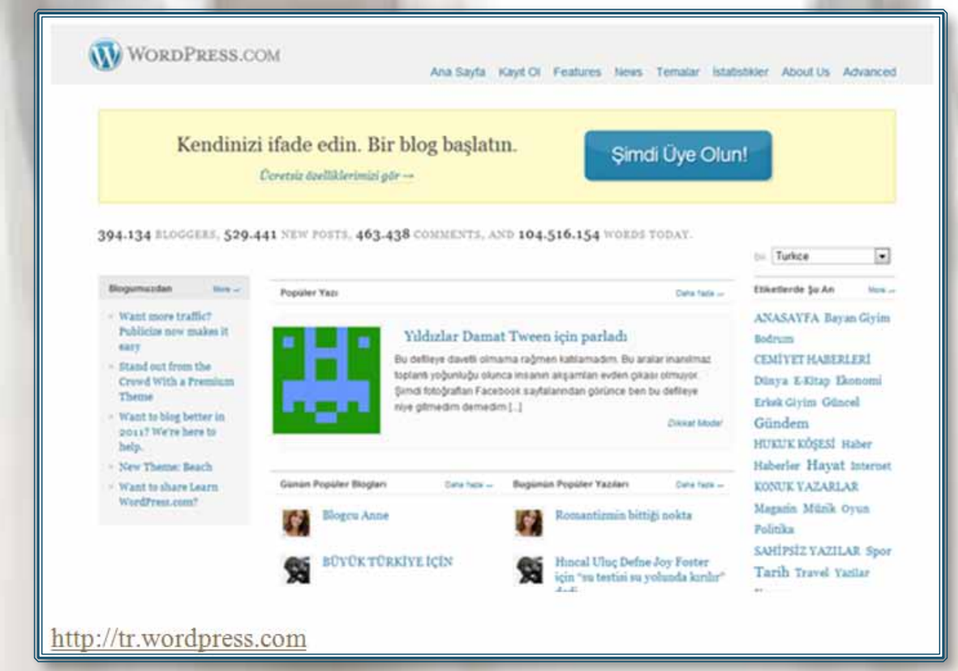

http://tr.wordpress.com

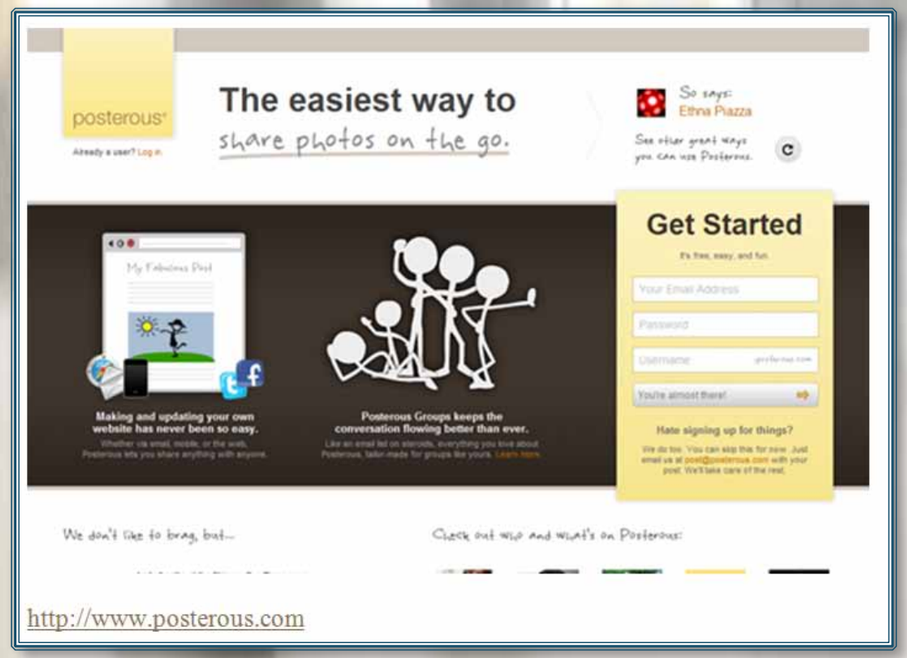

http://www.posterous.com

Popüler Mikroblog (Microblog) Servisleri)

http://www.twitter.com

http://www.tumblr.com

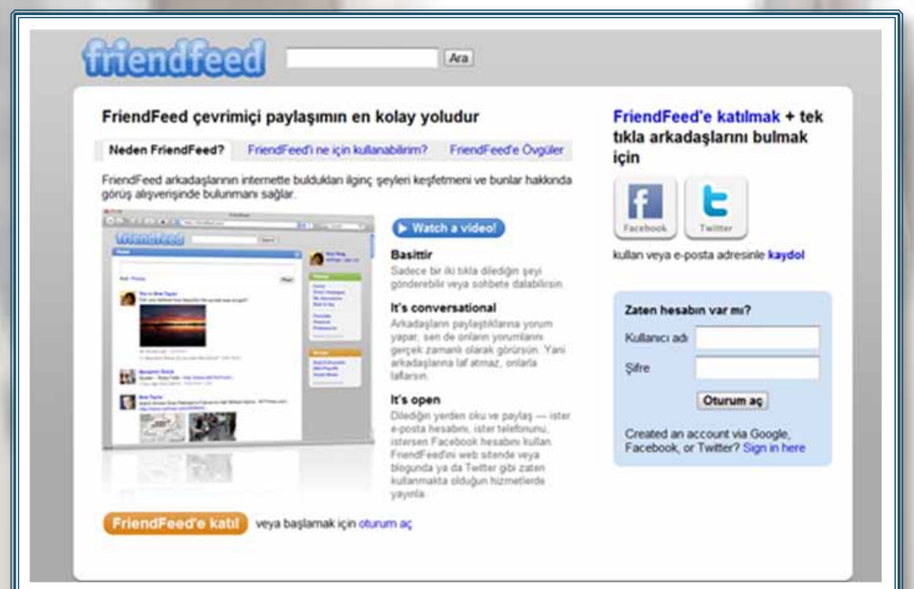

http://www.friendfeed.com

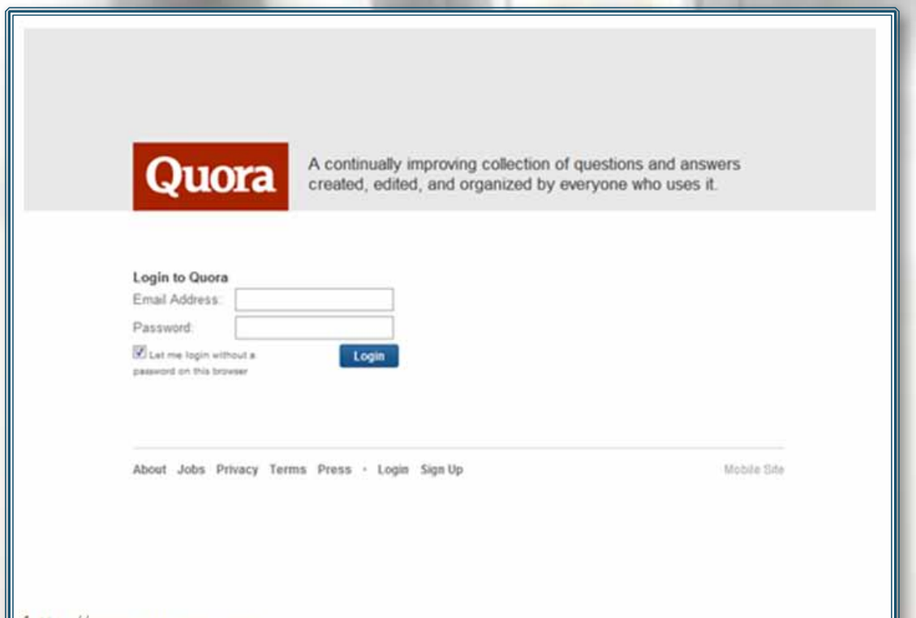

http://www.quora.com

Popüler Sosyal Ağlar

http://www.facebook.com

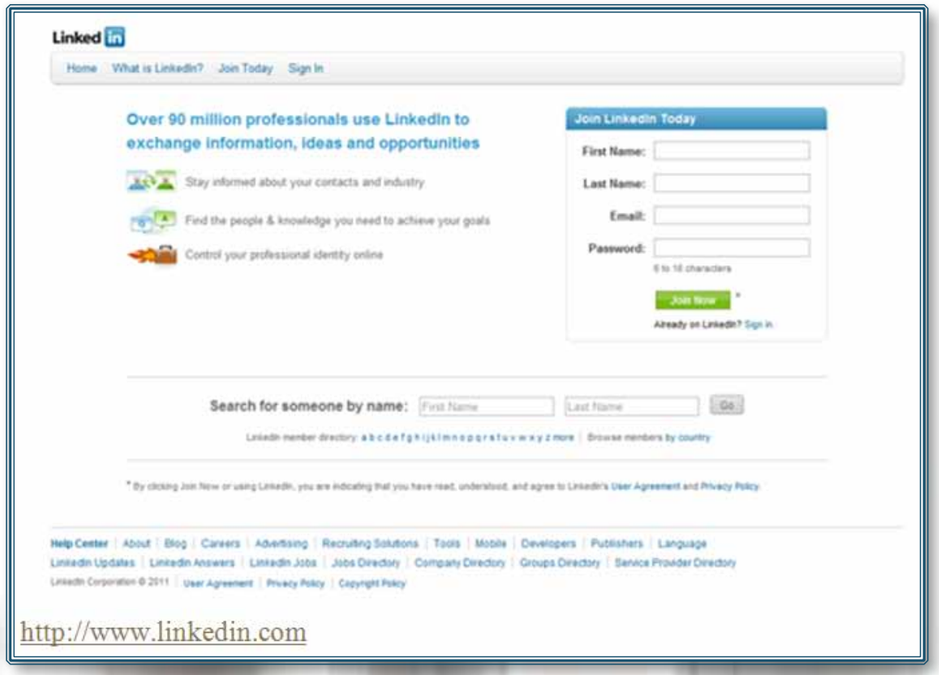

http://www.linkedin.com

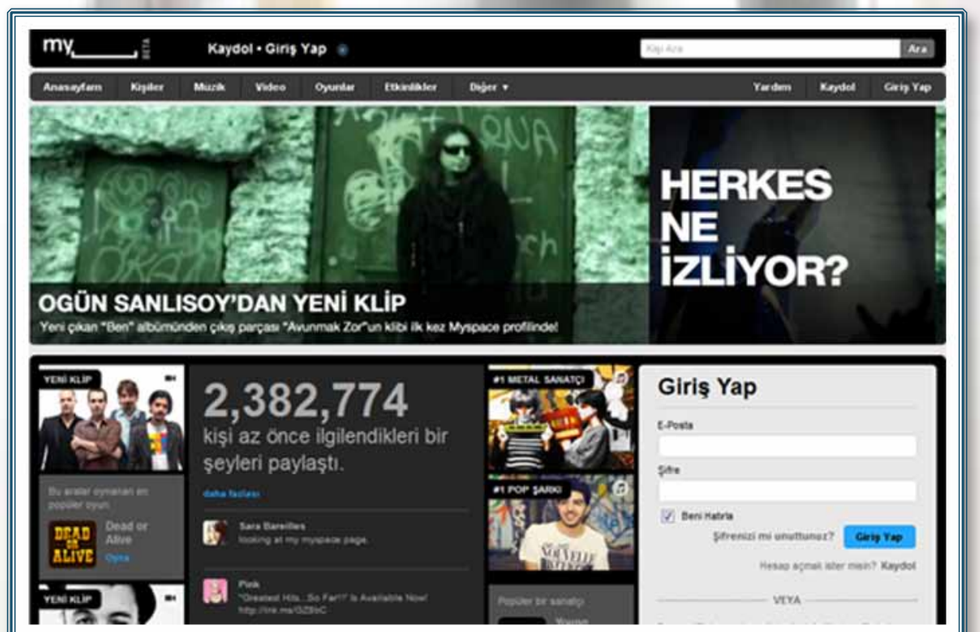

http://www.myspace.com

http://www.xing.com

http://www.bebo.com

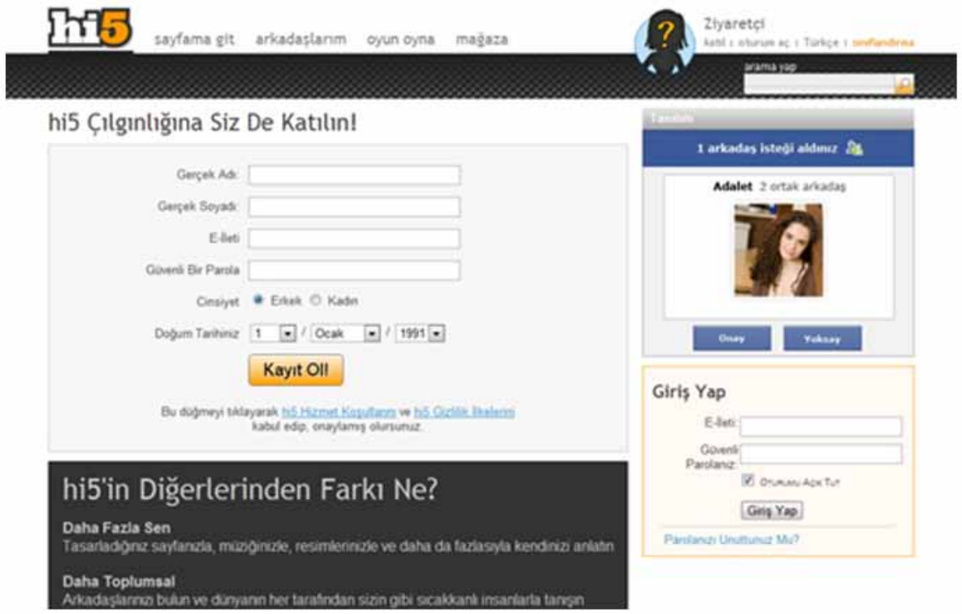

http://www.hi5.com

Popüler Wiki Servisleri

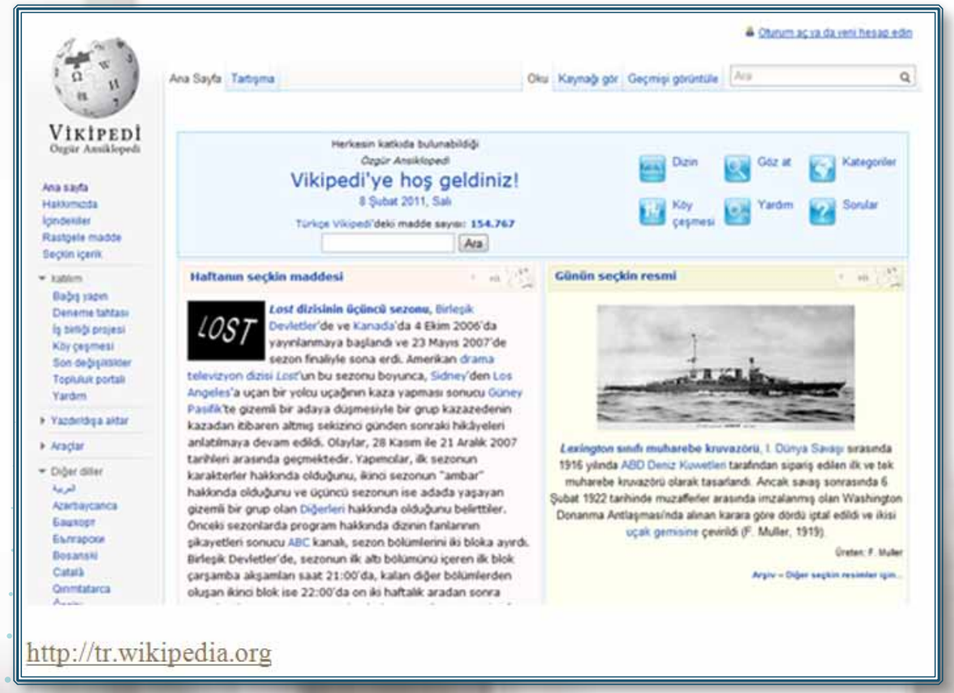

http://tr.wikipedia.org

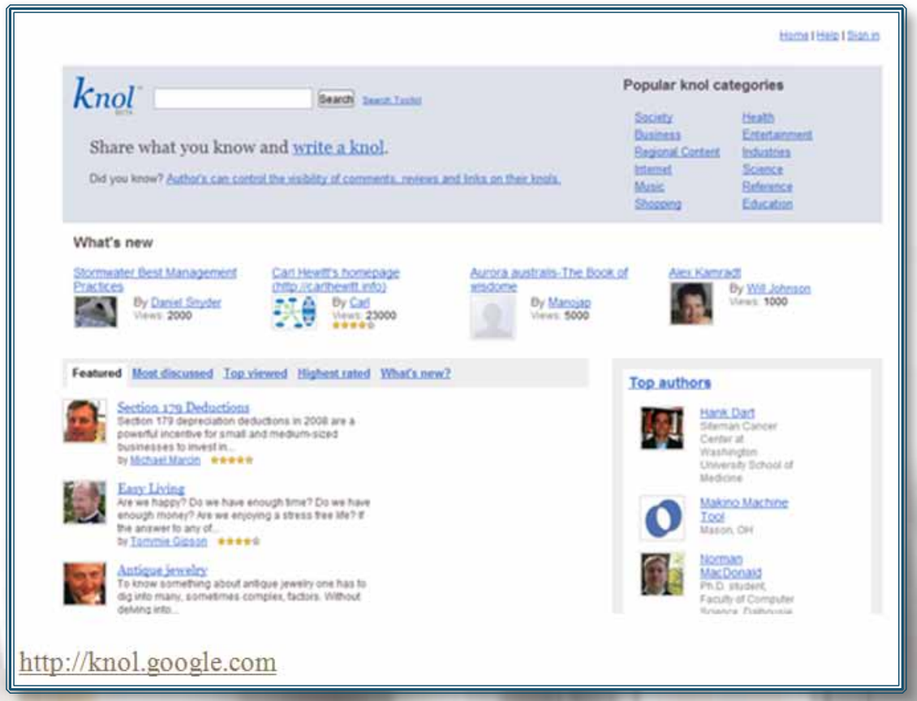

http://knol.google.com

http://www.wikihow.com

http://www.wikitravel.org

Popüler Sosyal İmleme (Social Bookmarking) Servisleri

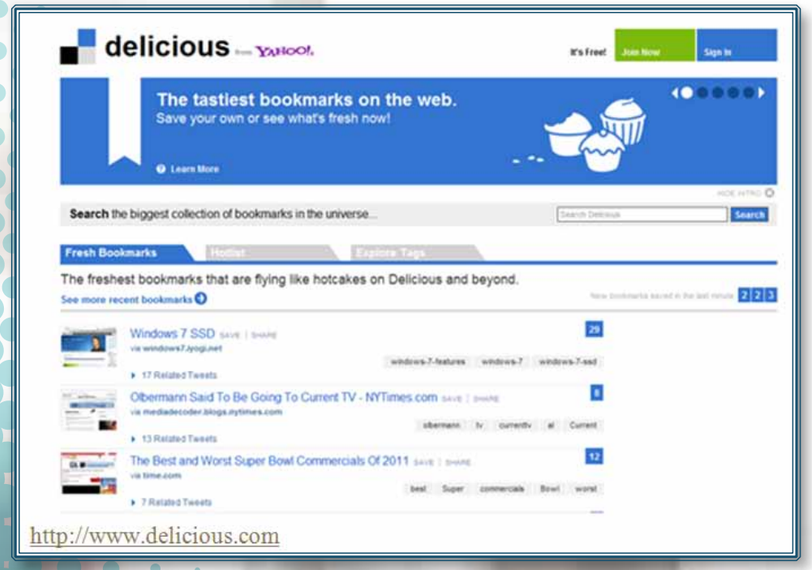

http://www.delicious.com

http://trunk.ly

Stumbleupon

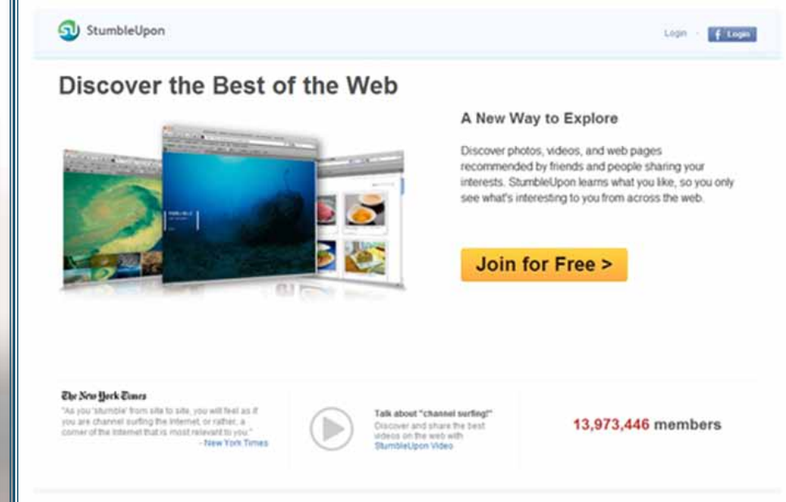

http://www.stumbleupon.com

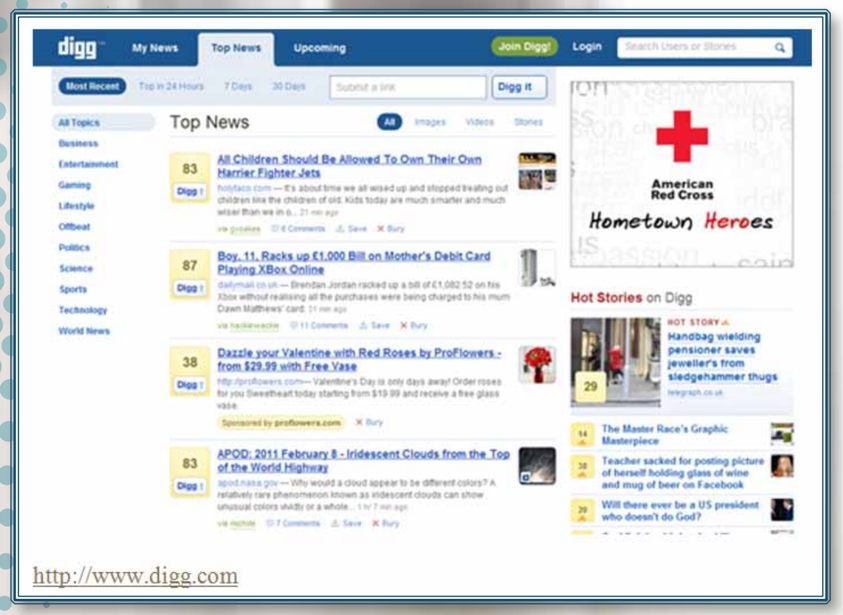

http://www.digg.com

http://www.reddit.com

Popüler Fikir Ve İnceleme Servisleri

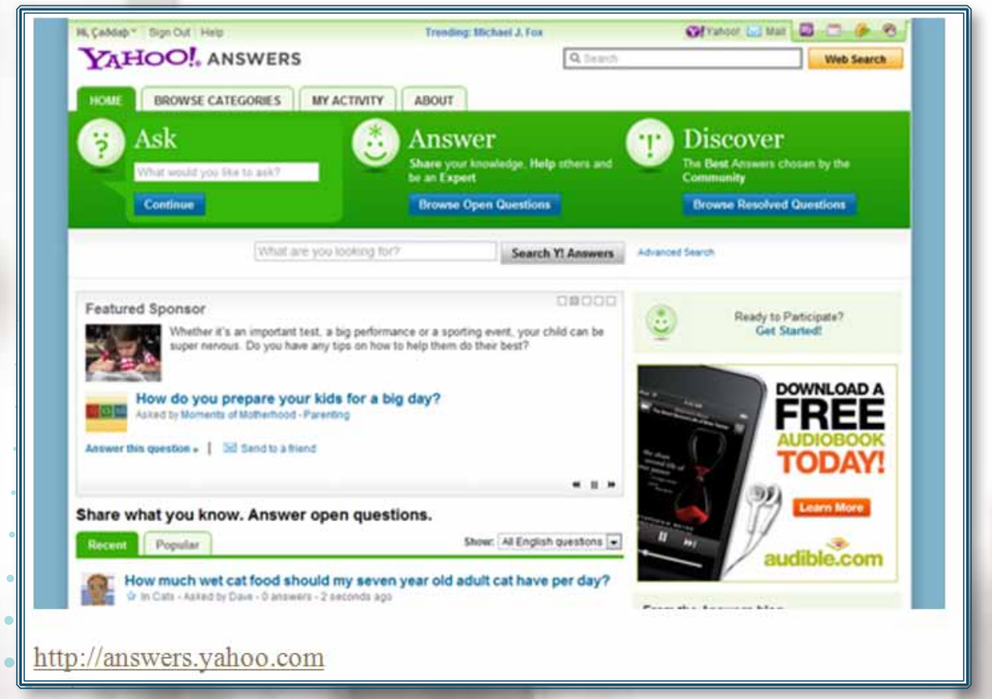

http://answers.yahoo.com

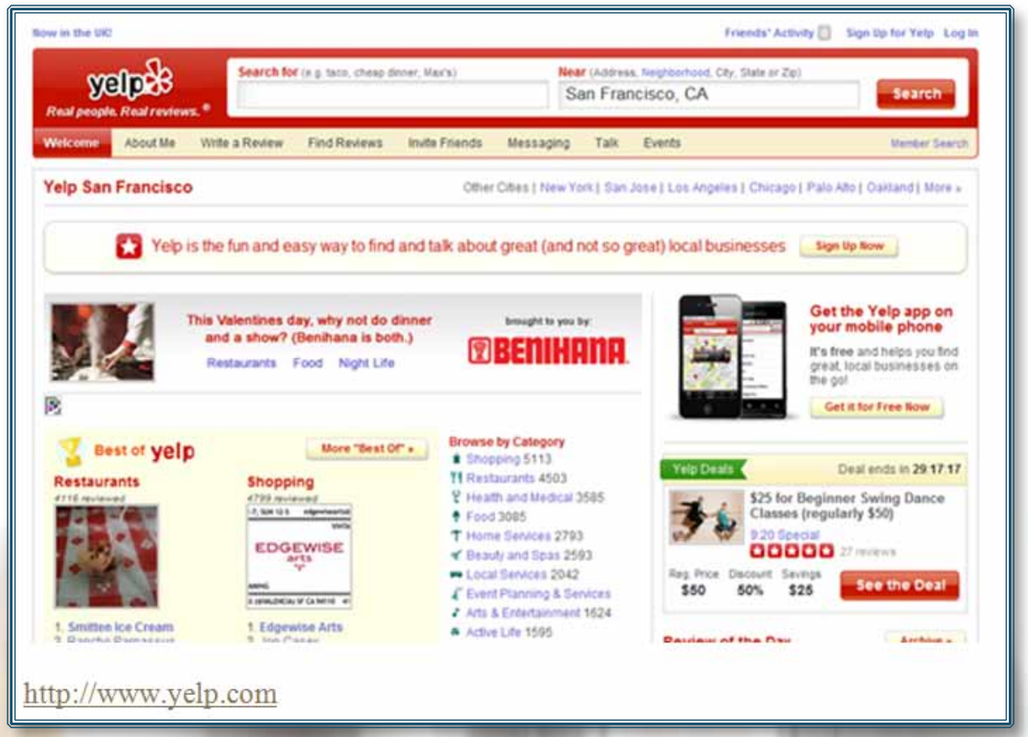

http://www.yelp.com

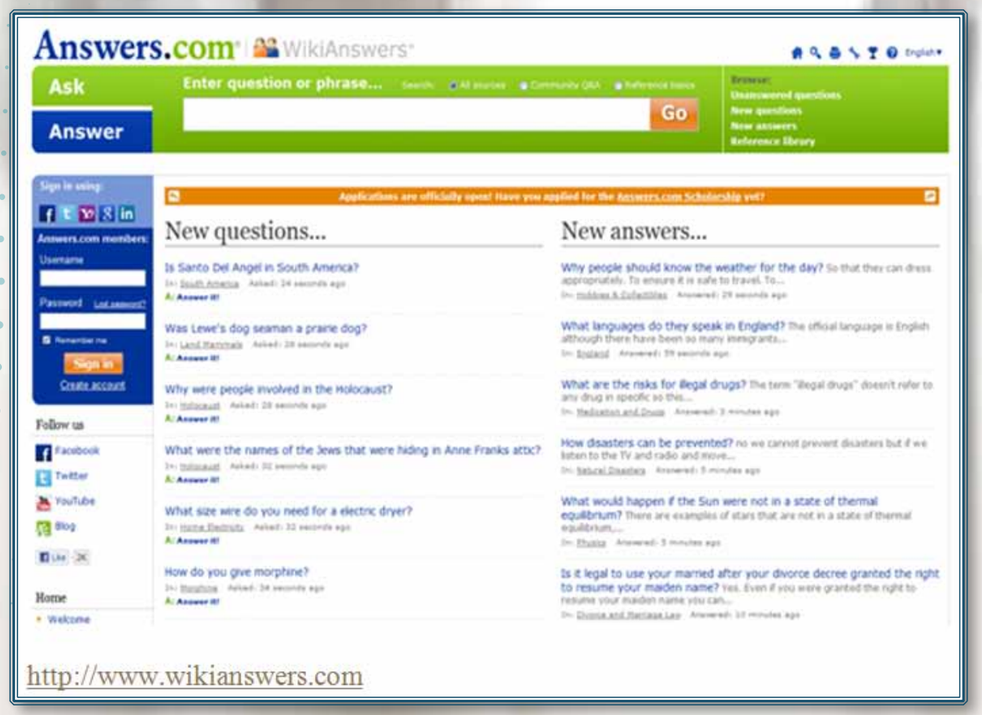

http://www.wikianswers.com

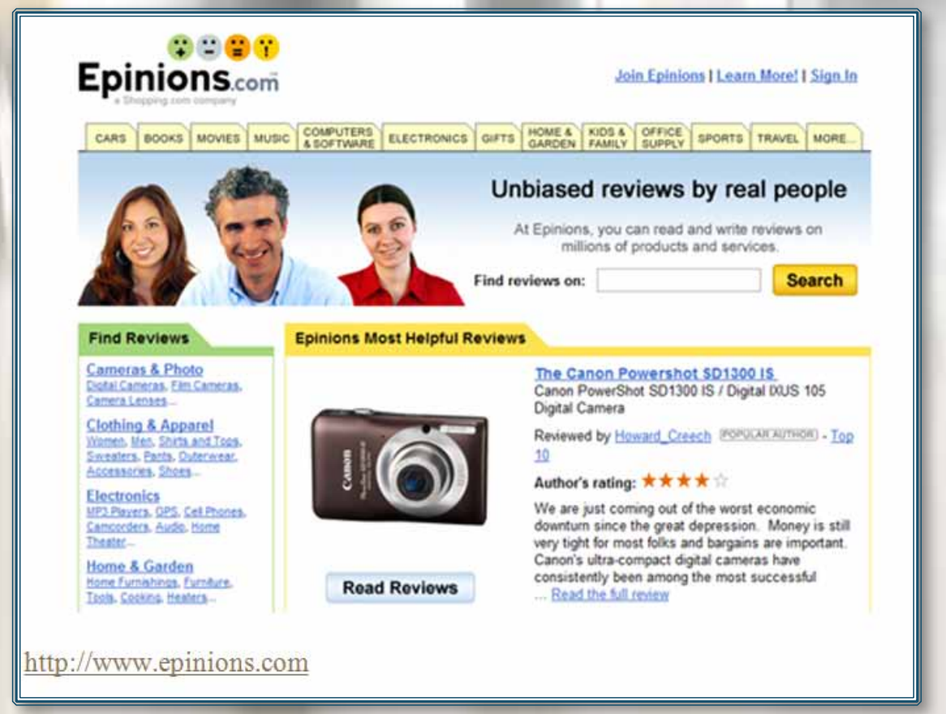

http://www.epinions.com

http://www.mouthshut.com

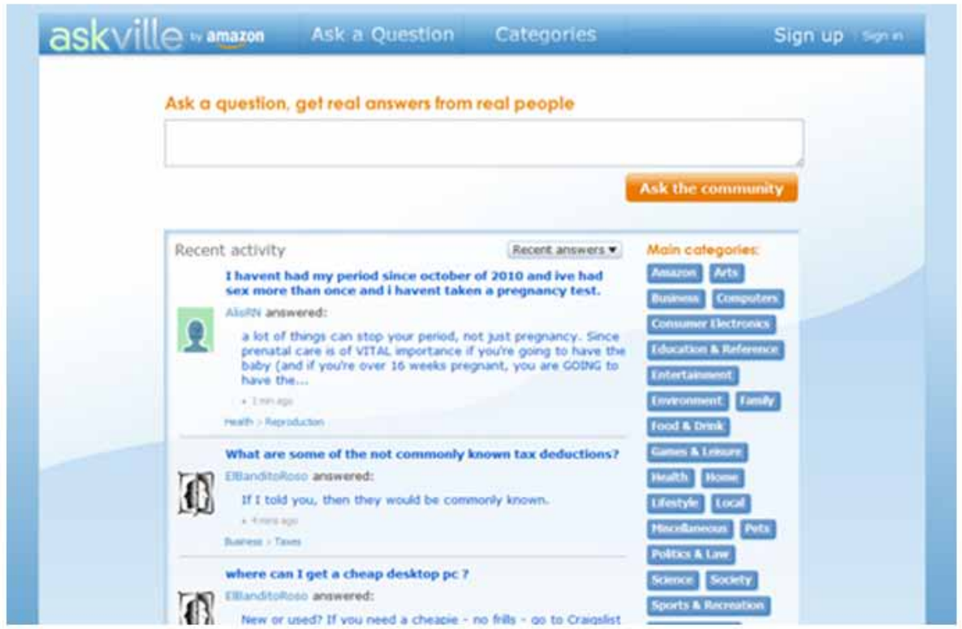

http://www.askville.com

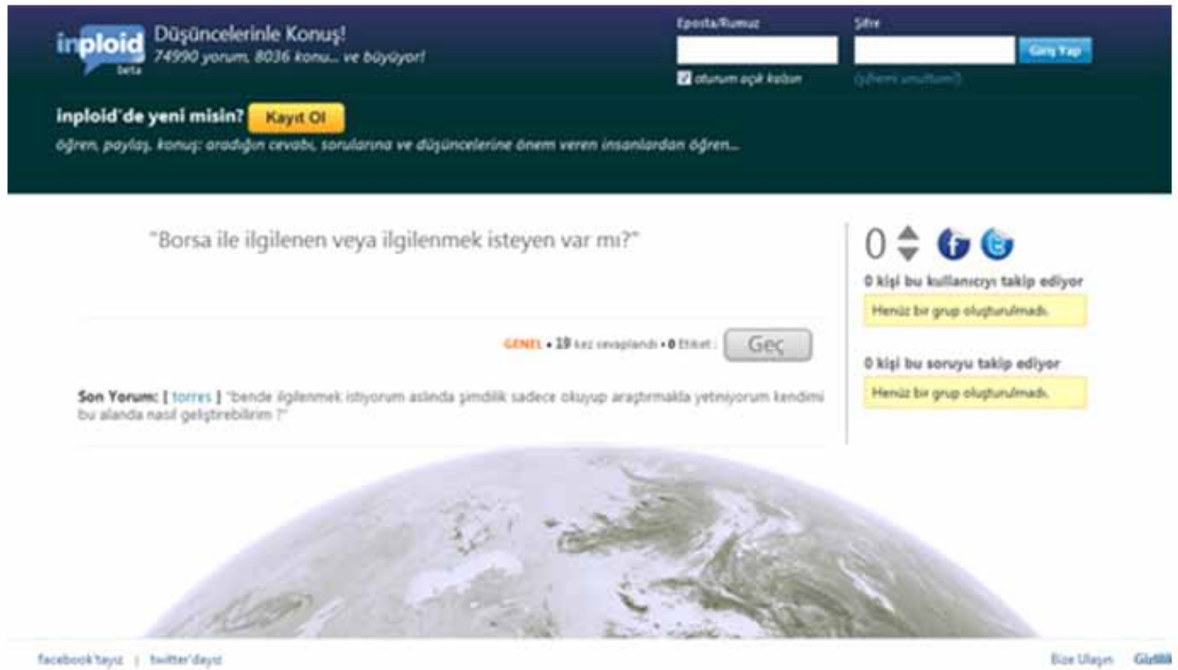

http://www.inploid.com

Popüler Fotoğraf Paylaşım Servisleri

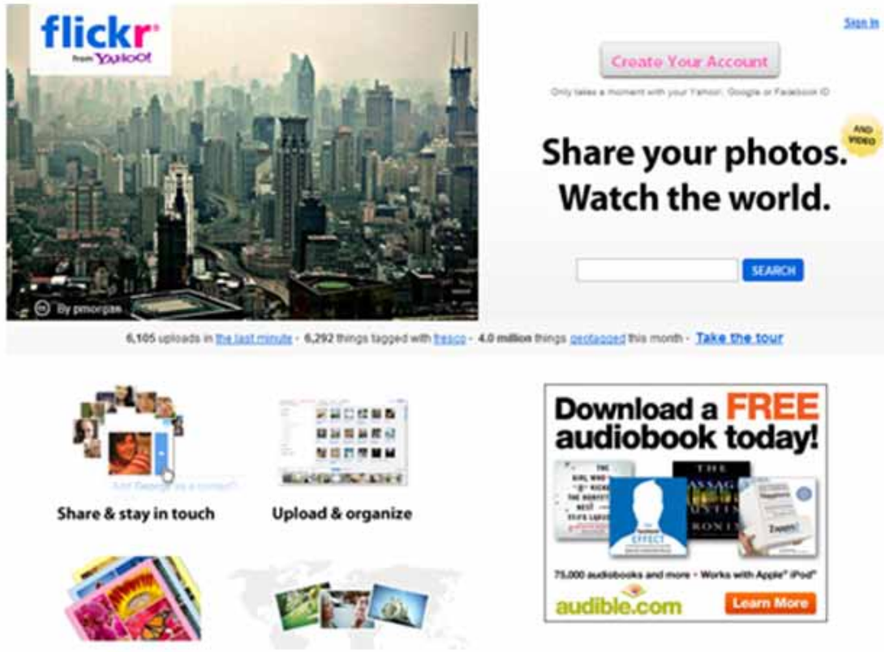

http://www.flickr.com

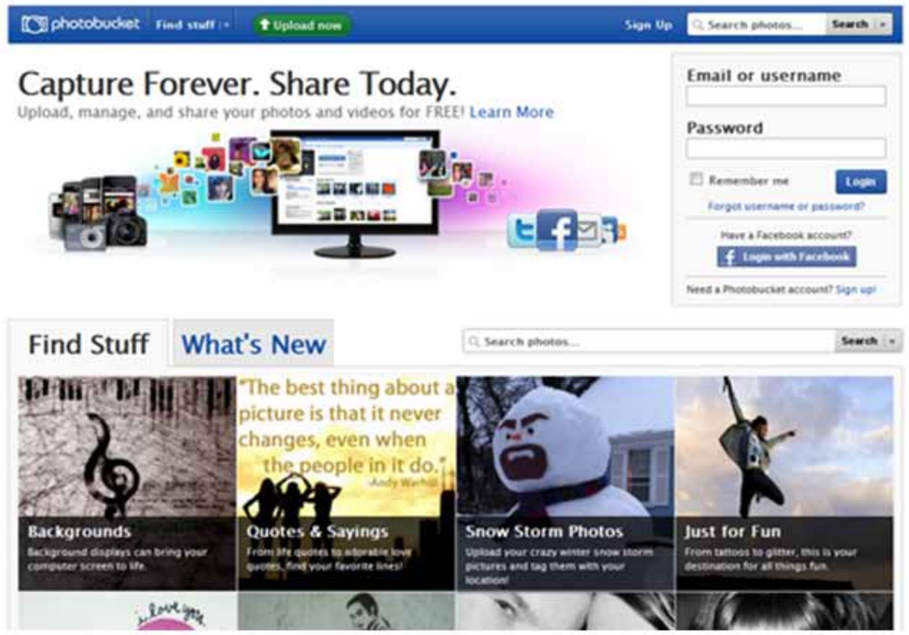

http://www.photobucket.com

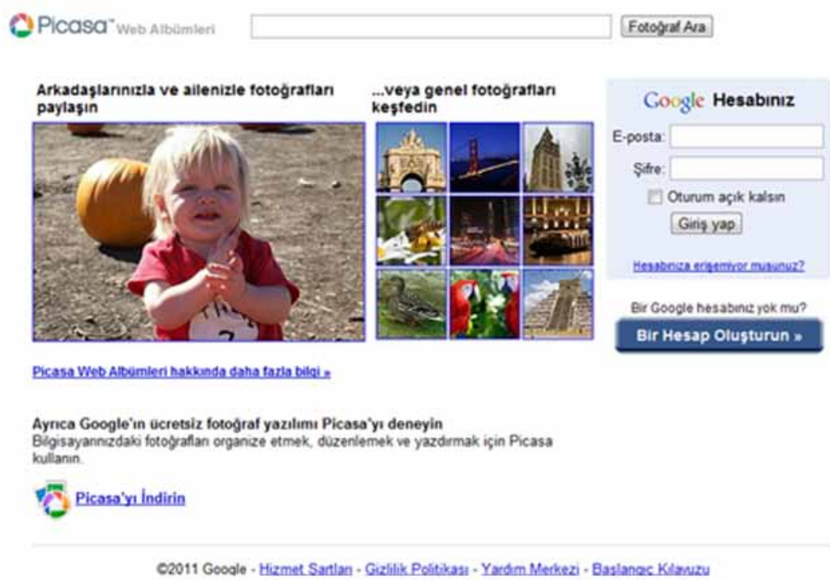

http://picasaweb.google.com

http://www.dailybooth.com

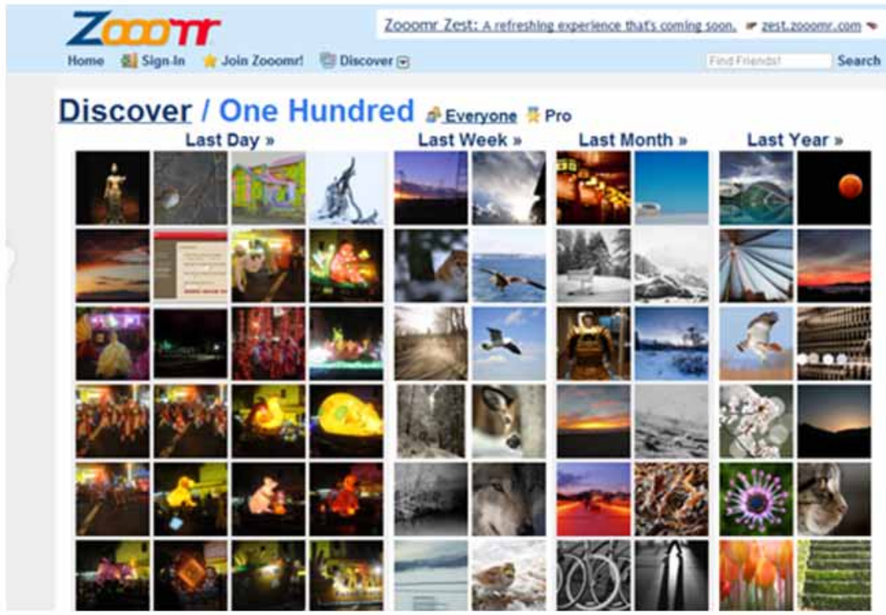

http://www.zooomr.com

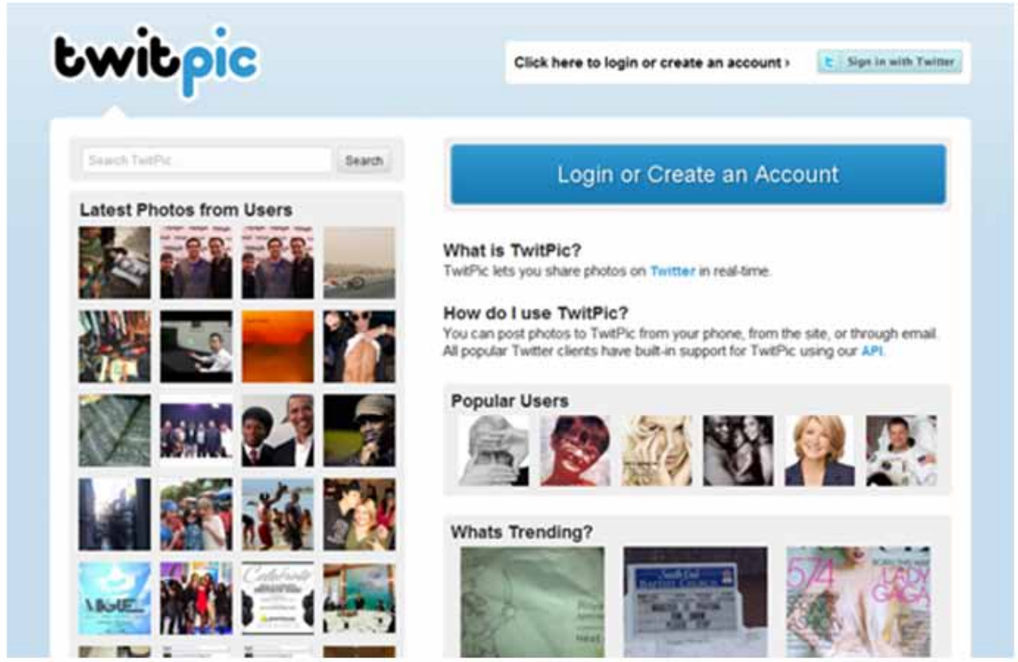

http://www.twitpic.com

http://www.smugmug.com

Popüler Video Paylaşım Servisleri

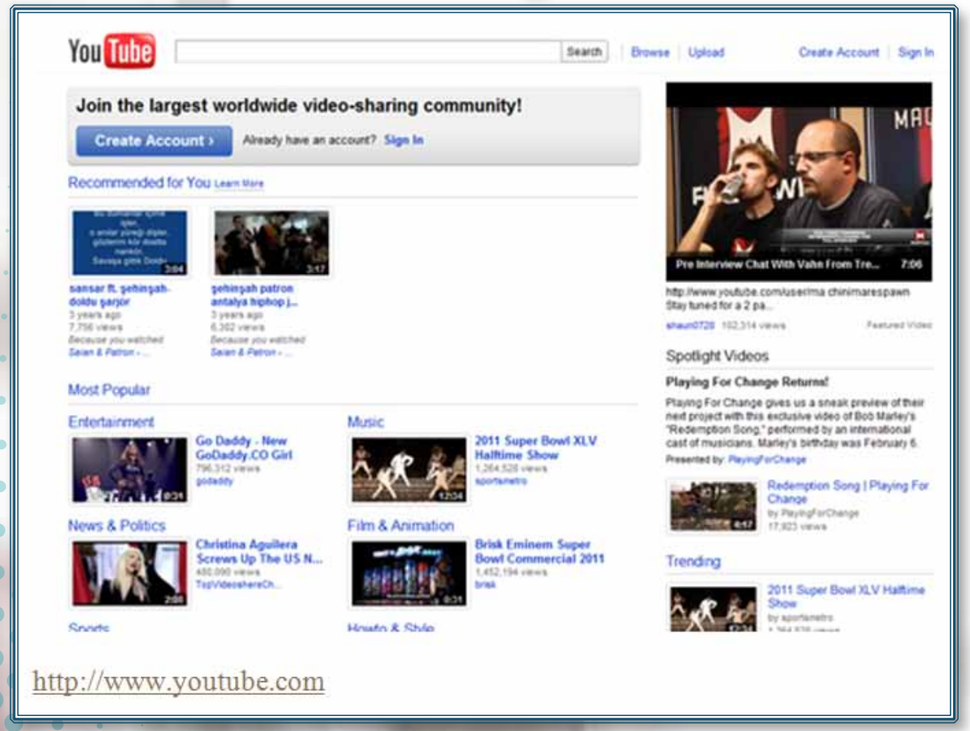

http://www.youtube.com

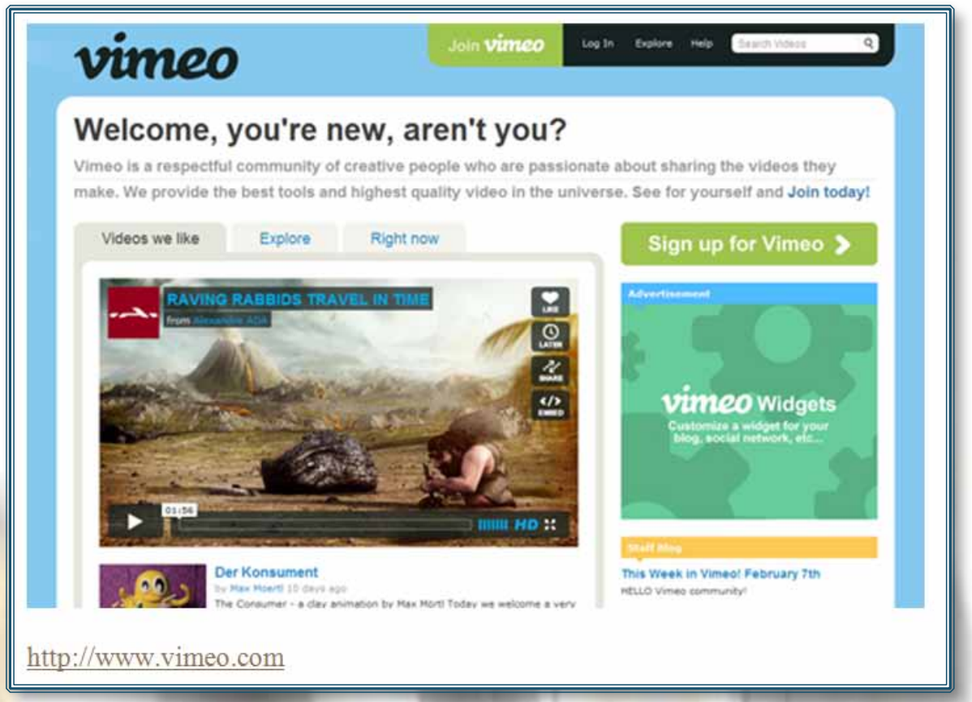

http://www.vimeo.com

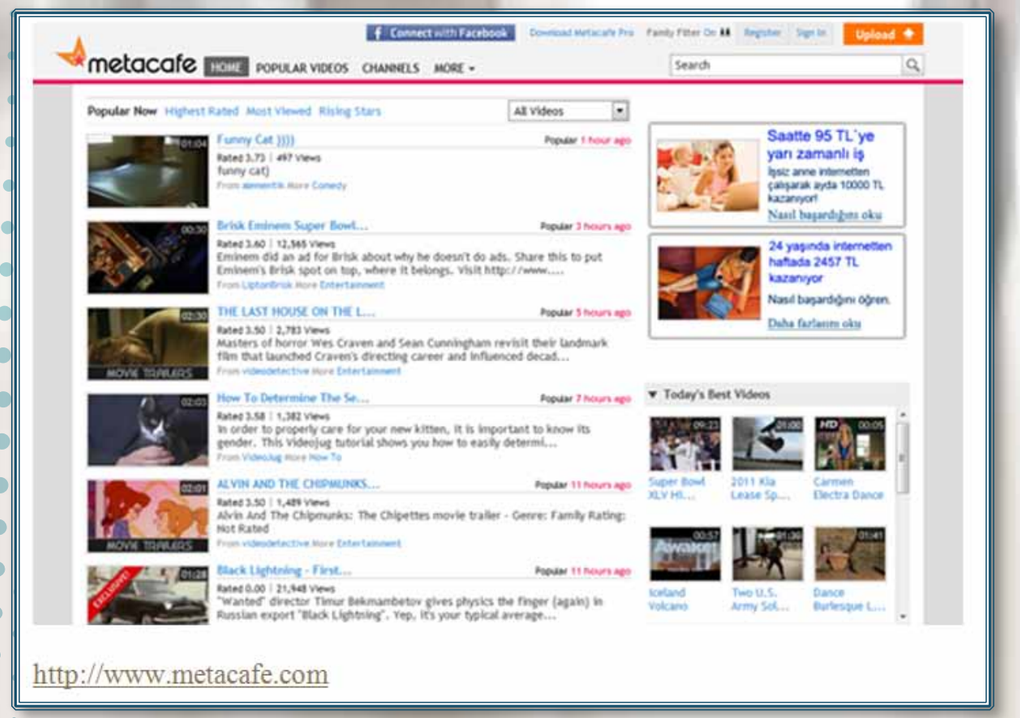

http://www.metacafe.com

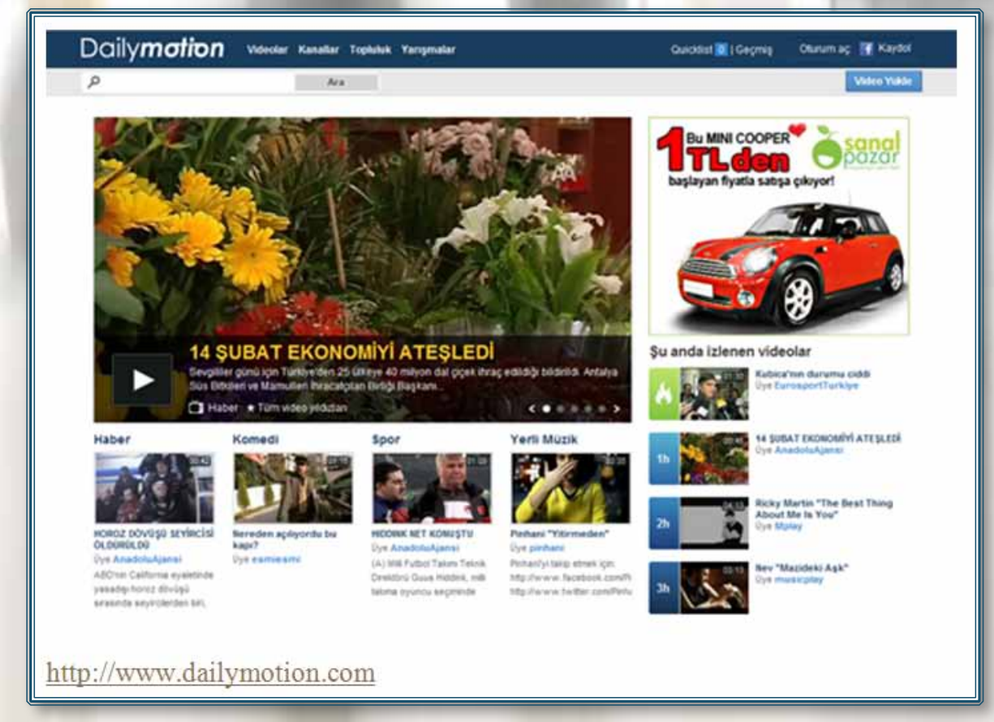

http://www.dailymotion.com

http://www.metacafe.com

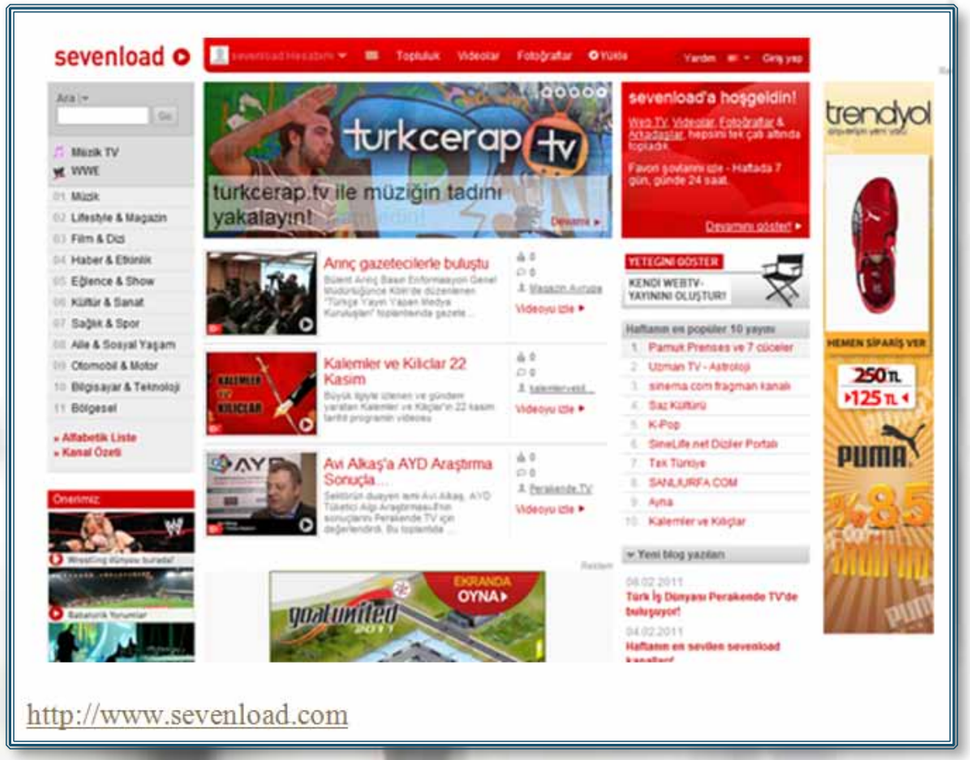

http://www.sevenload.com

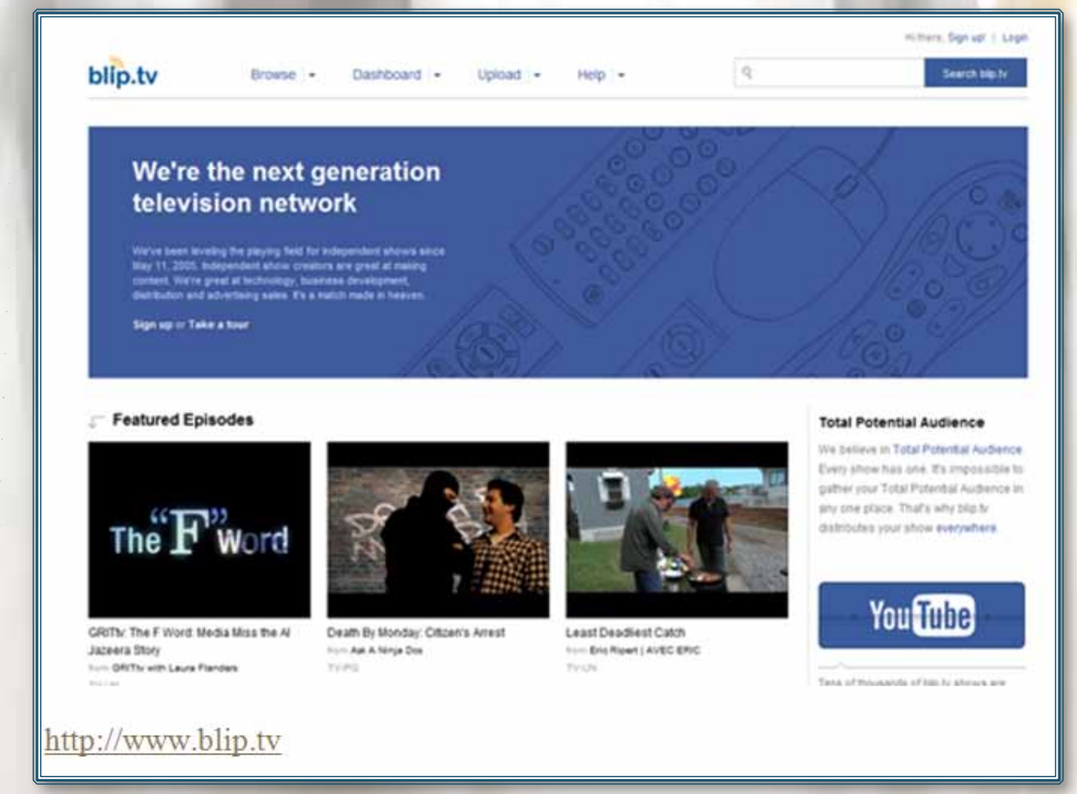

http://www.blip.tv

Popüler Canlı Yayın Servisleri

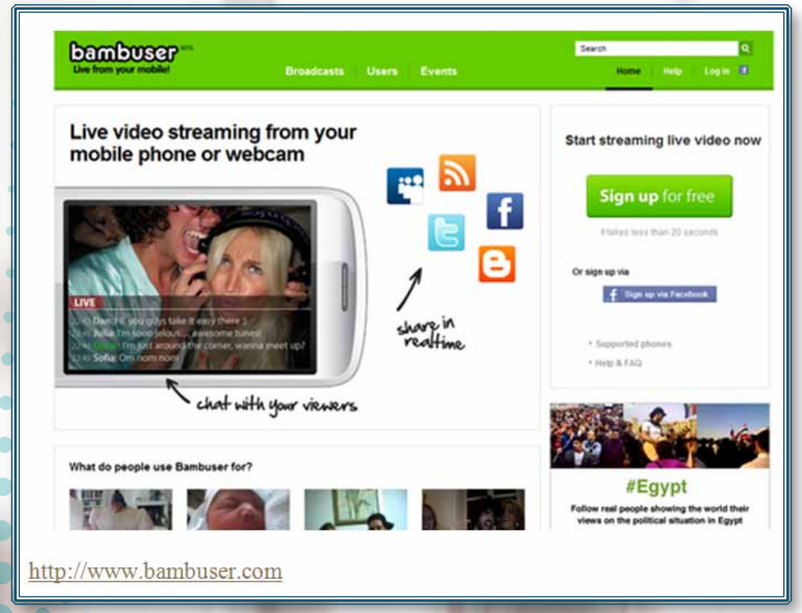

http://www.bambuser.com

http://www.qik.com

http://www.justin.tv

http://www.stickam.com

http://www.ustream.tv

Popüler Ses Ve Müzik Paylaşım Servisleri

http://www.last.fm

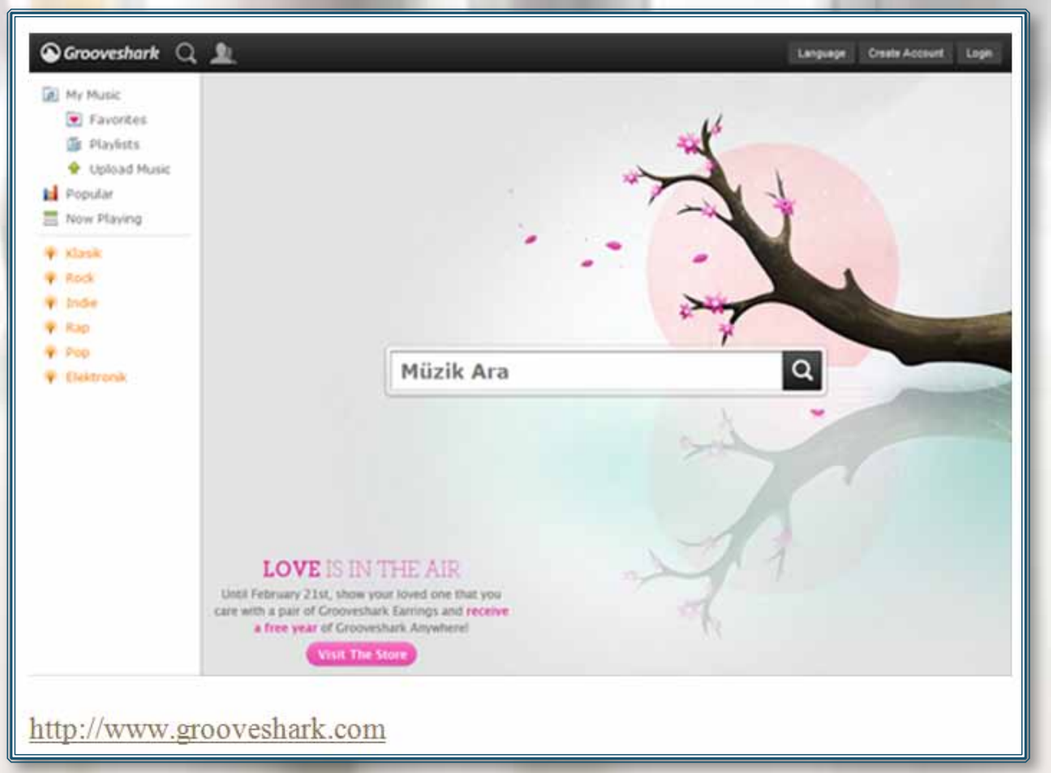

http://www.grooveshark.com

Sosyal medyanın kamu hizmetine katabilecekleri - Veri analizi

Toplumun anlık düşünce ve kaygılarının ölçebildiği sosyal medya üzerinde kümelenen verinin analizi ile toplumun anlık düşünce ve kaygıları ölçülebilir.

Hüseyin Oktay
hoktay@cs.umass.edu

Son yayınlanan bir çalışmaya göre İnternet'te geçirilen her 5 dakikadan birisi sosyal medya üzerinde gerçekleştiriliyor[1] ve Türkiye'de de sosyal medya kullanımı hiç de az değil. 2011 Ağustos ayında, 23 milyon farklı kullanıcı, toplam 45.3 milyar dakikayı İnternet üzerinde harcadı. 13.1 milyar dakika ile Facebook en çok vakit geçirilen site [2] oldu. Burada dikkat çekmek istediğim şey, bu sayısal verilerden öte, sosyal medyanın genç ve dinamik nüfusa sahip ülkemizde de çokca kullanılıyor olduğu.

Sosyal medyanın en önemli özelliklerinden birisi belki de herkesin kendi fikir, görüş ve düşüncelerini istediği kadar ifade edebilmesi. Bu da toplumun gerçekleşen olaylara olan tepkisinin sosyal medyaya yansıyor olmasını çok doğal kılıyor.
Politik bir olaydan tutun da, ünlülerle alakalı dedikodulara kadar; ya da ekonomiden söz eden haberlerden, futbol maçlarının sonuçlarına kadar her şey, sosyal medyada kendine yer buluyor. Ve toplumun olaylar hakkındaki fikirlerinden birer kesit sunuluyor.

Bu yazımda sosyal medya içeriğinin analizi ve anlık elde edilen bilginin topluma daha iyi hizmet yönünde katabileceği değere değinmek istiyorum. Amerika'da bu işi yapan bir çok şirket bulunuyor. Bunlardan biri olan ve kurucuları arasında Harvard Üniversitesi'nin önde gelen profesörlerinden Gary King'in[3] de yer aldığı Boston merkezli şirketten söz edeceğim.

Crimson Hexagon[4], 2007 yılında Harvard Üniversitesi tarafından geliştirilen teknoloji üzerine İnternet'teki bloglardaki yazılar, forumlarda geçen tartışmalar, soru-cevap siteleri, twitter üzerindeki bilgiler ve benzer sosyal medya verisini anlık olarak bir araya getiriyor. Gelişmiş istatistiki bilgisayar teknolojileri kullanarak, bu veriyi analiz edip o anda sosyal medya üzerinde belli bir ürün ya da olay hakkında neler konuşulduğunu gruplandırarak özet halinde sunabiliyor. Metod hakkında daha teknik bilgi almak isterseniz, şu makale ilginizi çekebilir.[5]

Kurulduğundan bu yana birçok medya kuruluşu ve şirket için sosyal medyanın nabzını tutan Crimson Hexagon'un yaptığı işi ve kattığı değeri daha somut ifade etmek için 3 örnek vermek istiyorum:
İlk örnek, Amerika Başkanı Barack Obama'nın yıllık olarak gerçekleştirdiği meclis konuşmasının ardından twitter üzerinden ülkenin nabzının tutulması. CNN'de haber akışı içerisinde verilen analizde[7], konuşmanın ardından ülke genelinde insanların konuşmaya olan tepkisi otomatik olarak ölçülmüş. Konuşmayı olumlu bulanlardan, olumsuz bulanlara, ülke çapında genel olarak ve eyalet-eyalet ayrı yapılan analizlere ulaşmak mümkün. Örnek tweet'lere de değinilen analiz sayesinde, anında ülkenin konuşmayı nasıl değerlendirdiğini, hangi eyaletlerdeki insanların konuşma hakkında ne düşündüğü anlık ve otomatik olarak takip edilebiliyor. Şu bağlantıdaki videodan yayında paylaşılan orjinal kısma ulaşabilirsiniz[7].

İkinci örnek, Libya'nın eski lideri Kaddafi'nin yakalanma haberine twitter üzerinde gerçekleştirilen tepkiye yönelik[8]. Haberin yayıldığı ilk günün twitter analizi kabaca şöyle: Yüzde 21 oranında ümit içerikli, haberin doğruluğunun onaylanmasını bekleyen ve temenni eden yorumlar gerçekleştirilmiş. Yüzde 17, olayı heyecan ve mutluluk ile karşılarken, bu insanların yüzde 13'ünde Kaddafi'ye karşı olan öfkenin hâkim olduğu görülmüş. Yüzde 13'lük bir kesim ise olaya daha alaycı tarzda yaklaşmış, yüzde 28'lik bir kesimde CNN ve Reuters gibi güvenilir olduğunu düşündüğü kaynaklardan olayı takipçileri ile paylaşmış. Burada da görüldüğü gibi tüm dünyayı etkileyen bir olay karşısından toplumun nasıl bir reaksiyon gösterdiği, aynı gün içerisinden sosyal medyayı kullanarak elde edilebiliyor.
Son örnek de Microsoft'un Bing arama motorunun pazarlama stratejisini geliştirmek için piyasaya ilk çıktığı zamanda Crimson Hexagon ile yapmış olduğu işbirliği[6].
Hali hazırdaki arama motoru pazarında kendine yer edinmeye çalışan Bing, İnternet kullanıcılarının hangi arama motorunu neden ve nasıl kullandıklarını, kullanıcıların alışkanlıklarını analiz etmek için Crimson Hexagon'un teknolojisinden faydalanıp pazarlama stratejisine sosyal medyayı ile müşterilerini daha iyi anlayarak yön vermiş.

Sonuç olarak sosyal medya üzerinde kümelenen verinin analizi, toplumun anlık düşünce ve kaygılarını ölçebilir. Kamu ve özel sekör yetkilileri, bu kaygı ve düşüncele ışığında stratejiler belirleyip hizmet sunumuna katkı sağlayabilir.

Referanslar

• [1] agbeat.com—social-networks-now-account-for-1-in-5-minutes-of-all-web-use
• [2] www.newmediatrendwatch.com—87-turkey
• [3]gking.harvard.edu
• [4]www.crimsonhexagon.com
• [5] gking.harvard.edu—words-abs.shtml
• [6]www.crimsonhexagon.com—CrimsonHexagon-MS-Bing-SuccessStory.pdf
• [7]www.cnn.com—video
• [8]www.crimsonhexagon.com—analysis-of-online-reaction-to-gadhafi's-capture-and-death/

Arzu Kılıç
arzu.kilic@tbd.org.tr

Değerli okurlar,
Hayatımızdaki bütün olumsuzluklardan, sıkıntılardan kurtulmamıza yardımcı olan, ruh ve beden sağlığımızın gelişimini destekleyen yoga hakkında Yoga Akademi'den Yoga üstadı Akif Manaf ile bir söyleşi gerçekleştirdik.
"Büyük Yoga Üstadı Paramahamsa Yogaçarya Maha Yogi" olarak adlandırılan Akif Manaf, batıdaki en başarılı "Yogi"lerden biri olarak biliniyor. 40 yıldan daha fazla süredir öğrencilerine yoga sayesinde mükemmel sağlık ve spiritüel evrim kazandırmaya çalışan Manaf, yoga ile ilk 5 yaşında tanışmış ve yoga eğitimine 7 yaşında başlamış. 14 yaşından itibaren düzenli yoga uygulayan Manaf, daha sonra Uzakdoğu felsefelerine duyduğu ilgi dolayısıyla 1989'da Hindistan'a yerleşip Veda ve Yoga felsefesinde uzmanlaşmış. Himalaya dağlarında bulunan ve uzun süre Himalaya dağlarında yaşayan gerçek yoga üstatlarından eğitim alan Manaf, Orijinal Yoga Sistemi'nin gizli felsefe ve tekniklerini öğrenmiş. Manaf'ın Türkçe yayınlanmış kitap, DVD ve CD'leri de bulunuyor.
"Bireyin kendi iç dünyasına yapmış olduğu zihinsel bir yolculuk" olarak tanımlanan yoga, kişilerin kendi özü ile baş başa kalmasını sağlıyor. Hayata bakış, din, dil, ırk fark etmeksizin iyi, kötü; genç, yaşlı; herkes için önerilen yoga, zihin ve beden için bir rahatlama tekniği.
Yoga Akademi, 2001 yılında kurulmuş. Amacı, yoga eğitimini bilimsel bir şekilde gerçekleştirmek, yoga tekniklerini olduğu gibi vermek, insanların fiziksel, zihinsel ve ruhsal sağlığını geliştirmek ve spiritüel evrimine yardım etmek. Akademi bünyesinde verilen eğitimler orijinal yoga sistemine yani derin felsefeye, bilimsel açıklamalara ve tecrübeden geçirilmiş doğru tekniklere dayanıyor.
Mutluluk, yalnızca beden ve zihin aracılığıyla yaşanmaz. Gerçek mutluluğu yakalayabilmek için ruhun da devreye girmesi gerekiyor. Yoga teknikleri sayesinde ruh, soyut düzeyden somut düzeye taşınıyor. Ruh, sadece inanca dayanan bir kavram olmaktan çıkıp tecrübe edilebilecek bir gerçeklik haline geliyor.
Yoga Akademi'nin İstanbul, Ankara, Bursa, Antalya, İzmir ve daha pek çok şehirde şubeleri bulunuyor. Temel yoga derslerinin yanı sıra, çakra teknikleri, nefes teknikleri, meditasyon dersleri de var. Ayrıca son zamanlarda çok popüler olan anne-bebek ve hamileler için de yoga dersleri veriliyor.
Gerçek mutluluğu yakalamak ve yoganın faydalarından yararlanmak için www.yogaakademi.com

Keyifle okumanız dileğiyle...

Büyük Yoga Üstadı **Paramahamsa Yogaçarya Maha Yogi Akif Manaf**:

Yoga ile birey sadece beden ve zihin değil, ruh olduğunu da kavrar

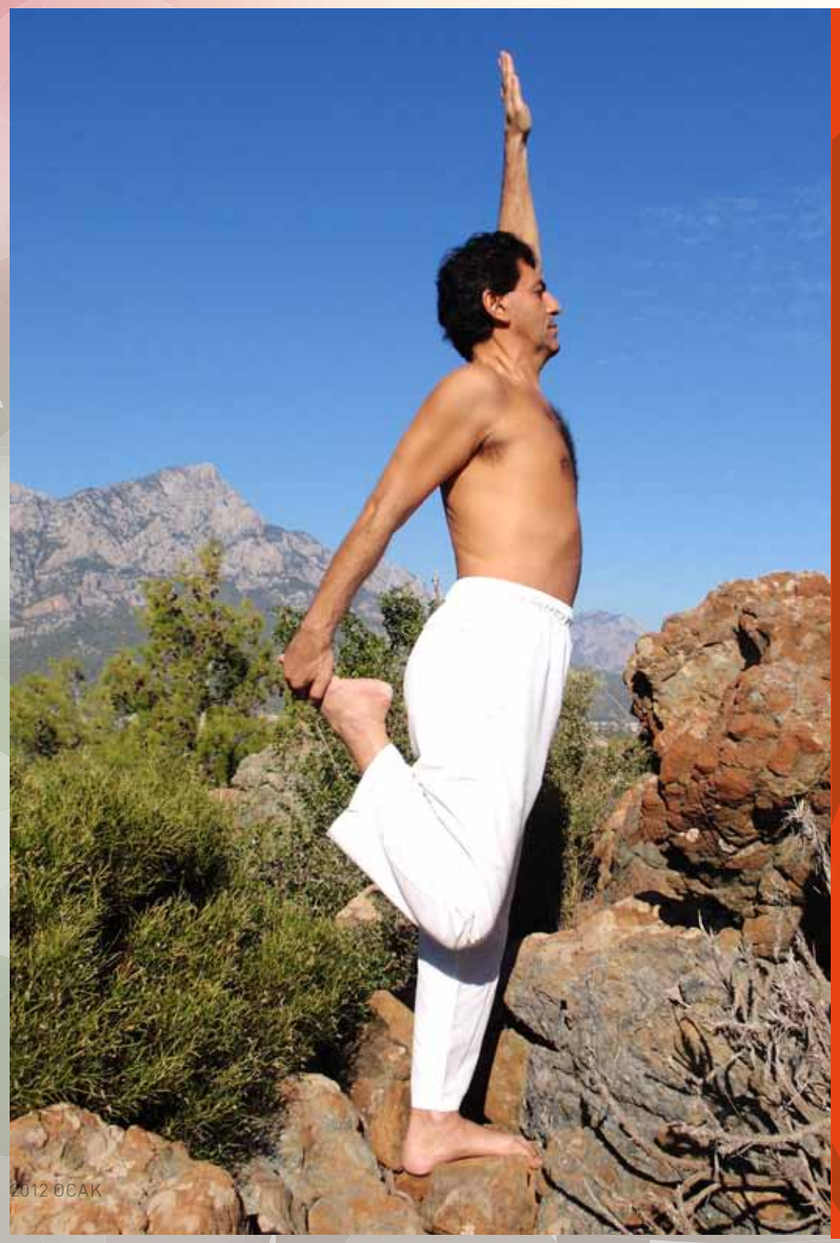

"Yoganın gerçekte ne olduğu, Türkiye'de genelde bilinmemekte" diyen Manaf, yoganın, tüm insanlık için gerekli olan sağlıklı yaşam ve kişisel gelişim rehberi olduğunu vurguladı. Manaf, yoga ile gençlerin kişisel iletişimlerinin güçleneceği, kendilerini daha rahat ifade edebilecekleri ve daha güçlü sosyal ilişkiler kurabileceklerinin altını çizdi.

-Günümüzün stresle dolu yaşamında gerilimlerden ve duygusal çalkantılardan kurtulmanın, psikolojik rahatsızlıkları gidermenin, sağlıklı olmanın yolu düzenli yoga yapmaktan geçtiği söyleniyor. Bu bağlamda yoganın amacı nedir, etkili ve düzgün yoga nasıl yapılır ve kimler yoga yapmalı?

-Yoganın gerçekte ne olduğu, Türkiye'de genelde bilinmemektedir. Bu konuda pek çok kişide ne yazık ki yoga hakkında yanlış kanılar oluşmuş durumdadır. Yoga, tüm insanlık için gerekli olan çok önemli bir sağlıklı yaşam ve kişisel gelişim rehberidir. Yoga, aynı matematik gibi bir bilimdir. Sahip olduğumuz bedeni ve zihni kullanma kılavuzudur. Ve nefes alıp veren herkes için hangi yaş ve hangi sağlık durumunda olursa olsun temel bir ihtiyaçtır.

Nehir, kaynağında ne kadar temiz ve berrak olduğunu göstermez. Eğer insan nehir suyunun kalitesini nehrin okyanusa vardığı yerden anlamaya çalışırsa mutlaka yanlış sonuca varır. Nehir suyunun özelliğini anlamak için öz kaynağı incelemek zorunludur.

Yoga Academy olarak misyonumuz, Türkiye'de ve dünyada Orijinal Yoga Sistemi'ni insanlığa saf hali ile sunmaktır. Bu şekilde Yoga'nın mucizevî sağlıklı yaşam etkileri herkes tarafından hızla görülmeye ve kabul edilmeye başlamıştır. Yoga kelimesi dünyada erozyona uğratıldığı için biz "Orijinal Yoga Sistemi" adını kullanıyoruz.

Yoga bilgilerini bir nehre benzetebiliriz. Nehir, dağlardaki tertemiz kaynaklardan başlar. Nehrin başlangıcında en berrak suya rastlarız, oysa nehir okyanusa vardığında suları bulanık ve kirli olur.

Yoga sistemini bütünüyle doğru bir şekilde anlamak için bilgileri Yoga sisteminin orijinal kaynaklarından öğrenmek gerekir. Günümüzde insanlara sunulan "yoga" kitaplarındaki bilgiler nehrin okyanusa varan bulanık sularına benzer. İnsanlar bu kitapları okuyarak yoga konusunda yanlış

ve karmaşık bilgiler almaktadır. Bu da birçok tartışmalara ve zıt fikirlere yol açmaktadır. Bunun sonucunda insanlar, yoganın birçok çeşidi olduğuna inanmaktadır. Bu da yoganın hangi türünün daha iyi olduğu konusunda tartışmalara neden olur. Bu karmaşa ayrıca yoganın din olup olmadığı tartışmalarına da yol açmaktadır.

Orijinal Yoga Sistemi, aslen sadece teorik bir bilim değil, aynı zamanda pratik yani uygulamalı bir bilimdir. Yalnızca derin teorik bilgiye dayanan pratik uygulama kişiyi gerçek deneyim ve doğru anlayışa ulaştırır. Orijinal Yoga Sistemi, öyle bir sistemdir ki, kişiliğin tekâmül sürecini olası her yönde tamamlamada yardımcı rol üstlenir. Bireyin tam şekilde tekâmül etmesi için.

Orijinal Yoga Sistemi yeterlidir. Bunun için orijinal sistemi farklı "yoga" türlerine ayırmak gerekmez. Yoga teknikleri sayesinde birey kendisinin sadece beden ve zihin değil, ruh olduğunu da kavrar. Birey kişiliğini tüm düzeylerde geliştirir, bu yüzden mutluluğu sadece beden ve zihin aracılığıyla yaşamaz.

- Hayatımızda konsantrasyon önemli bir güç. Zihnimizi nasıl açabilir ve aktif bir şekilde kullanıp sorunlarla mücadele edebiliriz?

-Orijinal Yoga Sistemi'nde yer alan Konsantrasyon - Dhrana teknikleri zihnin yoğunlaşmasını sağlar. Bu da adım adım zihin hâkimiyetini sağlar. Zihin enerjisi temizlenir, aktifleşir, keskinleşir, güçlenir ve tek odaklı olur. Beyin fonksiyonları düzene girer. Konsantrasyon teknikleri doğru şekilde ve doğru rehber aracılığı ile uygulanmalıdır.
Yoga Academy'de uygulanan Orrijinal Yoga Sistemi derslerinde konsantrasyon çalışmaları yer almaktadır.
Ayrıca Yoga: Dharana - Konsantrasyon Teknikleri başlığı ile yayınlanmış kitabımda konsantrasyon teknikleri detaylı şekilde anlatılmış ve pratik teknikler verilmiştir.

-Bilgisayar, İnternet ve sosyal medyayla fazla zaman geçiren çocuk ve gençler için yoganın kazandırabileceği alışkanlık var mı?

-Orijinal Yoga Sistemi uygulayan herkes dengeli fiziksel ve zihinsel bir yaşama sahip olur. Gençlerimiz Orijinal Yoga Sistemi tekniklerini uyguladıkça bedenleri esneklik kazanıp, güçlenecek, zihinleri berraklaşacak, dünyaya daha pozitif gözlerle bakacak ve verimli birer insan olacaklardır. Kişisel iletişimleri güçlenip, kendilerini daha rahat ifade edebilecekler, daha güçlü sosyal ilişkiler kurabileceklerdir.

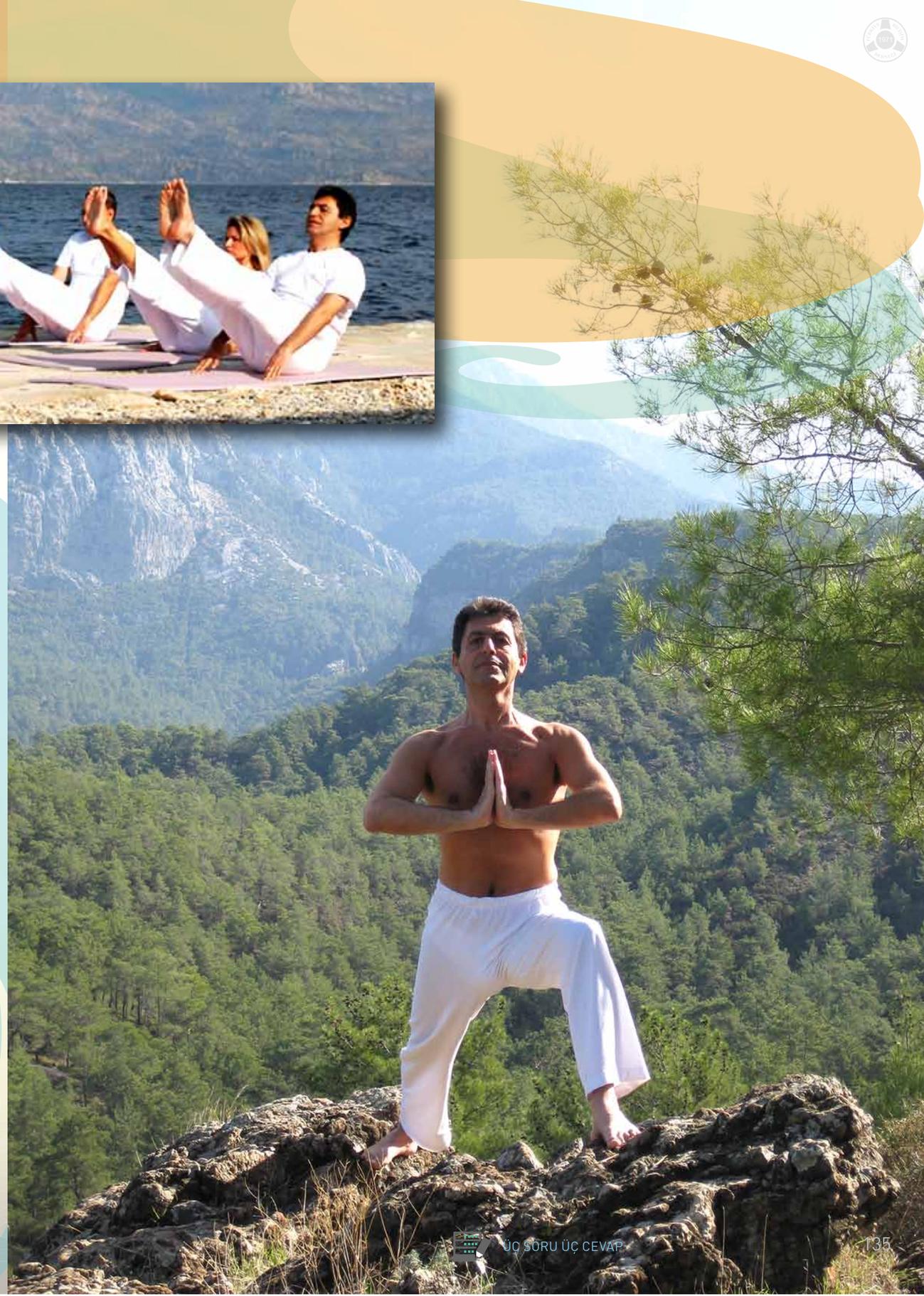

TBD İstanbul'dan "Dijital İstanbul Yaşam Semineri"

2012'ye hızlı başlayan TBD İstanbul Şubesi, 21 Ocak'ta "Dijital İstanbul Yaşam Semineri" düzenlerken, Şubat ve Mart'ta yoğun etkinlikler gerçekleştirilecek.

Türkiye Bilişim Derneği İstanbul Şubesi, 2012'ye etkinlikler anlamında hızlı başladı. Yılın ilk etkinliğini 21 Ocak 2012'de "Dijital İstanbul Yaşam Semineri" olarak gerçekleştiren TBD İstanbul Şubesi, Şubat ve Mart ayında da yoğun bir etkinlik programı düzenledi.

TBD İstanbul Şube Başkanı Levent Karadağ'ın konuşacağı "Dijital İstanbul Yaşam Semineri"nde, 2-17 yaş arası çocuklar ve ebeveynlerinin İnternet'i doğru ve etkin kullanma yöntemleri ele alınacak. Ayrıca İstanbul'da yaşamı kolaylaştıracak ve keyif yaşatacak "Dijital ve İnternet Araçları" aktarılacak. Kozyatağı Kültür Merkezi'nde düzenlenecek olan seminerde sosyal medya ile geniş kitlelere sesinizi duyurma yolları anlatılacak.

Şubat ve Mart ayında düzenlenecek yoğun etkinlik programında ise, yazılım projeleri yönetimi, bilişimde kariyer ve yol haritası, sosyal ağlarda pazarlama, bilişim sözleşmeleri, dijital girişimcilik ve inovasyon, bilgi güvenliği eğitimi, web ve Facebook sayfa tasarımı, uygulama ile e-ticaret ve İnternet girişimleri için hukuksal sorunlar gibi konular ele alınacak.

TBD Istanbul - Şubat Ayı Eğitimleri			
1	Çarşamba	13:30-17:30	Temel Adobe After Effect
2	Perşembe	10:00-17:00	Dijital Girişimcilik ve İnovasyon
4	Cumartesi	09:00-13:00	Web ve Facebook Sayfası Tasarımı
5	Pazar		
7	Salı	13:00-17:00	Adobe After Effect
11	Cumartesi	09:00-13:00	Web ve Facebook Sayfası Tasarımı
		14:00-18:00	PHP ile WEB ve Facebook Iframe Uygulaması Geliştirme
12	Pazar	09:00-13:00	Web ve Facebook Sayfası Tasarımı
		14:00-18:00	PHP ile WEB ve Facebook Iframe Uygulaması Geliştirme
14	Salı	13:30-17:30	Adobe Photoshop Temel
16	Perşembe	10:00-17:00	Müşteriyle Yolculuk - CRM, Sosyal CRM
18	Cumartesi	09:00-13:00	Web ve Facebook Sayfası Tasarımı
		14:00-18:00	PHP ile WEB ve Facebook Iframe Uygulaması Geliştirme
19	Pazar	09:00-13:00	Web ve Facebook Sayfası Tasarımı
		14:00-18:00	PHP ile WEB ve Facebook Iframe Uygulaması Geliştirme
21	Salı	10:00-17:00	Reklamcılar için Photoshop Eğitimi
24	Cuma	10:00-17:00	Bilgi Güvenliği Eğitim Semineri
25	Cumartesi		
26	Pazar	09:00-13:00	Web ve Facebook Sayfası Tasarımı
28	Salı	10:00-17:00	E-Ticaret ve İnternet Girişimciler için Hukuksal Sorunlar

TBD Istanbul - Mart Ayı Eğitimleri			
1	Perşembe	10:00-17:00	Bilişimciler için Muhasebe
1	Perşembe	14:00-16:00	Bilişimde Kariyer Yol Haritası *Yer : Istanbul Gelişim Üniversitesi, Gelişim Stüdyo Kulübü*
2	Cuma	10:00-17:00	Sosyal Ağlarda Tanıtım ve Pazarlama
3	Cumartesi		
6	Salı	10:00-17:00	Eğitimcinin Eğitimi ve Eğitim Tasarımı
9	Cuma	10:00-17:00	Bilişim Sözleşmeleri
10	Cumartesi		
11	Pazar	10:00-17:00	Dijital Girişimcilik Yol Haritası
13	Salı	10:00-17:00	Bilişimci Olmayan Yöneticiler İçin' Bilişim'
15	Perşembe	10:00-17:00	Videolar üzerinde Profesyonel Düzenlemeler
16	Cuma	10:00-17:00	Yazılım Projeleri Yönetimi
17	Cumartesi		
20	Salı	10:00-17:00	Network Oluşturma ve Sosyal Topluluk Yönetimi
23	Cuma	10:00-17:00	AB, Kalkınma Ajansı ve KOSGEB Projeleri Yön
24	Cumartesi		
25	Pazar	10:00-17:00	Bilişimde Kariyer/Kariyerde Bilişim
29	Perşembe	10:00-17:00	AB ve Kalkınma Ajansı Projelerinin Yönetilmesi
30	Cuma	10:00-17:00	Sunum Becerisi ve Sunum Hazırlama
31	Cumartesi	10:00-17:00	Müşteri Odaklı Sunum Örnekleri ve Workshop

Microsoft'tan **on-line uygulama geliştirme** okulu

Herkese açık, ücretsiz uygulama geliştirme okulu olan Açık Akademi, Microsoft Türkiye'nin öncülüğünde, Garanti Bankası'nın desteği ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın katkılarıyla açıldı.

Türkiye'nin ilk ve tek herkese açık, ücretsiz uygulama geliştirme yazılım okulu, Microsoft Türkiye tarafından Garanti Bankası'nın desteği ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın katkılarıyla hayata geçirildi. Açık Akademi'nin tanıtımı amacıyla 10 Ocak 2012'de düzenlenen toplantıya Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım, Garanti Bankası Genel Müdürü Ergun Özen ve Microsoft Türkiye Genel Müdürü Tamer Özmen katıldı.

Cep telefonu ve İnternet kullanım rakamlarına göre dünyanın 6'ncı büyük dijital toplumu olan Türkiye, sosyal medyayı en hızlı benimseyen ülkeler arasında da ilk sıralarda yer alıyor. Buna karşın Türkiye'nin dünya bilişim pazarındaki payı binde 8. Açık Akademi, uygulama pazarında da çok gerilerde bulunan Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu uygulama geliştirici sayısını artırma ve uygulama pazarını geliştirerek gençlerin istihdamına destek olmak için başlatıldı. Cep telefonu ve sosyal medyayı en çok tüketen Türkiye'yi en çok üreten ülkeye dönüştürmeyi amaçlayan, eğitim, bilişim, istihdam ve ekonomi boyutu ile farklı bir kurumsal sosyal sorumluluk projesi olan Açık Akademi'nin ana hedefi mezun olanlar arasından Bill Gates'ler yaratabilmek. Türkiye'nin ilk ve tek herkese açık, online, ücretsiz ve Türkçe uygulama geliştirme yazılım okulu olan Açık Akademi, Türkiye'nin genç ve dinamik bilişim kullanıcılarını uygulama geliştirici olmaya yönlendirecek. Üç farklı eğitim seviyesinin bulunduğu Açık Akademi'den, hem uygulama ve/veya yazılım geliştirmeye başlamak isteyenler, hem de profesyonel anlamda uygulama geliştiren profesyoneller yaralanabilecekler. Seviyeleri başarıyla tamamlayan öğrenciler ise katılım belgesi almaya hak kazanacak. Akademi'den mezun olan kullanıcılar, geliştirdikleri uygulamaları Windows Phone, Windows 8 ve Windows Azure uygulamalarının yer aldığı Marketplace platformları üzerinden satabilme olanağı bulacak. Toplantıda konuşan Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Yıldırım, bilgi iletişim teknolojileri ve bu alanda ilerleme kaydedebilmek için genç nüfusun önemine işaret etti.

Başlattıkları e-devlet uygulamasına da değinen Yıldırım, bilgisayar okur-yazarlığının yanı sıra bu sektörden para kazanmanın önemine dikkati çekti. Yıldırım, bakanlığın yeni yapılanmasıyla özellikle bilişim alanında Ar-Ge projelerini desteklemek için bir fon kurduğunu anımsattı.

1,5 yıldır üzerinde çalıştıkları Açık Akademi projesi ile Türkiye'nin her yerinden herkesin uygulamaları öğreneceği bir ortam yarattıklarını belirten Microsoft Türkiye Genel Müdürü Özmen, "Uygulama geliştirme konusunda eğitim veya kurs olanağı bulamayanları geleceğin mesleğine hazırlayacağımız bu yenilikçi kurumsal sosyal sorumluluk projemiz ile Türkiye'nin girişimci ekonomisine katkı sağlayacağız. Amacımız gençlere uygulama pazarında kendilerine yer edinmeleri için yeterlilik kazandırmak" diye konuştu.

Teknoloji ve inovasyona yaklaşık 15 yıldır sistematik ve öncü yatırımlar yapan bir banka olduklarını anlatan Garanti Bankası Genel Müdürü Ergun Özen de, "Bilişim teknolojisine adaptasyonu en hızlı şekilde yaşayan ülkemizde dinamik bilişim kullanıcılarını yazılımcı olmaya yönlendirmenin, bu alanda istihdamı ve girişimci sayısını artırmanın önemi, gün geçtikçe artıyor" dedi.

Teknoloji ve inovasyona alanında yetişmiş işgücünün değerini çok iyi bildiklerini söyleyen Özen, "Bu üretken yazılımcılar sayesinde, 'zamanın ötesinde' yazılımlar üretilip bilişim gücü olma yönünde yapılanma gerçekleşebiliyor, bilişim gücüne dayalı bir girişim ekonomisi yaratılabiliyor" ifadesini kullandı.

TÜDOF'un ilk yönetimi belirlendi

Dijital oyun dünyasında ilk ve tek olan Türkiye Dijital Oyunlar Federasyonu'nun ilk Yönetim Kurulu, Bakanlık oluru ile oluşturuldu.

Temelleri 2006'da atılan ve geçtiğimiz yaz aylarında resmen kurulan Türkiye Dijital Oyunlar Federasyonu'nun (TÜDOF) ilk Yönetim Kurulu belli oldu. Dijital oyun dünyasında dünyanın ilk ve tek, Türkiye'nin 61'inci federasyonu olan TÜDOF'un Yönetim Kurulu, 14 Aralık 2011'de Gençlik ve Spor Bakanı Suat Kılıç'ın onayı ile kesinleşti. Federasyon Başkanı olarak Türk video oyunu programcı ve yapımcısı, Sobee'nin kurucusu Mevlüt Dinç seçildi. TÜDOF, Türkiye'de dijital oyunlar endüstrisinin gelişimine katkıda bulunmak, bu alanda yer alan oyuncular, oyun geliştiriciler, yayıncılar, dağıtıcılar, İnternet kafeler, üniversiteler ve medya gibi tüm paydaşların işbirliği ve ortak çalışması temelinde, Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak kuruldu. Dijital oyunlarla ilgili çeşitli sektör temsilcilerinin yer aldığı TÜDOF Yönetim Kurulu; Erbil Yiğitbaş (Kırıkkale Üni. İİBF Araş. Gör.), Serkan Yalçın (NBM Yazılım Şirketi Genel Müdürü), Burak Turhan (Microsoft), Gökhan Ahi (Avukat), Erdem Çelik (Sosyal Girişimci), Günseli Özen Ocakoğlu (Rotayayın – MarketingTurkiye), Alper Akcan (Mikro-Odeme.com), Barış Özistek (JoyGame.com), İsmet G (Compex Düzenleyicisi), Samih Yedievli (TTnet), Hasan Çolakoğlu (Nintendo), Gökçe Tekirturhan (Mobilsad Derneği), Haluk iskender (Tesfed), Ergun Saygılı (Tesfed), Füsun Nebil (Turk.internet.com, TID Başkanı) ile Sabri Burhan'dan (Gençlik ve Spor Bakanlığı, Spor Genel Müdürlüğü) oluşuyor. Federasyon Başkanı Dinç, ilk açıklamasında TÜDOF'un "30 yıl gibi kısa bir sürede 70 milyar dolarlık bir ciroya ulaşan ve sinema sektörünü büyük farkla geride bırakan

dünya oyun sektöründen Türkiye'nin hak ettiği payı almasına çok büyük katkı sağlayacağını" vurguladı. Gerçekleştirilen ilk toplantıda federasyonun 2012 yılı planları ele alındı. Önümüzdeki günlerde tüm sektör paydaşları ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları temsilcilerinin katılımı ile ikinci bir toplantı yapılması hedefleniyor. TÜDOF'un gündeminde, elektronik sporlarla ilgili yapısal düzenlemeler, oyunların derecelendirilmeleri ve sınıflandırılmaları, aileleri ve gençleri dijital oyunlarla ilgili bilgilendirmek ve bilinçlendirmek doğrultusunda çeşitli uygulamalar, geliştiricilerin ve İnternet kafelerin desteklenmesi, bilgisayar oyunlarının akademik yönü amaçlı projelerin yanında, diğer federasyonlarla işbirliği projeleri bulunuyor.

"Yurtdışına video oyunu ihraç edelim"

TÜDOF Başkanı Dinç, 9 Ocak'ta Anadolu Ajansı'na yaptığı açıklamada, "Türkiye'nin aynı dizi filmlerde olduğu gibi, yurtdışına oyun ihraç eder hale gelmesinin yolunu açmak istiyoruz" dedi.

Son yıllarda Türkiye'de dijital oyunlar konusunda büyük bir hareketlenme olduğuna dikkati çeken Dinç, Türkiye'de dijital oyunları oynayan 7'den 70'e ve sayıları 15-20 milyonu aşkın oyuncuları bulunduğunun altını çizerek şunları söyledi:
"Oluşturulacak Ulusal Oyun Platformu ile yerli ve geleneksel oyunlarımızın gelişmesine olanak sağlayacağız. Digital oyun endüstrisi, dünyada 100 milyar dolara yaklaşan bir endüstri olarak tanımlanıyor. Bu endüstrinin, son yıllarda film endüstrisine benzer şekilde lansmanları yapılıyor. Ülkemizin de aynen dizi filmlerde olduğu gibi, bu alanda da yurtdışına oyun ihraç eder hale gelmesinin yolunu açmak istiyoruz."
Ancak kuruluşunda emeği geçen sektör paydaşları federasyonun işleyişini eleştiren bir metin yayınladı. Aralarında Alternatif Bilişim, Céidot Oyun Stüdyoları, IGDA Türkiye, İkisoft/Taleworlds, METUTECH-ATOM, Oyungezer'in de bulunduğu paydaşlar yayınladıkları açıklamayla federasyon sürecinin kendilerinin dışında gelişmesini eleştirdi. Açıklamada, "Desteklediğimiz aday Mevlüt Dinç'in başkan seçilmesinin ardından TÜDOF'un yapılanma sürecinde bizimle hiçbir şekilde iletişim kurulmadığına, en temel sorularımızın bile cevapsız bırakıldığına tanık olduk. Etkin bileşenleri olduğumuzu zannettiğimiz TÜDOF'un belirlenmiş ve seçilmiş olan yönetim kurulu üyelerini maalesef İnternet'te yayınlanan bir haber aracılığıyla öğrendik" denildi.
Çalışma gruplarının, TÜDOF'a destek olmak amacıyla kurulduğu hatırlatılan açıklamada, "TÜDOF'a nasıl destek olacağımız belirsizleşmiş ve buna karşılık TÜDOF'un da sektöre nasıl yardımcı olabileceğine dair kaygılarımız artmıştır" vurgusu yapıldı.

Yargıtay'a teknolojik donanımlı yeni bina

Emekli Sandığı binasına taşınan Yargıtay, kavuştuğu teknoloji ile daha önce dosya üzerinden yaptığı temyiz incelemelerini, artık bilgisayar üzerinden karara bağlayabilecek.

Avusturyalı ünlü mimar Prof. Clemens Holzmeister'in yaptığı tarihi binasında 1935'ten bu yana hizmet veren ceza daireleri, daire ve üye sayılarının yanı sıra tetkik hâkimi ve idari personel sayısının artmasının ardından Yargıtay, Kızılay'daki Emekli Sandığı binasına taşındı. Anadolu Ajansı'nın haberine göre Yargıtay'ın yeni binası, ceza dairelerinin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak modernize edildi.

İş yükünün azaltılması amacıyla üye ve personel sayısı artan Yargıtay'da, ceza dairelerinin taşındığı yeni hizmet binası, teknolojik donanımıyla dikkati çekiyor. 77 yıldır Yargıtay'ın yükünü taşıyan tarihi bina, şu anda 1 ve 3. ceza daireleri, hukuk daireleri ve Yargıtay Başkanlık makamına hizmet veriyor. Teknik altyapı yetersizliği ve mekân darlığı nedeniyle tozlu dava dosyaların yer aldığı duruşma ve müzakere salonlarında karar vermeye çalışan Yargıtay'ın ceza daireleri, yeni binada düzenlenen müzakere ve duruşma salonlarında ferah çalışma ortamına kavuştu.

Yargının iş yükünün azaltılması amacıyla Şubat 2010'da Yargıtay'a 160 üye atanmasının ardından daireler iki, hatta üç heyetle çalışmaya başladı. Heyetler arasındaki işbirliğinin sağlanması ve kararların sağlıklı ve hızlı alınması için heyetler arasında bağlantı kurulması ihtiyacı gözönüne alınarak, Yargıtay ceza daireleri için tahsis edilen yeni binadaki duruşma ve müzakere salonları, iki heyetin birlikte çalışmasına imkan verecek şekilde dizayn edildi.

Eski binada 20 metrekare müzakere ve duruşma salonlarında çalışan heyet üyeleri, dava dosyalarını ve mevzuatı yazılı metinler üzerinden çalışırken, yeni duruşma ve müzakere salonlarında elektronik ortamdaki dava dosyaları ve mevzuat üzerinden çalışıyor. Eski binadaki duruşma salonlarının 3 katı büyüklüğündeki yeni müzakere ve duruşma salonlarında müzakereye katılan üyeler, 2 ayrı masada, 2 heyet halinde çalışabiliyor.

Heyet masalarında birer ana bilgisayara bağlı altışar ekran bulunuyor, üyeler bu ekrandan elektronik ortamdaki dava dosyalarına ulaşabildikleri gibi, duruşmalarda zabıt kâtibi tarafından tutulan duruşma metnini de görebiliyor.

Müzakere heyetleri, kendi masalarındaki bilgisayardan görüştükleri dava dosyası üzerinde çalışırken, ihtiyaç duyulması halinde diğer masada çalışan heyetin görüştüğü dava dosyasına da erişebiliyor.

Yeni kurulan sistemde, üyeler UYAP sistemi üzerinden elektronik ortamda gelen dava dosyalarına, evraklara ve dairenin aldığı kararlara, elektronik imzalarını atabiliyor. Kendi bilgisayarı ya da dokümanlarıyla çalışmak isteyen üyeler, harici bellek, masaüstü, dizüstü ya da tablet bilgisayarlarıyla sisteme bağlanabiliyor. Duruşma esnasında ihtiyaç duyulması halinde daire başkanı veya üyeler, masadaki kablosuz klavye ve mause ile zabıt kâtibinin ekranına müdahale edebiliyor. Avukatların elektronik ortamda savunma yapmalarına imkân veren yeni duruşma salonları aynı zamanda dairelerin kendi bünyesinde yapacakları eğitim çalışmaları düşünülerek dizayn edildi. Duruşma salonlarındaki projeksiyon cihazı ve geniş ekran televizyon ile duruşma metinleri ve eğitim çalışmalarındaki dokümanlar salondakilerin görebileceği şekilde yayınlanacak.

Ceza dairelerinin bulunduğu binadaki 13 duruşma ve müzakere salonundaki sistem, Ceza Genel Kurulu'nun toplanacağı salona da kuruldu.

2011 Bilimkurgu Öykü Yarışması İkincisi:

CENNET

Savaş Zafer Şahin(*)

Birinci Âdem

Ormandaydı. Zıplayarak ufuk çizgisine doğru ilerleyen ceylanı izliyordu. Toynakları yere her dokunduğunda toprağın bir uzvu haline gelen, havadayken göğe ait, kuşlara kardeş gibi görünen bu canlının ürkek bakışlarını yakaladı bir an. İri, güzel gözlerden yansıyan, elektromanyetik tayfın sınırlı aralığının ötesine çevirdi bakışlarını. Bir anda tüm ağaçların, otların, havanın, böceklerin, gözle görünmeyenlerin, uzaktaki yıldızların, güneşin, kayaların, bulutların, yaprakların, dağların, nehrin, kurbağaların ve saymaya ömürler yetmeyecek başka her şeyin şarkısını bir anda duymaya, renklerini bir arada görmeye başladı. Görüp duydukları, içindeki tüm hislerin, duyguların dünyasında sonu olmayan bir şelaleye dökülmeye başladı. Orada kardeşlerini gördü. Kaybettiği annesi, eşi, çocukları ona el sallıyorlardı.

Onun için henüz kendinden çıkan ses, ya da düşüncelerin şekli yoktu. Şeyler hep birlikte var ya da yoktular. Evrendeki canlıların içindeki duygulardan, kardeşlerinin bakışlarının toprağın dokunuşundan, düşüncelerinin rüzgârdan bir farkı yoktu. İster âlem olur bakardı kendine, ister kendi olur bakardı âleme. Odaklanmış, sınırlanmış, eksilmiş, şekillenmiş şeylerle ilgilenmezdi. Ya hep ya hiçti.

Mağarasına doğru yürüdü. Halsizdi. Yolda çiçeklerle bakıştı. Köklerle yüzleşti. Yürüyenin kendi mi olduğu, âlemin mi yer değiştirdiği konusunda küçük bir kararsızlık geçirdi. Kararsızlığı mağarasının girişini saran sarmaşığın kıvrımlarında kayboldu. İçeri girdi. Uzun bir zamandır yalnız olduğu gerçeğini hatırladı. Onun gibilerin sonuncusuydu. Üç kış önce gelen salgında eşini ve çocuklarını kaybetmişti. Mağaranın derinliklerine doğru yürüdü. Diplerde bir yerde, geceleri gökyüzünü görebildiği doğal bir baca vardı. Isınmak için ateşini bu bacanın altında yakar, ateş sönünce küllerin üzerine yatıp delikten sızan yıldız ışığını seyrederdi.

Bu kez ateş yakmadan yattı bacanın altına. Gözlerini göğün derinliklerine dikti. Yıldızları ayıkladı görüşünden. Karanlığın dibini görmeye çalıştı. Karanlığın ve siyahın da tonları olduğunu, daha derinlere baktıkça daha koyu bir siyahın onu beklediğini, siyah koyulaştıkça tanıdık bir şeylere rastlayabileceğini hissetti. Uzaklarda bir yerlerde dipsiz bir kuyu gördü sanki bir an. Her şeyi yutan, bakışlarını

bile kendine çeken bir karanlık. Bıraktı kendini, bakışlarının yutulmasına izin verdi. İçerilere sızdıkça varlığın giderek birleştiğini, tekleştiğini hissetti. Varlık büzüşmeye başladı. Küçüldü, tek bir noktaya dürülmeye başladı. Yok olmadan önce tek bir taneye dönüştü. O tek taneye verdi dikkatini. Nabız gibi atmaya başladı tane. Bir var olup bir yok oluyordu. Yok olduğu anlarda ortalığı kaplayan göz alıcı parlaklıkta kaybettiklerini gördü bir bir. Annesi, eşi, çocukları, kabilesinin tüm büyükleri. Yanıp sönen meşaleler gibiydiler.

Heyecan bakışlarından bedenine geri aktı. Karıncalanan zihninde yanıp sönen yıldızlar yankılanıyordu. Yankılar birbirine karıştı, dipsiz kuyularda uzaklaşan sesler gibi boğazına indi. Gırtlağında bir hareketlenme oldu. Görünmeyen bir ateşlenme gergin bir titreşime dönüştü. Var-yok ikilemi ses oldu: ...adhrr...emhh...adhh...emh... adh...em...adh...em...adh... Yerinden fırladı. Yerden kaptığı bir volkan camını ay ışığının aydınlattığı mağara duvarının bazalt yüzeyine vurmaya başladı. Saatlerce devam ettikten sonra ellerinin parçalanıp kan içinde kaldığını ılık kayganlık hissinden anladı. Durduğunda, duvarda noktalardan oluşan sonsuz bir desen vardı. Volkan camı elinden yere doğru yolculuğuna başladığında son nefesini verdi, dizlerinin üzerinde zihin dünyasının sonsuzluğuna karıştı.

İkinci Âdem

Mağaranın duvarındaki sayısız noktayı inceliyordu. Yalnızdı... Ama, bütün insanlığın gözleri onunlaydı. Gözlüğündeki kamera bağlantısı ile gezegendeki tüm internet araştırma bulutları ve sosyal paylaşım ağları onun anlattıklarını yayınlıyordu. Yaklaşık dokuz milyar insan, Kafkaslardaki bir mağaradan yayın yapan bu genç antropologu merakla izliyordu.

İki binli yılların başlarında, İsviçre'de bulunan ilk CERN'de, evrenin ilk anlarını aydınlatacak ve birleşik alanlar kuramını doğrulayacak deneylere başlandığında, aranan hadron adlı atom altı parçacığının gizemini çözecek anahtarın yıllar sonra bir neanderthal adamının başucunda bulunacağı kimin aklına gelirdi ki?

İlk CERN'deki deneylerin büyük bir hayal kırıklığı ile sonuçlanması üzerine, 2025'te ikinci CERN Alplerin altında, 2050'de de ilkinin tam on katı büyüklüğündeki üçüncü CERN Orta Asya'da, Taklamakan çölünün ortasına kurulmuştu. Parçacık hızlandırıcılar büyüdükçe harcanan para artıyor, hadron parçacığının bulunmasına ilişkin umutlar ve sabır tükeniyordu. Bulunan yeni ve sayısız atom altı parçacık arasında hadron yoktu. Sanki, "tanrı parçacığı" da denilen hadron kendisini, tanrının kendisini evrene saklaması gibi atom altının karanlık dehlizlerine saklamıştı.

Sonunda sorunun parçacık hızlandırıcılarında değil de doğrulanmaya çalışılan kuramda olduğuna karar verildi. Dünyanın önde gelen kuantum fizikçileri bir araya getirildi. Çalışmalarının tüm dünyadaki diğer fizikçiler tarafından anlık olarak görülmesi ve doğrulanabilmesi için bir internet bulutu oluşturuldu. İnsanlık tarihinin bu en kapsamlı ve kalabalık kuramsal çalışmasının hadronu ortaya çıkaracağı umut ediliyordu.

Çalışmanın ilk yılında beklenen kuramsal gelişme sağlanamadı. Bunun üzerine ikinci yıl, çalışma gurubu internetteki sanal çalışma bulutlarının tümünü kapsayacak şekilde genişletildi. Çalışma gurubunun genişletilmesinden sonra geçen üçüncü ayın ilk günü ilginç bir gelişme oldu. Kafkaslarda neanderthal izlerini araştıran genç bir antropologun bir mağarada bulduğu resimdeki garip bir dizinin sıralanışı, hadron parçacığı kuramındaki kayıp parçayı işaret etmeye başladı. Önceleri bu garip gelişme bir tesadüf olarak görüldü. Ama gün geçtikçe artan sayıda fizikçi sonuçları doğrulamaya başlayınca durum ciddiyet kazandı. Tüm çalışma bulutunun kritik eşiği olan yüzde kırk üçü bu ilişkiyi doğrulayınca hemen bu genç antropologla, yani Âdem'le iletişime geçildi. Bu olaydan beri omuzlarında inanılmaz bir yük hisseden Âdem, gecesini gündüzüne karıştırarak çalışmaya devam etmişti. Ama ortada bir sorun vardı. Ünlü matematikçi Fibonacci'nin serilerine uyan duvardaki izlerin sadece ilk dört satırı hadron formüllerini doğruluyordu. Kendisinden duvardaki izleri inceleyerek formülleri doğrulayacak yeni bulgular araması istenmişti. Duvardaki deliklerin derinliğini, açısını, birbirlerinden uzaklığını ölçtüğü ve kaydettiği ilk günlerde kendisini sadece araştırma bulutunun temsilcileri izliyordu. Ama, ilerleyen günlerde tüm sosyal paylaşım ağları gösteriye katılmıştı. Araştırma gurubunun yetkilileri ondan araştırmalarını sözlü olarak da anlatmasını isteyince araştırma bir magazin sürecine dönüşmüştü. Din adamları, felsefeciler, medyumlar, öğrenciler ve milyarlarca insan sonucunun ne olduğunu anlamayacağını bilseler de bu monoton gösteriyi izlemeye başlamışlardı.

Kendisini bu anlamsız gösterinin soytarısı gibi hissetmeye başlayan Âdem, artık sıkılmaya başlamıştı. Ailesini yeni ortaya çıkan X-17 virüsü salgınında kaybettikten sonra insanlardan kaçmak için sığındığı araştırması, insanlığın kaderini etkileyecek bir gösteriye dönüşmüştü. Oysaki onun tek istediği yalnız bırakılmak, amaçsızca da olsa biraz kendisine benzettiği mağaradaki neanderthal adamının sessizliğini anlamaktı.

Bir anda karar verdi. Tüm çevrimiçi ve uydu bağlantılarını kesti. Gözlüğünü çıkardı. Sekiz metrelik granit kütlesinin altında uydu algılayıcıların da onu bulamayacağını düşündü. Kendini, yalnızlığın verdiği huzurun kollarına bıraktı. Mağaranın içlerine doğru yürüdü. İlerlerde bir yerlerdeki bacanın altında durup öğle vakti tam tepeye ulaşan güneşe baktı ellerini siper ederek.

Bir müddet güneşin parlaklığının onu kör etmesine izin verdi. Bakışlarını tekrar mağaranın karanlığına çevirdiğinde zifiri bir karanlığın nasıl da gözbebeklerinde patladığına şaşırdı. Yerdeki çukura oturdu. Serindi... Orada ne kadar oturduğunu unuttu. Bir süre sonra güneşin ışınları olgunlaşan meyvelerin büktüğü dallar gibi eğilerek girmeye başladı içeri. Derken inanılmaz bir şey oldu. Güneş ışınları yavaş yavaş duvardaki izlere doğru yaklaştı. En kenardaki izlerden başlayarak aydınlatmaya başladı. Işınların açısı izlerin vuruş yönüyle birleşerek iki boyutlu desene üçüncü bir boyut katıyordu. Sanki duvarda merakla tetiklenmiş bir kabarcık oluşuyordu. Yere yayılmış sönük bir balonun usulca şişmesi gibi küresel bir

form ortaya çıktı. Duvardaki izlerin meydana getirdiği diziler küresel olarak yerleştirilmiş dairesel düzlemlerde tamamlanmaya başladı. Bir anda yeni Fibonacci serisi oluştu. Hadrona çıkacak yol bulunmuştu. Heyecanla koşarak mağaranın dışına çıktı. Gözlüğünü takıp çevrimiçi oldu ve haykırdı: buldum!...

Üçüncü Âdem

Solucan deliğinden, on bir boyutlu gerçekliğin baş döndüren atmosferinden çıkıp gerçek uzay-zamana dönmek Âdem için bu kez de pek kolay olmadı. Önce zamanın aktığı duygusuna kendisini alıştırması gerekti. Sonra kolektif varlığını oluşturan tüm bireylerin varlıklarının birer birer ama bir anda geri dönmesinin yarattığı şokla sarsıldı. Tam olarak kendisine geldiğinde, fiziksel bedeni olarak adlandırdığı, kozalar içindeki insanlar ve makineden oluşan bedenini her ayrıntısına, her noktasına kadar hissetti. Vakit kaybetmeden kolektif varlığını oluşturan bireylerden yaşamını kaybedenleri saygı ile uzay-zamana bıraktı. Solucan deliği yolculuğunun makinede oluşturduğu hasarları, atom altı belirsizlik düzeyinden başlayarak kuark-bot ve nano-botlarıyla tamire başladı.

Solucan deliklerinde geçen dünya zamanıyla yetmiş sekiz nokta iki saniye, gerçekte on yedi milyar ışık yılı bir süredir yolculuk ediyordu. Uzay zaman'ın süpernovalar ve galaktik boyuttaki kara delikler tarafından bükülen yapısı sebebiyle yüzlerce kez solucan deliklerine girip çıkmıştı. Sinir ağı bilgisayarlarının hesaplarına göre uzay-zamanı kestirmeden geçen ve solucan deliği olarak adlandırılan yollara birkaç kez daha girip çıkması gerekiyordu. Sonra yolculuğu bitecekti. Evrenin doğuşunda...

Âdem, insanlığın en büyük, en karmaşık, en gelişmiş ve en son projesiydi. İsa'dan sonra onuncu bin yılda, insanoğlunun yüzlerce galaksiye yerleştiği bir zamanda alınan korkunç bir haberin ürünüydü. Evrenin görülmeyen dokusu olarak adlandırılan karanlık maddenin miktarı tam olarak tespit edilmişti. Elde edilen verilere göre, evren ölüyordu. Uzayın genişleme hızı yavaşlamaya başlamıştı. Galaksiler arası zaman ölçümüne göre üç insan kuşağı sonra evren kendi üzerine çökecekti. Yok olmak üzere olan bir evrenden insanlığın kaçış projesiydi Âdem.

Âdem, aslında tüm galaksilere yayılmış yaklaşık yüz milyar insanın bedeni ve zihni ile bugüne kadar yapılmış en gelişmiş uzay aracının bir karışımıydı. İnsan zihinlerinin psişik titreşimi ile makinenin elektromanyetik titreşiminin eşleştirilmesi ile birlikte ortaya çıkan bir kişilikti. Hem tek bir insan gibi düşünen, hem de herkes olan bir varlıktı. İnsanlıktı, insanlığın son umuduydu.

Çöken bir evrende tek kaçış yolu olan evrenin doğum noktasına doğru yolculuk ediyordu. İlginç olan, bu yolculuğun gidilecek olan en uzak noktada Âdemi evrenin doğum anına götürecek olmasıydı. Kendi üzerine çökerek insanlığa ihanet eden evren, varlığıyla insanlığa çıkış yolunu göstermişti. Sürekli olarak genişleyen ve tek sabiti ışık hızı olan evrende ışıktan hızlı gidilebilirse, hem zamanda hem de mekânda yolculuk mümkündü. Işık hızının bir kaplumbağa kadar ağır kaldığı bu yolculukta Âdem ışık hızının milyarlarca katı hızla hareket edebileceği solucan deliklerini kullanıyordu. Hedef evrenin doğum anıydı. Eğer büyük patlamadan önce hadron parçacığının yani atom altının oluşumundan önce evrenin doğum noktasına ulaşılabilirse, oradan paralel bir evrene kaçış mümkün olabilecek ve bütün insanlık için yeni bir yaşam başlayabilecekti.

Ancak, yolculuk sorunlarla doluydu. Devasa bir makineyle solucan deliklerine her giriş çıkışta yüz binlerce insan ölüyor, makine hasar görüyordu. Ölen insanların bedenleri uzaya bırakılıyor, bilinçleri kolektif bilince katılıyor, anıları kaydediliyordu. Her şey, her kayıp, insanlığın yani Âdem'in kurtuluşu içindi.

Solucan deliğine son giriş için bütün hazırlıklar tamamlandı. Karşıt-madde iticileri çalıştırıldı. Zaman, mekân, makine, insanlık tekrar anlamını kaybetti. Uyku, ölüm, yok oluş ve var oluş birbirine karıştı.

Solucan deliğinden çıkışta farklı bir şeyler vardı. Daha doğrusu yoktu. Evren henüz doğmamış olduğu için var olan tek şey Âdem'di. Yani evrenin kendisi Âdem'di. Zaman çizgisi henüz başlamamış olduğundan ne kadar süreceği belli olmayan bir bekleyiş başladı. Dışarıda zaman olmadığı açıktı. Ama Âdem kendi zaman çizgisini beraberinde getirdiğinden kendi zamanı akmaya devam ediyordu. Belki binlerce, belki milyonlarca yıl geçti. İnsan bedenleri tükenmeye, makineler eskimeye başladı. Bir sorun vardı. Evren bir türlü doğmuyordu.

İnsanlığın kolektif bilinci ve bilgi bankaları çalışmaya başladı. Tüm olasılıklar ve insanlığın tüm birikimi değerlendirildi. Araştırmada binlerce yıl önceden, insanlığın doğum yeri olan dünyadan bir umut ışığı belirdi. Kayıtlara göre insanlığa galaksilerin yolunu açan keşif bu çıkmazı sonlandırabilirdi. Hadron parçacığının bulunmasını sağlayan, dünyadaki bir mağaradaki şekillerin oluşturduğu sayı dizisiydi umudun kaynağı. Belli bir sayı dizisinin işaret ettiği frekansta titreşim yaratılabilirse evren doğabilirdi.

Ama evrenin doğabilmesi için Âdem'in ölmesi gerekiyordu. Gereken frekanstaki titreşimin yeterli enerjiyle oluşturulabilmesi için Âdem'in karşıt madde motorlarının kendi kendini imha etmesi ve bir çekim odağı oluşturması şarttı. Ancak, bu çekim odağının ne olduğu, Âdem'e ne yapacağı, evrenin doğup doğmayacağı ve binlerce soru yanıtsızdı. Sonuçta, insanlığın kolektif bilinci, insan olmanın gerektirdiği şeyi yaptı, merak etti ve risk aldı.

Motorlar yavaş yavaş aşırı yüklenmeye başladı. Kalan son karşıt madde kırıntıları tükenirken yokluğun ortasında bir girdap oluştu. Girdap Âdem'i içine çekiyordu. İçerlerde bir yerlerde zayıf bir enerji ile birlikte kıpırdanma başladı sonra. Ölçülebilir atom altı parçacıkların oluşumundan önceki enerji düzeyleri yani evrenin şafağı belirdi. Çekim büyüdükçe Âdem parçalanmaya ve bükülmeye başladı. Yokluğun ortasında varlık ortaya çıkarken Âdem yokluğu

son bir kez tattı. Âdem'in yanında taşıdığı zaman ve mekân ortadan kalkarken evrenin doğuşuyla birlikte yeni bir zaman ve mekân ortaya çıkmaya başladı.

...

Ama bu bir son değildi. Âdem solucan deliğinden çıkıştaki hali bir kez daha yaşadı. Zaman akmaya, mekân durmaya başladı. Ama bir gariplik vardı. Her şey şekilsiz ve sınırsızdı. Kavramlar, şekiller yoktu. Her şey bir ve bütündü. Kendisi de o bütüne dâhil önemsiz bir bireydi ve dünyadaki bir ormanda, önemsiz bir ayrıntıydı artık.

Geçmiş, yüz milyar sinir hücresinden oluşan zihninden bir anda siliniverdi. Bir bedeni olduğunun ve ormanın ortasında çömelmiş beklediğinin farkına vardı. Birden biraz ilerideki ağaçların ortasında bir kıpırtı duydu. Dikkatle o yöne bakmaya başladı. Orada karşısında duruyordu. Zıplayarak ufka yönelmeye hazırlanan bir ceylan...

(*) Savaş Zafer Şahin, 1974 yılında Ankara'da doğdu. 1996 yılında ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümünden mezun oldu. Çeşitli yerel ve merkezi hükümet kuruluşlarında şehir plancısı, proje yöneticisi ve idareci olarak görev yaptı. Gerçekleştirdiği planlama ve tasarım çalışmalarıyla uluslararası ve ulusal ödüller aldı. Şehir plancılığı görevinin yanı sıra özellikle yerel yönetimler, kentleşme, yerelleşme ve siyasal ilişkiler konularında çeşitli akademik çalışmalar yaptı. 2007 yılında "Ankara'da 1985 ve 2005 Arasında Kent Planlamanın Siyaseti" başlıklı çalışmasıyla ODTÜ Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalından Doktora Derecesini aldı. Şahin, 2009 yılından bu yana Atılım Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünde öğretim görevlisidir.

İTÜ'den "sanal iş" yarışması

İş simülasyonu tarzında bir yarışma düzenleyen ilk öğrenci kulübü olan İTÜ, Sanal İşletme Oyunu yarışmasının bu yıl ikincisini düzenliyor.

Türkiye'de iş simülasyonu tarzında bir simülasyon yarışması düzenleyen ilk öğrenci kulübü olan İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) İşletme Mühendisliği Kulübü (İMK), Sanal İşletme Oyunu (SİO) Yarışması'nı bu yıl ikinci kez gerçekleştiriyor. SİO Yarışması'nda 64 takım 6 hafta süresince rekabet ortamında yarışacak. 6 hafta sürecek olan SİO'da takımlar yönettikleri firmanın geçmiş verilerinden yararlanarak yeni dönemler için çeşitli kararlar alacak.
"Geleceğin Liderleri SİO'da Yarışıyor" sloganıyla yola çıkan SİO'nun finali ve ödül töreni, 14 – 17 Mart 2012 tarihleri arasında gerçekleşecek olan 13. Yönetim Bilimleri Kongresi (YBK) kapsamında yapılacak.
Yarışmaya katılmak isteyenler http://sanalisletmeoyunu.com adresinden başvuru yapabiliyor ve yarışmaya dair daha ayrıntılı bilgi alabiliyor.
Web tabanlı, yönetim, strateji ve bir iş simülasyonu yarışması olan SİO, üniversite öğrencilerinin bilgi birikimlerini pratiğe aktarmalarını sağlama ile yarışmacılara, şirketlerin geleceğini etkileyecek stratejik karar süreçlerini yarışma üzerinde, diğer takımlarla (firmalar) rekabet halindeyken tecrübe edinmelerini amaçlıyor. Farklı disiplin ve formasyonlarda öğrenim gören üniversite öğrencilerinin birlikte çalışabilme, rekabet etme, stres yönetimi, stratejik karar alma yetileri ile liderlik, yaratıcılık vb. alanlardaki becerilerini ölçme ve geliştirmeleri de yarışmanın hedefleri arasında bulunuyor.
20. yüzyılda, İsviçre'nin Stathclyde Üniversitesi'nde 4 profesör tarafından, üniversite öğrencilerinin; yönetim, liderlik, takım çalışması, rekabet, stres yönetim vb. alanlardaki beceri ve yetkinliklerini ölçme ve değerlendirme amaçlı bir yazılım hayata geçirildi. Bu programı kullanan Portekiz asıllı bir öğrenci, böyle bir programın sektördeki şirketlerin çalışanları değerlemesi açısından ve üniversite öğrencilerinin kendi yetkinliklerini görebilmeleri açısından uluslararası bir yarışma olarak düzenledi. SİO ise, bu programın algoritmasını altyapı olarak kullanan bir yazılım. Bu yarışmaya katılım on-line olarak gerçekleşiyor.
28 Kasım 2011-20 Ocak 2012 tarihleri arasında başvuruları alınan, 20 – 27 Ocak 2012 tarihlerinde ön eleme sınavı gerçekleştirilen ve 27 Ocak'ta yarışacak 64 takımın duyurulduğu yarışmanın 3 Şubat - 2 Mart 2012 arasında, 1 ve 5. karar girişleri yapılacak. SİO'nun finali ise, 16 Mart 2012'de gerçekleştirilecek.

ankara C Z

15. uluslararası ankara caz festivali
international ankara jazz festival

Şubat
February
2012

7 perşembe	20:00 ODTÜ KKM CK	Cazın Kartalları Hv. K.K. Caz Orkestrası Solist: Durul Gence (davetiyelidir)
8 cuma	20:00 ODTÜ KKM CK	Okay Temiz Project feat. Doudou N'diaye Rose and Yamar Thiam
11 cumartesi	20:00 ODTÜ KKM CK	Burhan Öcal & Tuluğ Tırpan DUO
15 cuma	20:00 Turk American Derneği	Michaela Rabitsch & Robert Pawlik Quartet
15 cuma	20:00 Bilkent Konser Salonu	Raghunath Manet Quartet
16 perşembe	20:30 ODTÜ KKM A	Tamburi Mundi-Project: The Rhythms in Dialogue
16 perşembe	20:00 ODTÜ KKM CK	Odwalla
17 cuma	20:00 Rocktape Salonu	Michiel Borstlap Trio feat. Gene Jackson
18 cumartesi	20:00 Rocktape Salonu	Ferit Odman Quintet "Autumn In New York" feat. Vincent Herring
23 perşembe	20:00 JW Marriott Otel Salonu	Kerem Görsev Trio & Allan Harris American Song Book
24 cuma-ti	20:00 Turk American Derneği	Alexandre Frazão "TGB Project"
24 cuma-ti	20:00 Cagaloglu AYO	Orhan Osman Turkophony Allstars feat. Dave Weckl - Kai Eckhardt
25 cumartesi	20:00 Cagaloglu AYO	Volkan Öktem feat. Laço Tayfa

Bilgi için:
ankaracazfestivali.wordpress.com

Ankara Caz Derneği
0312 4462733
www.acd.org.tr

LEO Etkinlik Yönetimi ve İletişim
0312 4480343
www.leo.com.tr

Uluslararası Ankara Caz Festivali
LEOrganizasyon ve ankaracaz

ankara CAZ derneği

LEO etkinlik yönetimi ve iletişim

www.mybilet.com